

Regionale partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling

2010

Indholdsfortegnelse

Forord

Regeringen og Vækstforum for Region Nordjylland

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland

Regeringen og Syddansk Vækstforum

Regeringen og Vækstforum Sjælland

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden

Regeringen og Bornholms Vækstforum

Forord

I 2007 indgik regeringen og de regionale vækstfora for første gang regionale partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling. I partnerskabsaftalerne har regeringen og de regionale vækstfora fastlagt en række fælles mål og indsatsområder, som parterne var enige om at gøre en særlig indsats for. Herefter har parterne årligt mødtes for at drøfte fremdriften i aftalerne og adressere nye udfordringer.

Behovet for at samarbejde om vækstindsatsen er ikke blevet mindre i år end tidligere. Øget globalisering, svag vækst i produktiviteten, faldende arbejdsudbud og omstillingen til en grøn økonomi er udfordringer, vi skal have håndteret for at skabe grundlag for fremtidig vækst, velstand og velfærd.

Det er derfor afgørende, at der skabes rammer, som understøtter høj vækst og beskæftigelse i hele landet. Et vigtigt element heri er, at de regionale vækstfora fortsat bidrager aktivt til at forbedre betingelserne for regional vækst og erhvervsudvikling og sætter fokus på de enkelte regioners særlige muligheder og udfordringer.

På den baggrund mødtes undervisningsministeren og jeg i efteråret med formandskaberne for de seks regionale vækstfora. Her drøftede vi de aktuelle udfordringer i de enkelte regioner og indgik nye regionale partnerskabsaftaler med en række konkrete vækstinitiativer, som vi vil arbejde sammen om at realisere. Det gælder eksempelvis i forhold til at fremme uddannelsesmulighederne i yderområderne, skabe grundlag for solide vækstforløb for flere små og mellemstore virksomheder, at fremme innovation og spredning af viden samt udnytte det erhvervsmæssige potentiale både i nye grønne teknologier, og når vi investerer i at forny velfærdssamfundet.

Du kan læse de enkelte aftaler på de følgende sider.

Brian Mikkelsen
Økonomi- og erhvervsminister

De regionale partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling er listet i følgende rækkefølge:

Vækstforum for Region Nordjylland

Vækstforum for Region Midtjylland

Syddansk Vækstforum

Vækstforum Sjælland

Vækstforum Hovedstaden

Bornholms Vækstforum

De regionale partnerskabsaftaler er indgået af økonomi- og erhvervsministeren på vegne af regeringen. Følgende ministerier har bidraget til udformningen af de regionale partnerskabsaftaler:

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Udenrigsministeriet

Finansministeriet

Indenrigs- og sundhedsministeriet

Transportministeriet

Beskæftigelsesministeriet

Miljøministeriet

Klima- og Energiministeriet

Undervisningsministeriet

Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri

Ministeriet for videnskab, teknologi og udvikling

Regeringen og Vækstforum for Region Nordjylland

14. september 2010

Indledning

Det er regeringens mål, at Danmark i 2020 skal være blandt de ti rigeste lande i verden, da velstand er en forudsætning for at opfylde vores ønsker på andre områder. Derfor skal danske virksomheder have de bedste betingelser for at skabe vækst og arbejdspladser.

Regeringens mål er ambitiøst, for Danmark står over for store udfordringer, som er blevet skærpet af den internationale krise. Vi kan ikke forudse, hvor arbejdspladserne om ti år vil være, men vi kan skabe de betingelser og rammer, som understøtter høj vækst og beskæftigelse og dermed fortsat velstand.

Vi skal uddanne os mere og bedre. Vi skal skabe grundlag for, at flere små og mellemstore virksomheder kommer ind i solide vækstforløb, og at virksomhederne bliver mere innovative. Vi skal fastholde et stærkt fokus på forskning og blive bedre til at omsætte forskningsresultater til indtjening. Og vi skal arbejde for at udnytte det erhvervsmæssige potentiale både i nye grønne teknologier, og når vi investerer i at forny velfærdssamfundet.

Regeringen lægger vægt på, at de kommende års vækstindsats udfoldes, således at vækstvilkårene styrkes i hele landet. Mulighederne for at bo, studere og drive erhverv skal være gode i hele landet. Regeringen har fremlagt "Danmark i balance i en global verden", som understøtter denne indsats med initiativer inden for bl.a. erhvervsudvikling og grøn vækst, forbedret infrastruktur, flere lokale muligheder på planområdet samt en styrket indsats på uddannelsesområdet.

Ledigheden blandt højtuddannede i Nordjylland er landets højeste. Dette er et problem, som Vækstforum Nordjylland gerne vil gøre noget ved her og nu. Relativt set tager mange en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse i Nordjylland og regionen har gode uddannelsesmuligheder. Samtidig vurderer Vækstforum Nordjylland, at mangel på højtuddannet, kvalificeret arbejdskraft i regionens virksomheder bliver en af hovedudfordringerne på længere sigt, fordi regionen mister hvert år knap 1000 personer fra arbejdsstyrken på grund af fraflytning. De, der flytter, er overvejende i aldersgruppen 20-30 år og typisk personer med, eller som er i gang med, en længerevarende uddannelse. Forlader de først Nordjylland for at søge job andre steder, kommer de typisk ikke tilbage. Vækstforum Nordjylland prioriterer derfor i deres nye erhvervsudviklingsstrategi bl.a. initiativer, der både på kort og lang sigt kan understøtte, at flere højtuddannede finder ud i regionens mange små og mellemstore virksomheder.

Samtidig lægger Vækstforum Nordjylland op til en styrket indsats for at skabe stærke erhvervssamarbejder inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT), byggeri, sundhed og det maritime område samt fremme af frontteknologier inden for energi, sundhed og trafik, som grundlag for øget innovation i regionens virksomheder og understøtte, at der bliver etableret flere jobmuligheder for højtuddannede.

Regeringen og Vækstforum Nordjylland har på den baggrund indgået en ny partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling. Med aftalen er parterne enige om en række mål for de kommende års indsats og har fastlagt initiativer med henblik på at realisere målene. Parterne er enige om en indsats inden for følgende områder:

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud

2. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder
3. Innovation og videnspredning
4. Branding og markedsføring af Danmark
5. Grøn vækst
6. Det grænseoverskridende samarbejde
7. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne er samtidig enige om at sætte særligt fokus på følgende 4 initiativer:

I. Flere højtuddannede ud i virksomhederne

Vækstforum Nordjylland og regeringen vil i 2010/2011 igangsætte pilotprojekter eller aftale andre samspilsmuligheder, der kan få flere højtuddannede ud i regionens små og mellemstore virksomheder.

Indsatsen skal få flere nyuddannede med en lang videregående uddannelse til at finde et job i regionen. Dimittendledigheden blandt højtuddannede i Nordjylland er høj, og ca. 60 pct. af de nyuddannede flytter i dag ud af regionen umiddelbart efter dimissionen. Samtidig kan de højtuddannedes kompetencer og innovationskraft styrke væksten i de kommende år i en række små og mellemstore virksomheder. Disse virksomheder er imidlertid ikke særligt tilbøjelige til at ansætte højtuddannet arbejdskraft blandt andet på grund af manglende erfaringer hermed.

Samarbejdet kan fx omfatte:

- En styrket indsats under Videnpilot-ordningen. Her kan virksomheder få løntilskud i op til 12 måneder ved at ansætte en højtuddannet medarbejder. Løbende evaluering af ordningen viser, at 68 pct. af de afsluttede projekter har resulteret i en øget omsætning, 65 pct. har ført til en ekspansion af markedsområdet og 79 pct. har medført en udvikling af nye produkter og/eller processer i virksomheden.
- Udviklingsprojekter og/eller kampagne til understøttelse af samspillet mellem erhverv og uddannelsesinstitutioner, så virksomheder gennem øget samarbejde med uddannelsesinstitutionerne får viden om de kompetencer, højtuddannede dimittender kan bidrage med.
- Et samspil og dialog mellem nationale og regionale indsatser, der kan motivere virksomheder i regionen til at efterspørge de højtuddannedes kompetencer og til deltagelse i en frivillig praktikordning for de højtuddannede, som ikke umiddelbart opnår beskæftigelse efter endt uddannelse.

Vækstforum Nordjylland stiller sig til rådighed for at undersøge, hvordan relevante tiltag og ordninger kan være med til at få flere højtuddannede ud i varig beskæftigelse i små og mellemstore virksomheder. Vækstforum Nordjylland er i gang med at undersøge forskellige muligheder for at få unge ledige med en videregående uddannelse hurtigere i beskæftigelse. Vækstforum forventer at afslutte sin undersøgelse ultimo oktober 2010. Konklusionerne i rapporten og i regeringens udspil Danmark i balance omkring ansættelse af flere akademikere i yderområderne vil indgå i vækstforums overvejelser om et initiativ på området.

II. Uddannelsesmuligheder i yderområder

Målsætningen om, at flere skal have en uddannelse, kan blandt andet fremmes gennem en indsats for større tilgængelighed af uddannelse og attraktive studiemiljøer i yderområderne i Region Nordjylland.

Parterne er derfor enige om at have fokus på muligheder for fleksibel tilrettelæggelse af videregående uddannelser i regionens yderområder, herunder via it-baserede uddannelsesforløb. Parterne er ligeledes enige i at undersøge mulighederne for tættere lokale samarbejder på tværs af især ungdomsuddannelserne med henblik på at sikre faglige, stærke og attraktive studiemiljøer i hele Nordjylland.

Indsatsen omkring fleksible uddannelsesforløb vil være målrettet professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser og søges derfor udviklet og gennemført i et tæt samarbejde med professionshøjskoler og andre relevante aktører, eksempelvis erhvervslivet. Indsatsen kan fx indebære, at vækstforum efter dialog med regeringen igangsætter udviklingsprojekter vedrørende:

- Udvikling, afprøvning og analyse af modeller for fleksibel tilrettelæggelse af hele uddannelser med it-støttede studieaktiviteter med henblik på eventuelle udbud af hele (fleksible) uddannelser i Nordjyllands yderområder
- Faglig opkvalificering af undervisere, herunder udvikling af didaktiske it-kompetencer, på tværs af udbudslokaliteter for at sikre faglige, stærke studiemiljøer i hele Nordjylland

Indsatsen omkring undersøgelse af mulighederne for tættere lokale samarbejder på tværs af især ungdomsuddannelserne skal tage udgangspunkt i regeringens kommende forslag om ny institutionslov på ungdomsuddannelsesområdet. Vækstforum vil bakke op om, at de nye muligheder i lovgivningen vil blive udnyttet lokalt med henblik på at sikre et tilstrækkeligt og varieret udbud af ungdomsuddannelser i hele Nordjylland.

III. Testfaciliteter inden for energiteknologi

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energiforbruget og forsyningen i de kommende år. De fleste lande står over for en tilsvarende udfordring. Det betyder, at håndteringen af klima- og miljøudfordringerne også rummer et globalt erhvervsmæssigt potentiale.

Med afsæt i regionale forsknings- eller virksomhedsmæssige kompetencer vil vækstforum styrke udviklingen af energiteknologier i regionen inden for brint, vind, bølge, biomasse samt energisystemer, der kan optimere energianvendelsen eller reducere CO₂-udslip.

Etableringen af et nationalt testcenter for store vindmøller op til 250 meter i Østerild i Nordjylland, understøtter Nordjylland som et grønt energilaboratorium. Parterne vil samarbejde om aktiviteter i medfør af den politiske aftale om testcentret i Østerild. Vækstforum vil særligt indgå i de aktiviteter, som kan bidrage til en række positive afledte effekter for vækst og beskæftigelse i Nordjylland.

IV. Styrket indsats for akvakultur

Regeringen og Vækstforum Nordjylland bakker op om omstillingen i yderområderne i region Nordjylland og bestræbelserne for at udnytte vækstpotentialet inden for akvakulturproduktionen.

Efterspørgslen efter råvarer dækkes i stigende grad af opdrættede fisk. Regeringen støtter i dag en række eksisterende udviklingsprojekter inden for akvakultursektoren og forarbejdning. Akvakulturudvalget, nedsat under Grøn Vækst, har fremsat en række anbefalinger vedrørende udviklingen af erhvervet. Heri indgår en erhvervsudvikling med en væsentlig forøgelse af havbrugsproduktionen af fisk. Vækstforum Nordjylland har igangsat udviklingsarbejde omkring en sektorplan for det nordjyske akvakulturerhverv, der vil give indspil til fremtidige indsatser i regionen.

En del af udviklingsarbejdet i akvakultursektoren udføres af Dansk Skaldyrcenter, der har skabt et lokalt forankret forsknings- og udviklingsmiljø i Nordjylland. Indsatsen i Dansk Skaldyrcenter er senest styrket med investeringer fra Fornyelsesfonden til omstilling af erhvervet til nye forbedrede metoder og produktionsformer, der har til formål at bidrage til at mindske omkostninger, øge indtægtsgrundlaget og samtidig gavne naturbevarelsen og miljøet.

Regeringen og Vækstforum Nordjylland vil på ovennævnte baggrund styrke det strategiske samarbejde. Det kan fx ske med afsæt i relevante nordjyske videninstitutioner og i form af fx samarbejde om innovation, teknologi og teknikker, som kan bidrage til en mere miljøeffektiv produktion og vækst i akvakulturerhvervet. Parterne kan ligeledes i fællesskab se på, hvordan samarbejdet mellem akvakulturproduktionen og afsætnings- og forarbejdningsindustrien kan styrkes i regionen, blandt andet med henblik på at en større del af forarbejdningen af fiskeprodukterne vil blive foretaget i Danmark. Dertil vil parterne tillige se på mulighederne for at etablere et oplevelsescenter i tilknytning til Dansk Skaldyrcenter.

Partnerskabsaftalen indgås inden for eksisterende økonomiske rammer. Regeringen og Vækstforum Nordjylland er enige om løbende at følge implementeringen af partnerskabsaftalen og årligt at drøfte behovet for nye initiativer, der kan arbejdes med.

I. Uddannelse og arbejdskraftudbud

I en verden hvor danske virksomheder i stigende grad konkurrerer globalt, er viden og kompetencer centrale konkurrenceparametre. Derfor er det afgørende for Danmarks muligheder for vækst, at vi har et uddannelsessystem, som kan måle sig med de bedste i verden som grundlag for, at flere uddanner sig mere og bedre.

Samtidig er der et generelt behov for at øge arbejdsstyrken og dens kompetenceniveau. Voksen- og efteruddannelse er centralt i forhold til at opkvalificere og udbygge de ansattes kompetencer i takt med ændrede krav på arbejdsmarkedet. Og et øget arbejdsudbud er afgørende for, at Danmark igen bliver blandt de ti mest velstående lande i verden.

Behovet for uddannelse gælder ikke mindst i yderområderne, der taber traditionelle job i industrien i takt med, at globaliseringen stiger. Selvom uddannelsesniveaut i yderområderne er stigende, er det dog stadig en mindre andel af de unge i forhold til resten af landet, som tager en ungdomsuddannelse, lang uddannelse eller kompetencegivende uddannelse.

Det er vigtigt, at uddannelsesindsatsen kommer hele landet til gode. Af den grund har regeringen med det regionalpolitiske udspil "Danmark i balance i en global verden" lanceret initiativer til at sikre et højt uddannelsesniveau i landets yderområder. I udspillet indgår, at regeringen vil tage initiativ til:

- At fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser.
- Sørge for, at erhvervsakademier og professionshøjskoler arbejder strategisk med den regionale uddannelsesdækning.
- Forbedre transportmulighederne for studerede i yderområder – Iværksætte et initiativ, der bringer ledige akademikere i beskæftigelse i yderområderne.
- Godkende en lægeuddannelse i Aalborg med 50 pladser på bacheloruddannelsen.

Vækstforum Nordjylland vurderer, at mangel på højtuddannet, kvalificeret arbejdskraft i regionens virksomheder bliver en af hovedudfordringerne i de kommende års regionale vækstindsats. Relativt set tager mange i regionen en ungdomsuddannelse (knap 86 pct. og en videregående uddannelse (godt 45 pct.), og regionen har gode uddannelsesmuligheder. Samtidig skal viden finde ud i ikke mindst de mange små og mellemstore virksomheder. Derfor lægger vækstforum i sin erhvervsudviklingsstrategi generelt op til at styrke den virksomhedsrettede kompetenceudvikling - både ved at fremme medarbejderes og lederes kompetenceudvikling og ved at bidrage til at fremskaffe og fastholde en kvalificeret arbejdsstyrke på alle niveauer.

Vækstforum vurderer, at det nationale dialogforum har været et vigtigt element i dialogen mellem det nationale og regionale niveau på uddannelsesområdet.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.

Boks 1: Mål for uddannelse og arbejdskraftudbud

- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Flere unge fra regionen skal tage en videregående uddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang i 2015 tager en videregående uddannelse.
- Arbejdsudbuddet i regionen skal øges og således bidrage til, at det samlede danske arbejdsudbud i 2020 er blandt de ti højeste i verden.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om at målrette indsatsen mod initiativer på følgende områder:

1. **Fleksibilitet i uddannelserne**

Parterne er enige om, at udviklingsprojekter på uddannelsesområdet med fordel kan have fokus på fleksibilitet for den enkelte i uddannelserne. Det gælder fx den enkeltes muligheder for at få anerkendt sine realkompetencer, bygge videre på sine uddannelser samt at undervisningen tilrettelægges i en form, så den er let tilgængelig, interessant og passer til brugerens behov. Konkrete projekter kan fx omhandle mulighederne for, at efter- og videreuddannelse kan passes ind i forhold til arbejde, og at det er muligt at uddanne sig, uanset hvor i landet man bor.

Parterne er enige om særligt at målrette indsatsen mod:

- *At udvikle og udbrede mere fleksible undervisningsformer*

Uddannelse skal være tilgængelig og tilrettelagt på en måde, så det er muligt og attraktivt at tage uddannelse samt at efter- og videreuddanne sig. Parterne er derfor enige om at støtte udviklingsprojekter, der kan være med til at udvikle og udbrede mere fleksible undervisningsformer, der kan realiseres inden for de eksisterende økonomiske rammer. Det kan for eksempel være it-baserede fjernundervisningsmetoder og kan særligt være relevant i yderområder. Aktiviteterne koordineres med indsatsen "Unge uden Uddannelse", se nedenfor.

- *Fleksibilitet i overgange mellem uddannelser og uddannelsesniveauer*

Parterne er enige om at have fokus på at udviklingstiltag, der vil skabe større fleksibilitet i overgangene mellem uddannelser (horisontalt og vertikalt), herunder særligt:

- Initiativer vedrørende den del af de unge, som i Nordjylland falder fra en ungdomsuddannelse (særligt erhvervsuddannelserne, drenge, unge med anden etnisk baggrund end dansk)
- Indsats for en øget overgang fra EUD til de videregående uddannelser, primært KVVU
- Forsøg med udbud, inden for de gældende regler, af studieretninger på STX, som retter sig mod MVU-uddannelserne (især velfærdsuddannelserne)

- Initiativer både på ungdoms- og videregående uddannelsesniveau, som øger muligheden for at frafaldne og omvælgere kan få anerkendt de faglige kompetencer, de har nået at tilegne sig, når de påbegynder ny uddannelse (eksempelvis gennem merit- og vejledningssamtaler)

2. Nye kompetencer og uddannelsesbehov på fremtidens arbejdsmarked

Med henblik på at udbuddet af kompetencer i videst muligt omfang matcher de behov, som erhvervslivet efterspørger, vil parterne have særligt fokus på at koordinere nationale og regionale initiativer og herunder udviklingsprojekter, der understøtter kompetenceopbygning, i hele landet, herunder i yderområderne.

Danmark skal kunne konkurrere på viden, faglig dygtighed og talent og på evnen til at udvikle nyt. Det forudsætter viden om, hvilke nye kompetencer og uddannelsesbehov der efterspørges, og hvordan uddannelserne imødekommer denne efterspørgsel. Parterne vil særligt samarbejde om:

- *At afdække og opfylde aktuelle og fremtidige kompetence- og teknologibehov*

Parterne vil arbejde for gennem lokale og regionale udviklingsprojekter at afdække og opfylde aktuelle og fremtidige kompetence- og teknologibehov for at understøtte en målretning af udviklingen af de personlige og faglige kompetencer hos faglærte, herunder informations- og it-kompetencer, der skal bidrage til den fremtidige produktivtetsudvikling og konkurrenceevne. Fremtidens kompetencer retter sig både mod specifikke faglige kompetencer samt kreative og innovative kompetencer. Endvidere er kravet til internationale kompetencer - både sproglige og kulturelle - fremtrædende i en lang række faglige uddannelser. Vækstforum Nordjylland har iværksat en større analyse af fremtidens kompetencer (Fremkom2), som foreligger i foråret 2011. Parterne vil videndele om de konklusioner, som følger af rapporten. Rapporten vil blandt andet afdække forholdet mellem regionale styrkepositioner og uddannelsesbehov.

- *Styrke samspillet mellem uddannelse og erhverv*

Parterne er enige om at have fokus på udviklingsprojekter med samarbejder mellem professionshøjskoler, erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler, universiteter, erhvervsliv samt andre relevante aktører, der har til hensigt at understøtte, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne fremmer udviklingen af kompetencer, der bidrager til vækst og regional udvikling af erhverv og professioner i regionerne, herunder i udkantsonråder. Det skal blandt andet ske gennem udviklingsarbejde i samspil med det lokale erhvervsliv. Flagskibsinitiativet om uddannelse i yderområder nævnt ovenfor er et eksempel herpå og under initiativet "unge uden uddannelse" (jf. nedenfor) er der nævnt yderligere mulige tiltag.

- *Opkvalificering og omstilling af arbejdsstyrken med særligt fokus på kortuddannede og kompetenceudvikling i små og mellemstore virksomheder.*

Parterne vil samarbejde om at fremme kvalitet og effekt af VEU-indsatsen ved at afdække kompetenceudviklingsbehov på det lokale arbejdsmarked. Samarbejdet vil regionalt ske i regi af VEU-centrene.

– *Unge uden uddannelse (restgruppen)*

Parterne er enige om at have fokus på rekruttering af grupper, som er mindre tilbøjelige til at tage en uddannelse, herunder unge mænd og unge med uddannelsesfremmed baggrund.

For at få flere fra denne gruppe i uddannelse kan et indsatsområde være at arbejde med at udvikle et undervisnings- og læringsmiljø, som er i stand til at tiltrække og fastholde unge i videregående uddannelse. Der vil være et særligt fokus på gruppen af unge mænd, som ikke har erhvervet en erhvervskompetencegivende uddannelse. Vækstforum vil særligt overveje at igangsætte følgende to indsatser:

- a) Rekruttering til uddannelse. For at øge rekrutteringen særligt til uddannelser, som er centrale for fremtidens kompetencebehov i Nordjylland, overvejes en række kampagneaktiviteter iværksat.
- b) Fastholdelse i uddannelse. For at styrke mulighederne for at gennemføre videregående uddannelse (både inden for KVU og MVU området) i Nordjylland overvejer vækstforum at etablere udviklingsprojekter, som fokuserer på at tilrettelægge uddannelserne således, at unge mænd og studerende med uddannelsesfremmed baggrund oplever uddannelserne som attraktive. Dette kan bl.a. ske gennem et løbende fokus på de fremtidige erhvervs muligheder og en tæt tilknytning til erhvervslivet. Flagskibet om uddannelsesmuligheder i yderområder er et eksempel herpå.

3. Bedre undervisnings- og læringsmiljø

Udgangspunktet for undervisningen bør være at give den enkelte elev eller studerende de bedste betingelser for læring. Derfor bør undervisningen og undervisningsmiljøet indrettes således, at det tager højde for den enkelte elev, både for den svage og den med særlige talenter. Undervisnings- og læringsmiljøerne skal samtidig give den enkelte lyst til at lære ved at være inspirerende, skabe fællesskaber og giver elever og studerende identitetsfølelse i forhold til deres skole og fag. Attraktive undervisnings- og læringsmiljøer bør være tilgængelige i hele landet.

Parterne vil støtte op om dette ved særligt at:

– *Sikre flere praktikpladser*

For at bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, vil parterne fortsat bidrage til at øge antallet af praktikpladser. Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre vedtog i 2009 tre praktikpladspakker, som skal bidrage til at vende udviklingen på praktikpladsområdet. De regionale vækstfora opfordres til at arbejde aktivt for flere praktikaftaler inden for egu og flere uddannelsesaftaler inden for erhvervsuddannelserne, og projekter herom kan aftales. Vækstforum Nordjylland vil inden for sit kompetenceområde bidrage til at sikre flere praktikpladser i samarbejde med relevante myndigheder og organisationer. Det kan nævnes, at Region Nordjylland i foråret 2010 har iværksat et stort projekt ”Praktikpladsjagten” til 5,4 mio. kr., som skal tilvejebringe flere praktikpladser til de unge på erhvervsud-

dannelserne (april 2010). Regionsrådet har ligeledes i august 2010 vedtaget en social klausul, der omhandler krav om lærlingepladser i forbindelse med byggeudbud, it-udbud mv.

– *Bekæmpe frafald i uddannelserne*

Parterne er enige om, at lokale og regionale udviklingsarbejder med fordel kan målrettes mod tiltag, som bidrager til fastholdelse af elever i uddannelserne. Initiativer kan udvikles i samarbejde med uddannelsesinstitutioner i de forskellige lokalområder, således at der tages højde for specifikke lokale problemstillinger. Vækstforum Nordjylland er enig i udfordringen med at bekæmpe frafald i uddannelserne. Udfordringen anses som meget vigtig for regionen. Derfor er frafald som indsats indskrevet både under ”Fleksibilitet i overgange mellem uddannelser og uddannelsesniveauer” og ”Unge uden uddannelse”.

– *Skabe bedre læring gennem målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisningen*

Parterne vil udarbejde udviklingsprojekter, der kan understøtte en øget målretning af anvendelsen af pædagogisk it i undervisningen og læring. Vækstforum Nordjylland anser øget brug af it i undervisningen som yderst relevant. Flagskibsinitiativet om uddannelse i yderområder nævnt ovenfor og initiativet ”unge uden uddannelse” baserer sig bl.a. på øget anvendelse af it i undervisningen.

II. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Nye og mindre virksomheder har stor betydning for vækst og jobskabelse. De nye virksomheder skaber omkring en tredjedel af alle nye job i Danmark eller gennemsnitligt 86.000 nye job om året. Særligt den lille gruppe af vækstiværksættere er vigtige for jobskabelsen. Vækstiværksættere skaber næsten ti gange flere job i deres første fem leveår end andre iværksættere. Desuden har vækstiværksættere en produktivitet, der ligger højere end andre virksomheder.

Danmark har gennem en årrække været på niveau med de førende lande, når der ses på antallet af opstartsvirksomheder ift. det samlede antal virksomheder, men placerer sig kun i det internationale midterfelt, for så vidt angår vækst i de nye virksomheder. Det er derfor vigtigt, at vi fortsat har fokus på vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder

Det gælder også adgangen til risikovillig kapital. Regeringen har taget en række initiativer, der skal styrke virksomhedernes adgang til risikovillig kapital. Fx har erhvervspakken fra oktober 2009 forbedret adgangen til kapital til forretningsudvikling og investeringer i erhvervsbyggeri og andre aktiver, der kan realkreditbelånes, ved at hæve rammen for vækstkaution med 1,5 mia. kr. indtil udgangen af 2010. Dette kommer også yderområderne til gavn. Regeringen vil videreføre vækstkautionsordningen i 2011 samt styrke ordningen kom-i-gang-lån med 25 mio. kr. i 2010 og 75 mio. kr. i 2011.

Parterne er derfor enige om et fortsat fokus på at skabe gode vækstvilkår for nye og små virksomheder med vækstambitioner.

I Region Nordjylland etableres der lidt færre nye virksomheder i (9,5 pct. i 2007) i forhold til resten af landet og antallet af iværksættere, der kommer ind i et solidt vækstforløb, lå i den nyeste opgørelse fra 2. kvartal 2009 under landsgennemsnittet. Andelen har været faldende det seneste år.

Vækstforum Nordjylland har de seneste tre år haft et særligt fokus på nye vækstvirksomheder. Således oprettede Vækstforum Nordjylland i 2009 en regional lånefond, som yder lån til iværksættere og små virksomheder og har sammen med væksthuset gennemført omfattende programmer for iværksættere og vækstiværksættere.

I den kommende periode vil vækstforum lægge vægt på, at de mange iværksættervirksomheder, der har fået støtte til etablering, realiserer deres potentiale. Vækstforum vil derfor styrke rammebetingelserne yderligere, så antallet af vækstvirksomheder i Nordjylland stiger. Udfordringen er at sikre sig, at regionens indsats koncentrerer sig omkring de virksomheder, hvor vækstpotentialet er højt, uanset branchetilhørsforhold.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende bedre vilkår for nye vækstvirksomheder, jf. boks 2.

Boks 2: Mål for bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Regionen skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 er blandt de lande, der er bedst til at skabe nye vækstvirksomheder.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

4. Væksthusene

Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Væksthusene skal uvildigt og uden vederlag hjælpe virksomheder med at kortlægge deres vækstpotentiale, udarbejde en vækstplan og henvise til private rådgivere og offentlige tilbud, der kan medvirke til at realisere vækstpotentialet. Derudover er Væksthusene etableret som knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem, hvor Væksthusene skaber samarbejde mellem aktørerne og er dynamo i udviklingen af nye virksomhedsrettede vækstinitiativer. Endelig kan Væksthusene være operatører på relevante projekter, der fx udbydes af staten, regioner og kommuner.

Parterne er enige om at bakke op om videreførelsen og udviklingen af kvaliteten og kompetencerne i Væksthusene, når de fra 2011 overgår til kommunerne.

Regeringen vil fortsat anvende Væksthusene som regional indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder, fx initiativer om IPR, eksport, innovation og finansiering, som gennemføres i samarbejde med bl.a. Patent- og Varemærkestyrelsen, Eksportrådet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Vækstfonden.

Vækstforum vil fortsat anvende Væksthusene som operatører for relevante regionale erhvervsudviklingsinitiativer, der er rettet mod at styrke vækstvilkårene for nye og mindre vækstvirksomheder, og vækstfora vil i relevant omfang koordinere andre initiativer med Væksthusene.

Indgåelse af et strategisk partnerskab inden for internationalisering og eksportfremme med fokus på satsningsområderne energi, sundhed og transport.

Parterne vil i samarbejde med Væksthus Nordjylland indgå en strategisk partnerskabsaftale omkring indstationering af en internationaliseringsrådgiver fra Eksportrådet i væksthuset med særligt fokus på energi, sundhed og transport. Formålet er at sikre sammenhæng mellem de forskellige rådgivningstilbud, skabe direkte adgang til Eksportrådets globale netværk af rådgivere samt sikre, at små og mellemstore vækstvirksomheder får en hurtigere og kortere vej til eksportmarkederne. Regeringen kan på den måde medvirke til at markedsføre og synliggøre nordjyske kompetencer, bl.a. inden for satsningsområderne energi, sundhed og transport.

5. Strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder

Regeringen vil præsentere en strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder. Målet er, at mindre virksomheder skal have bedre mulighed for at vokse sig store. I strategien vil regeringen sætte fokus på de barrierer, der gør, at den nystartede virksomhed eller den lille etablerede håndværker vælger at forblive lille i stedet for at vokse sig større. Det gælder blandt andet manglende overblik over forpligtelser ved at have ansatte, adgangen til risikovillig kapital og små og mellemstore virksomheders ka-

pacitet til introduktion af produkter og serviceydelser på globale markeder. Vækstforum vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

6. En styrket og sammenhængende indsats for uddannelse i entreprenørskab

I 2009 lancerede regeringen en strategi for uddannelse i entreprenørskab. Et af de centrale initiativer i strategien er Fonden for Entrepreneørskab, der blev etableret den 1. januar 2010. Fonden skal samle aktørerne inden for uddannelse i iværksætterier.

Parterne er enige i, at:

- Der er behov for, at der skabes bedre sammenhæng og synergi mellem initiativer, der har til formål at fremme undervisning i entreprenørskab. I løbet af de senere år er mange nye initiativer sat i søen, både lokalt, regionalt og nationalt. Parterne er enige om at inddrage Fonden for Entrepreneørskab i relevant omfang i udviklingen af nye initiativer og videndeling om allerede gennemførte initiativer inden for uddannelse i entreprenørskab og derved skabe grobund for en mere strategisk og effektiv indsats fremover og et nødvendigt kompetenceløft.
- Vækstforum og de involverede ministerier vil løbende indgå i dialog med Fonden for Entrepreneørskab og derved skabe gode forudsætninger for en større sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats.

7. Fremme SMV'ers brug af IKT

Parterne vil samarbejde om at udbrede viden om cloud computing, der er en ny forretningsmodel for at købe og sælge it-ydelser, hvor it-ressourcer leveres som en service, der fx kan tilgås via internettet, og som kan leveres og betales efter behov og forbrug. Videnskabsministeriet vil stille information til rådighed om cloud computing og dermed skabe grundlag for, at vækstfora kan bidrage til at omsætte disse til konkret information og vejledning til SMV'erne, fx via de regionale væksthuse.

De regionale vækstfora vil desuden indgå i et informations- og rådgivningsarbejde, der kan fremme SMV'ers kendskab til og anvendelse af NemHandel. Det kan fx ske ved, at NemHandel integreres i uddannelses- og rådgivningsforløb, og ved at leverandører aktivt opfordres til at anvende NemHandel, når de handler med regionerne.

Samarbejderne kan ske i dialog med IBIZ Center, der i dag rådgiver SMV'ere om anvendelse af it generelt, ligesom den af vækstforum støttede klynge for IKT-erhvervet i Nordjylland "BrainsBusiness" vil blive inddraget i relevant omfang.

8. Etnisk erhvervsfremme

Regeringen har sammen med Aalborg, København, Odense, Slagelse, Vejle og Århus kommuner samt Væksthus Midtjylland udviklet en model for en landsdækkende indsats for etnisk erhvervsfremme, hvor der skabes sammenhæng mellem lokale initiativer, regionale strategier og en fælles national indsats.

Initiativet finansieres af Integrationsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og indtil videre desuden af ovennævnte kommuner samt region Midtjylland og Region Sjælland. De øvrige regioner er ligeledes inviteret til at deltage i projektet, ligesom kredsen af deltagende kommuner løbende udvides.

Etnisk erhvervsfremme er rammen om et tæt samarbejde om:

- En opgradering af den lokale, opsøgende indsats over for iværksættere og erhvervsdrivende med anden etnisk baggrund. Denne indsats forankres i de deltagende kommuner.
- En national understøttelse af den lokale indsats gennem fx systematisk videnopbygning, uddannelse af vejledere, netværk mellem aktørerne, opbygning af mentornetværk, målrettet kommunikation til målgruppen og pressearbejde. Den nationale del forankres i Væksthus Midtjylland.

Parterne er enige om at bakke op om videreudviklingen af projektet, herunder inddragelsen af flere kommuner.

9. Risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringens udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital" har afgivet sin rapport og konkluderer, at der er sket en klar forbedring af markedet for risikovillig kapital, men at der også fremover er behov for en offentlig indsats. Rapportens anbefalinger indgår i opfølgningen på erhvervspakken og regeringens drøftelser med pensionsinstitutterne.

Regeringen og vækstforum vil i lyset af de finansielle og økonomiske forhold se på situationen for risikovillig kapital i regionen.

10. Adgang til risikovillig kapital i Vestdanmark

Regeringen vil etablere en afdeling af Vækstfonden i Vestdanmark med en specifik investeringspulje på 150 mio. kr. øremærket til vestdanske virksomheder.

Regeringen og Vækstforum Nordjylland lægger vægt på, at Vestdansk Vækstkapital skal arbejde tæt sammen med innovationsmiljøerne, væksthuse og de regionale vækstfora, således at det også vil være muligt at foretage investeringer sammen med disse, herunder i virksomheder med vækstpotentiale inden for regionale styrkepositioner.

11. Forstærket regional indsats for risikovillig kapital til vækstvirksomheder

Med henblik på at styrke den regionale indsats for at tiltrække mere risikovillig kapital til små vækstvirksomheder vil Vækstfonden tilbyde regionerne at bidrage til at

kortlægge udfordringer i den enkelte region og evt. bidrage til en strategi for risikovillig kapital.

Igennem de seneste år er der indhøstet vigtige erfaringer fra nye tiltag og nye instrumenter på området risikovillig kapital til små vækstvirksomheder. Den overordnede strategi for regeringens indsats på hele området er at sikre størst mulig privat deltagelse og om muligt at overlade finansierings- og investeringsbeslutninger til private forvaltere. Det styrker markedsorienteringen af indsatsen og indebærer en løftestangeffekt i forhold til den private kapital. Men strategien indebærer også, at den konkrete anvendelse af instrumenterne beror på et privat engagement, der kan variere fra region til region.

Erfaringerne viser, at initiativerne og instrumenterne har haft meget forskellig gennemslagskraft i de fem regioner. For enkelte af instrumenterne har gennemslagskraften været særdeles markant i visse regioner, men næsten fraværende i andre.

Vækstfonden vil nu tilbyde at stille datagrundlag og analysekraft til rådighed for en strategisk gennemgang af hver enkelt region. Vækstfonden vil samtidig tilbyde at medvirke til at foreslå og gennemføre initiativer, der sigter mod at overføre gode erfaringer fra region til region.

III. Innovation og videnspredning

Der er i dag for få virksomheder, der er innovative, og de innovative virksomheder får for lidt ud af deres innovationsaktiviteter målt på omsætning og vækst fra nye produkter og løsninger. Der er ikke nogen entydig forklaring på denne udvikling. På overordnet niveau er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at Danmark anvender færre midler på at skabe gode rammer for virksomhedernes innovationsaktiviteter end de førende lande på området. Således investeres der i betydelige midler i forskning og udvikling i disse år og i videnformidlings- og netværksaktiviteter og andre projekter, der skal understøtte virksomhedernes innovation.

Parterne er enige om at sætte fokus på at sikre bedre gennemslag i virksomhederne af de offentlige investeringer i innovation. Det er vigtigt, at det offentlige innovationssystem effektivt understøtter virksomhedernes innovationsaktiviteter, og at der er en hensigtsmæssig arbejdsdeling og samarbejde mellem aktørerne i innovationssystemet.

Adgang til højhastighedsbredbånd er vigtigt for udviklingen i hele landet, men kan ikke mindst være værdifuldt i de egne af landet, hvor de større afstande ellers kunne virke som en barriere for borgernes adgang til det offentlige og virksomhedernes adgang til kunder og markeder. Hurtigt bredbånd er væsentligt for digitalisering af erhvervslivet og kan bidrage til effektivisering, innovation og udvikling af nye produkter. Samtidig kan bedre digital infrastruktur understøtte borgernes brug af hjemmearbejdspladser, videokonferencer og e-læringstilbud, hvilket kan være med til at styrke videnarbejdspladser i landdistrikterne. Regeringen har sat en målsætning om, at der i 2020 er 100 Mbit/s til alle.

Knap 40 pct. af de nordjyske virksomheder var innovative i 2006-2008, hvilket er lidt under landsgennemsnittet på 42 pct. En analyse fra vækstforum viser, at på produkt- og procesinnovation er omtrent hver fjerde virksomhed innovativ, hvilket er på niveau med landsgennemsnittet. På organisation og markedsføringsinnovation ligger virksomhederne i Nordjylland til gengæld lavere end det generelle niveau i Danmark.

I Region Nordjylland har næsten hver fjerde innovative virksomhed samarbejdet med et universitet eller en højere læreanstalt (2006-2008). Det er markant højere end niveauet på landsplan på 15 pct. Samarbejdet bidrager til, at virksomhederne bliver bedre til at omsætte den viden og de kompetencer, som de offentlige forsknings- og videninstitutioner er i besiddelse af, til nye produkter og processer i det private erhvervsliv.

Vækstforum Nordjylland har i 2009 igangsat et arbejde med udarbejdelse af en *regional innovationsstrategi* og en *strategi for offentlig privat samarbejde om sundhedsinnovation*, som forelægges for Vækstforum Nordjylland i november 2010. Hovedanbefalingerne i strategien er, at der gennemføres en målrettet strategisk indsats for at fremme de nordjyske virksomheders innovationskapacitet via forbedret adgang til kritisk viden, evne til videnudveksling samt kendskab til og brug af innovationsprocesser.

Parterne er derfor enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende innovation og videnspredning, jf. boks 3.

Boks 3: Mål for innovation

- Andelen af regionens virksomheder, der er innovative, skal øges, således at regionen bidrager til, at Danmark i 2020 er blandt de lande i verden, hvor virksomhederne er mest innovative.
- Regionens virksomheders anvendelse af midler til innovation, herunder forskning og udvikling, skal udgøre en stigende andel af regionens BNP.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

12. Større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem

Parterne er enige om at arbejde for at sikre større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem. Der udarbejdes som led heri overblik over hvilke ordninger og initiativer, der er igangsat nationalt og regionalt med henblik på vurdering af, om der er behov for styrket koordination og samarbejde.

Regeringen vil etablere en brugervenlig innovationsportal for at give virksomhederne nem adgang til alle relevante offentlige innovationstilbud. Derudover vil regeringen etablere et call-center i regi af de regionale væksthuse, hvor virksomheder kan få hjælp med at finde frem til de initiativer i innovationssystemet, der matcher den enkelte virksomheds behov. Vækstforum vil blive inddraget i dette arbejde.

– *Styrket innovation i virksomhederne*

Parterne er enige om at styrke rammerne for den virksomhedsrettede innovation.

Regeringen har i august måned fremlagt et oplæg om styrket innovation i virksomhederne. Med oplægget samles en vifte af initiativer, der styrker rammerne for virksomhedernes innovation. Der etableres blandt andet en ny innovationsportal samt et call-center, der skal vejlede virksomheder om offentlige innovationstilbud, og virksomhederne tilbydes et innovationstjek med henblik på at styrke det globale salg.

Med oplægget lægges der op til en åben drøftelse med en bred kreds af interessenter om tiltag, der kan styrke innovationen i virksomhederne. Vækstforum opfordres til at indgå i dialogen.

Vækstforum Nordjylland har i 2009 igangsat et arbejde med udarbejdelse af en regional innovationsstrategi, som forelægges for vækstforum i november 2010.

I forlængelse af den åbne dialog vil parterne drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum.

– *Fortsættelse og udbygning af det strategiske samarbejde mellem RTI og vækstfora om forskning og innovation*

RTI og vækstfora er enige om at fortsætte og udbygge det strategiske samarbejde om forskning og innovation i de kommende år.

Særlige fokusområder for samarbejdet vil bl.a. omhandle:

- Samarbejde om etablering af strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation (fx SPIR). Her samarbejdes også med Det Strategiske Forskningsråd (DSF)
- Samarbejde om at styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk
- Samarbejde om at fremme et innovativt samspil mellem den offentlige og private sektor - herunder inden for sundheds- og velfærdsinnovation.
- Samarbejde om at styrke danske virksomheders deltagelse i internationale FoU- og innovationsprogrammer, herunder deltagelse i programmer på de danske innovationscentre i udlandet
- Samarbejde om at styrke de mindre og mellemstore virksomheders innovationskraft
- Samarbejde om analyser og effektmålinger af innovationsvirkemidler

Parterne vil ultimo 2010 drøfte og lægge en plan for, hvordan det konkrete samarbejde skal foregå.

13. Erhvervsudvikling af velfærdsløsninger

Parterne er enige om at drøfte videnspredning mellem de forskellige eksisterende nationale og regionale indsats vedrørende innovationssamarbejde om udvikling af nye velfærdsløsninger. Videnspredning kan fx bestå af indsamling af best practise og opstilling af business cases.

Parterne er endvidere enige om at afdække mulighederne for at udvikle internationale offentlig-private innovationsalliancer, fx gennem samarbejdsaftaler med de danske Innovationscentre.

IKT-baserede hjælpemidler

IKT, herunder digitale tjenester og hjælpemidler, gør det muligt for ældre i højere grad at vælge at blive i eget hjem og klare flest mulige opgaver selv. For at fremme det erhvervsmæssige potentiale i udvikling af digitale værktøjer til levering af fx sundhedsydelser og af IKT-baserede hjælpemidler vil parterne:

- Indsamle erfaringer med digitale tjenester og it-understøttede sundhedsydelser i en region.
- Afprøve muligheder for at udnytte potentialet i sociale medier i en region, fx med henblik på at mobilisere de frivillige netværk som støtte for ældre via sociale medier – fx med deltagelse af det professionelle social- og sundhedspersonale.

Parterne vil drøfte, om der er andre potentielle samarbejds muligheder, som kan understøtte udviklingen og udbredelsen af IKT-baserede løsninger.

14. Samarbejde om OPS og OPI

Regeringen vil fremlægge en strategi for offentlig-privat samarbejde i efteråret 2010. De regionale vækstfora vil blive inviteret til et samarbejde om udmøntningen af relevante dele af strategien.

15. Hurtigere markedsmodning af produkter inden for sundhedsteknologi

Regeringen og vækstfora vil samarbejde om indsatser, der kan gøre det lettere for virksomhederne inden for sundhedsteknologi at markedsmodne nye produkter, fx godkendelse, afprøvning, patentering og afsætning.

Indsatsen skal støtte op om regionens arbejde med at udvikle og realisere det erhvervsmæssige potentiale på området. Herunder udbygningen af faciliteter for medarbejder- og brugerdreven innovation på regionens sygehuse, universitetsforskning inden for sundheds- og forebyggelsesteknologi, smerteforskning, IKT og trådløs kommunikation samt videntunge miljøer i regionen inden for det medicoteknologiske område, der bygger på kompetencer inden for automation, telekommunikation, mikroelektronik og medicoteknik.

Indsatsen kan fx ske som led i en drøftelse mellem parterne om videnspredning mellem de forskellige eksisterende nationale og regionale indsatser vedrørende innovationsarbejde om udvikling af nye velfærdsløsninger. Videnspredningen kan fx bestå i at indsamle best practise og opstilling af business cases.

IV. Branding og markedsføring af Danmark

Udlandets kendskab til Danmarks styrker og kompetencer er en væsentlig faktor i den globale konkurrence om investeringer, markedsandele, internationale begivenheder, kvalificeret arbejdskraft og turister. Derfor igangsatte regeringen i 2007 en offensiv global markedsføring af Danmark med henblik på at skabe et klart og positivt billede af Danmark i udlandet, så Danmark også fremover står stærkt i den globale konkurrence.

Udlandet har ikke et særlig klart billede af Danmark som turistmål, og samtidig er turismeerhvervet i international konkurrence om at tiltrække turister. Turismeerhvervet har en udfordring i forhold til at øge væksten i dansk turisme. Det danske turisterhverv har en lavere værditilvækst end det øvrige erhvervsliv, størstedelen af de udenlandske turister har et relativt lavt døgnforbrug, og set over en længere årrække er andelen af udenlandske turister i Danmark faldet. Der er derfor brug for en målrettet og koordineret markedsføring af Danmark og det danske turismeprodukt, som kan øge kendskabet til Danmark som turistmål og tiltrække flere udenlandske turister. Derudover er der behov for en kontinuerlig nytænkning og udvikling af det danske turismeprodukt. Dette kan være med til at sikre udvikling, vækst og beskæftigelse i hele Danmark. For at øge værditilvæksten i dansk turisme har VisitDenmark i dialog med aktørerne i dansk turisme udarbejdet en fælles strategi for dansk turisme *Vores Rejse* frem mod år 2015.

Tiltrækning af udenlandske investeringer til Danmark kan give flere videntunge job og styrke erhvervsudvikling og videnskabelse i Danmark. Konkurrencen om at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder er hård. Der er derfor fortsat behov for at styrke samarbejdet mellem den nationale markedsføring af danske spidskompetencer internationalt og den regionale indsats, hvor man opdyrker netværk med virksomheder og videninstitutioner, kortlægger regionale kompetenceklynger, håndterer konkrete investeringsprojekter samt yder bistand til udenlandske investorer, som allerede er lokaliseret i regionalområdet.

Turismen er et vigtigt erhverv i Nordjylland. Turismens andel af den samlede regionale økonomi er på 2,6 pct. hvilket er den højeste andel blandt regionerne. Gennemsnittet for Danmark er på 1,9 pct. På samme vis har Nordjylland også det højeste antal beskæftigede – omregnet til årsværk – indenfor turisme. Endvidere er turismeerhvervet af stor betydning for beskæftigelse og indtægtsgrundlag i regionens yderområder. Branding og markedsføring er derfor vigtigt, og det er langt hen ad vejen lykkedes med at få samlet den nordjyske markedsføring i få, koordinerede indsatser.

Nordjylland tiltrækker relativt få udenlandske virksomheder. Derfor vil vækstforum løbende afdække samarbejdsmuligheder i forhold til regeringen om at tiltrække udenlandske investeringer, som det fx er sket i regi af Vestdansk Investeringsfremme.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende branding og markedsføring af Danmark, jf. boks 4.

Boks 4: Mål for branding og markedsføring af Danmark

Der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark, herunder også i de enkelte regioner.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

16. Styrket samarbejde om markedsføring af Danmark

Parterne er enige om, at hele Danmark skal bidrage aktivt til markedsføringen af danske styrkepositioner. Parterne vil på denne baggrund drøfte, hvordan markedsføringsindsatsen i 2011 og 2012 kan forankres regionalt og lokalt.

Økonomi- og Erhvervsministeriet tager initiativ til nærmere dialog om det videre samarbejde.

17. Styrket udvikling og international markedsføring af Danmark som turistmål

Med lov om VisitDenmark lægges op til en mere effektiv og koordineret organisering af turismefremmeindsatsen. Dette indebærer en styrkelse af den internationale markedsføringsindsats, et mere forretningsorienteret VisitDenmark, en klarere arbejdsdeling mellem turismeaktørerne og en styrket tværgående koordination og et øget offentligt-privat samarbejde.

Med Lov om nationalparker kan miljøministeren beslutte og fastsætte regler om den fælles markedsføring af nationalparkerne.

For at understøtte dette lægges op til følgende initiativer:

Styrket koordination af statslige og regionale internationale markedsføringsindsatser og udviklingsaktiviteter inden for turisme

- Parterne er enige om, at VisitDenmark er den centrale aktør i forhold til koordinationen af den internationale markedsføring. Visit Nordjylland har ansvaret for, at regionens internationale markedsføringsaktiviteter koordineres med VisitDenmark og inden for rammerne af Lov om VisitDenmark at varetage supplerende internationale markedsføringsaktiviteter.
- Parterne er enige om, at de regionale og kommunale aktører i samarbejde med erhvervet har ansvaret for produkt- og oplevelsesudviklingen og den tværgående koordination af dette.
- Parterne vil bidrage aktivt til at styrke den tværgående koordination af den statslige, regionale og kommunale turismefremmeindsats. Dels via koordination og informationsdeling mellem blandt andet Visit Nordjylland og VisitDenmark og dels via blandt andet Danske Regioners og KL's deltagelse i den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter efter vedtagelsen af lov om VisitDenmark.
- Parterne er enige om, at koordinationen og videndelingen omkring den internationale markedsføring og udviklingsaktiviteterne i vidt omfang vil ske via samarbejdsaftalerne mellem VisitDenmark og Visit Nordjylland via erhvervspartnerne, men at der også kan indgås aftaler derudover.
- VisitDenmark vil sikre en øget videndeling ved at offentliggøre de planlagte internationale markedsføringsindsatser og de regionale udviklingsindsatser på VisitDenmarks hjemmeside.

Udvikling af model for erhvervspartnerne

- Parterne er enige om at arbejde målrettet på at finde en hensigtsmæssig model for erhvervspartnerne inden for turisme, hvor produkt- og oplevelsesudvikling indgår som en integreret del. Arbejdet vil blive håndteret i regi af den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter med lov om VisitDenmark. Vækstforum og Visit Nordjylland vil blive inddraget, hvor det er relevant.

Samarbejde om udvikling og markedsføring af en grøn og bæredygtig turisme med særligt fokus på nationalparkerne

- Parterne er enige om målrettet at arbejde på at udvikle og markedsføre Danmark som et attraktivt grønt og bæredygtigt turistmål, som kan øge væksten i dansk turisme.
- Parterne er enige om, at den fælles markedsføring af nationalparkerne skal koordineres med Miljøministeriet.
- Parterne er enige om at indgå et tværregionalt samarbejde med henblik på at udnytte erhvervsudviklingspotentialer i nationalparkerne - både i forhold til at tiltrække turister og i forhold til at udvikle en produktion af fødevarer, håndværk mv., hvor oprindelsesstedet anvendes målrettet i markedsføringen.
- Parterne er enige om at indgå et samarbejde mellem den enkelte region/turismeudviklings-selskab og nationalpark med henblik på styrke den lokale/regionale udvikling af samspillet mellem nationalparken og resten af regionen, med henblik på udvikling af naturrelateret landdistrikts- og turismeudvikling.
- Parterne vil drøfte mulighederne for at etablere et samarbejde, der kan videreudvikle oplevelsesportalen "Udnaturen.dk". Med over 1 mio. unikke besøg om året er portalen den samlede hjemmeside for naturoplevelser i dag. Udviklingen kan fx bestå i at samle informationer fra offentlige myndigheder, kommuner og grønne organisationer om kulturoplevelser, overnatningsmuligheder, forplejning, vej og stinet mv. Det er en erfaring fra andre EU-lande, at et sådant samlet overblik øger turismen og omsætningen i bl.a. hotel- og restaurationsbranchen. Miljøministeriet vil invitere vækstforum, det regionale turismeudviklings-selskab, relevante ministerier og andre relevante interesserede til en drøftelse.

18. Videncenter for kystturisme

Omsætningen inden for kystferieturisme er betydelig, men området har i de senere år oplevet tilbagegang i form af blandt andet færre udenlandske turister og øget international konkurrence. Ved en styrkelse af Danmarks position i konkurrencen om flere og mere højtforbrugende turister langs de danske kyster er det vigtigt at øge kendskabet til turisternes behov samt fortsat at udvikle sæsonafhængige produkter og aktiviteter af høj oplevelsesværdi og kvalitet.

Med henblik på at styrke rammerne for innovation og viden om nye vækstmuligheder inden for kystturisme vil parterne derfor undersøge mulighederne for at etablere et videncenter for kystturisme i Vestdanmark. Arbejdet skal tage afsæt i de forundersøgelser, som er lavet på området.

Parterne er desuden enige om, at den internationale markedsføring af Danmark som turistmål skal tilpasses turistprodukt- og oplevelsesudviklingen. Regeringen vil der-

for, som led i loven om VisitDenmark, oprette en tværgående koordinationsgruppe, som skal afgive anbefalinger om, hvordan den tværgående koordination af hhv. turistprodukt- og oplevelsesudviklingen og den internationale turismemarkedsføring kan styrkes.

De regionale vækstfora kan for eksempel bidrage til indsamling af viden, produktudvikling, videnformidling, netværksdannelse samt udvikling og innovation af nye turismekoncepter.

V. Grøn vækst

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energiforbruget og -forsyningen i de kommende år. Det er ikke en unik dansk udfordring, men en udfordring de fleste af verdens lande står overfor. Klima- og miljøudfordringerne og håndteringen af disse repræsenterer et erhvervsmæssigt potentiale. Danmarks styrkepositioner på miljø- og energiområdet kan søges udnyttet og udviklet i samarbejde mellem staten, cleantech-virksomhederne og det øvrige erhvervsliv samt forskningsinstitutionerne.

Med Erhvervsklimastrategien, Aftale om Grøn Vækst og Aftale om Grøn Vækst 2.0 gik regeringen i dialog med erhvervslivet om vækstbetingelserne og tog på den baggrund en række initiativer med henblik på at skabe gode rammevilkår for danske cleantech-virksomheder og fremme, at et højt niveau af miljø-, natur-, og klimabeskyttelse går hånd i hånd med en moderne og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. Denne indsats vil blive fulgt op de kommende år i kraft af etableringen af et mindre antal stor-skala-testcentre - de såkaldte Green Labs DK, en målrettet indsats gennem Fornyelsesfonden og med en række initiativer til fremme af landbrugets rolle som leverandør af grøn energi. Således er der skabt gode forudsætninger for forskning, udvikling, demonstration og markedsføring af grønne teknologier, der kan bidrage til at gøre Danmark til et grønt vækstlaboratorium og understøtte en fortsat vækst i den danske eksport af klima-, energi- og miljøløsninger. Samtidig kan indsatsen komme alle dele af Danmark til gavn.

Disse indsatser har også stor betydning for vækst og erhvervsudvikling i landdistrikter og yderområder og bidrager dermed til at sikre et Danmark i balance. Grøn Vækst 2.0 bidrager til at forbedre vækstvilkår og beskæftigelsen for de ca. 140.000 ansatte i landbruget og i fødevarerhvervet. Fornyelsesfonden på 760 mio. kr. i perioden 2010-2012 kan der blandt andet søges om medfinansiering til lokalt og regionalt forankrede projekter, som kan bidrage til en hurtig omstilling til nye erhvervs- og vækstmuligheder.

Også på andre områder er der sat målrettet ind. Med aftalen om Forårspakken 2.0 videreføres det forhøjede befordringsfradrag i udkantkommuner. Endvidere er der afsat midler til medfinansiering af kommunale færgeinvesteringer samt en pulje til at understøtte kommunernes indsats for at forbedre det fysiske miljø i yderområderne. Med finansieringsreformen fra 2007 er der i højere grad taget hensyn til vanskeligt stillede kommuner i det generelle tilskuds- og udligningssystem.

Med Danmark i balance har regeringen taget en række yderligere initiativer til at forbedre vilkårene for at bo i landdistrikterne. Regeringen vil med en mere differentieret planlov give kommuner i yderområder bedre muligheder for at udvikle erhvervslivet og bosætningsmulighederne, give mulighed for etablering af store udvalgsvarerbutikker i flere byer og for dispensation til butikker uden for bymidten samt skabe bedre muligheder for serviceerhverv i yderområderne.

De regionale vækstfora har også en særlig forpligtelse over for Danmarks yderområder. Det betyder bl.a., at mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal anvendes til gavn for yderområderne under ét. Danmark modtager i alt ca. 500 mio. kr. årligt i strukturfondsmidler. Og med Grøn Vækst-aftalen om landdistriktsprogrammet for årene 2010-2013 udgør den samlede offentlige støtte til landdistrikterne i denne periode godt 1,5 mia. kr. pr. år. Som led i Landdistriktsprogrammet og Fiskeriudviklingspro-

grammet kan de lokale aktionsgrupper – LAG'erne – prioritere og indstille projekter inden for udvikling af attraktive levevilkår og arbejdspladser i landdistrikterne for ca. 140 mio. kr. om året frem til 2013. Vækstforaene og LAG'erne sikrer fortsat koordination.

Vækstforum vurderer, at regionen på en række miljø- og energiteknologiske områder, som brint, vind, bølge og biomasse, har stærke positioner forskningsmæssigt og/eller virksomhedsmæssigt. På det teknologisk område står Nordjylland fx stærkt med kompetencer inden for brint og brændselsceller, intelligente systemløsninger og energieffektivitet (blandt andet inden for byggeriet). Aalborg universitet uddanner og forsker inden for stort set alle energiteknologier.

Vækstforum vil med sin ny erhvervsudviklingsstrategi udnytte de ny erhvervmæssige vækstpotentialer, hvor regionen har frontteknologier, hvilket blandt andet kan ske via testfaciliteter samt udviklings- og demonstrationsprojekter. Vækstforum vil derfor aktivt deltage i samarbejde med regeringen om at udvikle og gennemføre nationale forsøgs- og demonstrationsprojekter i Nordjylland.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende grøn vækst, jf. boks 5.

Boks 5: Mål for grøn vækst og omstilling

- Regionerne skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 skal være et grønt bæredygtigt samfund og blandt verdens tre mest energieffektive lande.
- Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal komme yderområderne under ét til gavn. Vækstforum Nordjylland skal som minimum anvende 63 pct. af deres strukturfondsmidler i perioden 2007-2013, så de kommer yderområderne til gavn.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

19. Fornyelsesfonden (Fonden for grøn omstilling og erhvervmæssig fornyelse)

Parterne er enige om at afholde et årligt koordinationsmøde mellem Fornyelsesfonden og de regionale vækstfora. Formålet er at sikre et positivt samspil mellem fondens indsats for at fremme grøn vækst, velfærdsteknologi og erhvervmæssig omstilling og tilsvarende tiltag i de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

For så vidt angår udbud af puljemidler, hvori der forudsættes regional medfinansiering, vil parterne drøfte tilrettelæggelsen af ansøgningsprocesser under fonden, som bedst muligt sikrer koordination med vækstfora.

Parterne vil ligeledes have fokus på at formidle Fornyelsesfondens indsatser til relevante virksomheder og projekter i regionerne. Formålet er at udbrede kendskabet til fonden og samtidig styrke kvaliteten af de ansøgninger, som fonden modtager.

20. En bæredygtig grøn økonomi i hele Danmark

Økonomi- og Erhvervsministeriet og Klima- og Energiministeriet vil udarbejde en analyse, der belyser det erhvervsmæssige potentiale vedrørende system-integration og intelligente el-systemer. De regionale vækstfora vil med udgangspunkt i konkrete virksomheder og regionale cases levere bidrag.

Regeringen har med Aftale om Grøn Vækst besluttet at styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi, fx gennem øget anvendelse af biogas. Der sigtes mod at op til 50 pct. af husdyrgødningen i Danmark kan udnyttes til grøn energi i 2020. Der er i den forbindelse afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til fremme af produktionen af biogas. De regionale vækstfora vil understøtte indsatsen.

Regeringen har besluttet, at energiforbrug i nye bygninger skal reduceres med 25 pct. i 2010, 50 pct. samlet under et i 2015 og mindst 75 pct. inden 2020. Lavenergibyggeri og -renoveringer forudsætter forståelse for byggeprocessen som helhed og på tværs af faggrænser. Kompetenceudfordringen rækker endvidere ud over byggeriets faggrænser. Viden om energieffektivitet kan udbredes blandt indkøbere i offentlige myndigheder og private virksomheder.

For at udnytte mulighederne vil de regionale vækstfora tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer sikrer, at regionens aktører i byggeriet får et kendskab til lavenergibyggeri og energirigtig renovering. De regionale vækstfora vil endvidere tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer udvikles efteruddannelsestilbud til indkøbere med henblik på at øge viden om grønne indkøb. For at understøtte denne indsats vil regeringen løbende drøfte erfaringer i forhold til lavenergibyggeri og energirenovering med relevante offentlige bygherrer. Vækstforums klynge på området, SmartCity DK og Aalborg Universitet/Statens Byggeforskningsinstitut vil blive inddraget i drøftelserne.

21. Udrulningsplan for biogas

Regeringen har i det forløbne år taget en række initiativer, der skal sikre en langt større anvendelse af biogas i energiforsyningen, der kan skabe lokal vækst og beskæftigelse i landområderne, og bidrager til omstillingen til vedvarende energi i Danmark. Regeringen har således afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til at støtte etableringen af nye biogasanlæg, udarbejdet en koordinationsplan, forbedrede indtjeningsmuligheder, etableret et rejsehold, der kan bistå med den lokale planlægning, samt en ændret planlov, der sikrer, at kommunerne inddrager biogas-produktion i deres planlægning.

Parterne er enige om, at vækstforum inviteres til at drøfte synergier i forhold til vækstforaenes vækstrettede indsatser inden for biogas.

22. Fødevarer

Regionerne i Danmark har i dag en række strategier for fødevarerområdet, der understøtter de regionale styrkepositioner. Danske Regioner har opgjort vækstforaenes fødevarerinvesteringer i 2007 og i 2008 til samlet 244 mio. kr.

Fødevareministeriet vil tage initiativ til at etablere et strategisk samarbejde med de regionale vækstfora om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer. Det strategiske samarbejde skal sikre en fokuseret dialog om og en styrket indsats for fødevareudvikling. Vækstforums klynge på området, SpisNord, vil blive inddraget i samarbejdet.

VI. Det grænseoverskridende samarbejde

Alle regionerne samt Bornholms Regionskommune deltager i EU-finansierede grænseoverskridende programmer. Samarbejdet om grænseoverskridende aktiviteter finder således i mange tilfælde sted inden for de beslutningsstrukturer, som er tilknyttet disse programmer.

Parterne er enige om, at der fortsat skal være et stærkt samarbejde i forhold til naboregioner. Og regeringen står fortsat til rådighed for at drøfte de løbende muligheder, der er i de enkelte grænseoverskridende samarbejder.

Parterne er enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

23. Østersøstrategiske indsatser i de regionale udviklingsplaner

Fra nationalt hold udarbejdes et forslag til udmøntningen af Østersøstrategien i administrationen af de to nationale strukturfondsprogrammer. Vækstfora inddrages i udmøntningen via programmernes normale beslutningsstrukturer.

Ved udarbejdelsen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier i 2010 sikrer vækstfora, at det overvejes:

- I hvilket omfang strategierne kan indeholde elementer, som bidrager til opfyldelse af prioriteterne under Østersøstrategien, og
- Hvorvidt de regionale udvælgelseskriterier i strukturfondsadministrationen skal ændres, så projekter, der støtter op om Østersøstrategien, vægtes højere end andre projekter.

VII. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

24. Initiativ omkring effekt og effektmåling

Parterne er enige om nødvendigheden af at have større viden om effekterne af den regionale erhvervsfremmeindsats.

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring i de kommende år. Der skal skabes højere vækst og øget produktivitet samtidig med, at de offentlige finanser skal holdes i ro. Derfor skal midlerne til erhvervsfremme anvendes effektivt og give størst mulig effekt.

Parterne har iværksat en uafhængig evaluering af den danske strukturfondsindsats for 2007-2013 og af effekten af de regionale vækstforas investeringer, som de regionale vækstfora systematisk har registreret på projektniveau. I evalueringen analyseres bl.a. output og effekter, hvordan indsatsen bidrager til vækst og erhvervsudvikling i yderområderne samt samspillet mellem de regionale og nationale målsætninger.

Parterne vil drøfte analysens resultater og anbefalinger og vurdere, om der er behov for yderligere tiltag i forlængelse heraf.

Som led i den fortsatte dialog og samarbejdet om metoder og processer til systematisk effektmåling vil parterne igangsætte effektmålingskursus for sagsbehandlere, intensivere den systematiske overvågning med udviklingen af et registerbaseret værktøj samt styrke videndeling og læring.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland

16. november 2010

Indledning

Det er regeringens mål, at Danmark i 2020 skal være blandt de ti rigeste lande i verden, da velstand er en forudsætning for at opfylde vores ønsker på andre områder. Derfor skal danske virksomheder have de bedste betingelser for at skabe vækst og arbejdspladser.

Regeringens mål er ambitiøst, for Danmark står over for store udfordringer, som er blevet skærpet af den internationale krise. Vi kan ikke forudse, hvor arbejdspladserne om ti år vil være, men vi kan skabe de betingelser og rammer, som understøtter høj vækst og beskæftigelse og dermed fortsat velstand.

Vi skal uddanne os mere og bedre. Vi skal skabe grundlag for, at flere små og mellemstore virksomheder kommer ind i solide vækstforløb, og at virksomhederne bliver mere innovative. Og vi skal arbejde for at udnytte det erhvervsmæssige potentiale både i nye grønne teknologier, og når vi investerer i at forny velfærdssamfundet.

Regeringen lægger vægt på, at de kommende års vækstindsats udfoldes, således at vækstvilkårene styrkes i hele landet. Mulighederne for at bo, studere og drive erhverv skal være gode i hele landet. Regeringen har fremlagt "Danmark i balance i en global verden", som understøtter denne indsats med initiativer inden for bl.a. erhvervsudvikling og grøn vækst, forbedret infrastruktur, flere lokale muligheder på planområdet samt en styrket indsats på uddannelsesområdet.

I Region Midtjylland er der store forskelle i befolkningstæthed og erhvervsstruktur fra Thyborøn ved Vesterhavet til vækstcentrene i byområderne ved Kattegat. Vækstforum for Region Midtjylland vurderer, at regionen huser stærke videnmiljøer, der kan bidrage til fremtidig vækst. Samtidig er industrien en vigtig base for beskæftigelse, eksport og værdiskabelse i regionen, hvor industrien beskæftiger knap tre ud af ti medarbejdere i den private sektor og står for mere end to tredjedele af eksporten.

Attraktive produktionsvilkår i nye højvækstlande skærper konkurrencen. I den forbindelse er det problematisk, at produktivitetsvæksten i Danmark ikke har været så høj som i andre velstående lande. Og produktivitetsudfordringen er særlig udtalt i Region Midtjylland, hvor væksten har ligget under landsgennemsnittet.

Vækstforum for Region Midtjylland vil derfor med sin erhvervsudviklingsstrategi 2010-2020 "En global konkurrencedygtig region" styrke væksten i produktiviteten. Det skal ske ved at øge antallet af kvalificerede medarbejdere og ledere, øge antallet af nye vækstvirksomheder og bidrage til udvikling af flere produktive virksomheder, der kan styrke værdiskabelsen. Fremtidens arbejdspladser skal bl.a. skabes via regionens styrkepositioner inden for energi- og miljøteknologi, fødevarerområdet samt på velfærdsinnovations- og turismeområdet.

Parterne er enige om en indsats inden for følgende områder:

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud
2. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder
3. Innovation og videnspredning
4. Digitalisering
5. Branding og markedsføring af Danmark

6. Grøn vækst

7. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

Parterne er samtidig enige om at sætte særligt fokus på følgende 5 initiativer:

I. Risikovillig kapital

Regeringen vil etablere en afdeling af Vækstfonden i Vestdanmark med en specifik investeringspulje på 150 mio. kr. øremærket til vestdanske virksomheder.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland lægger vægt på, at Vestdansk Vækstkapital skal arbejde tæt sammen med innovationsmiljøerne, væksthuse og de regionale vækstfora, således at det også vil være muligt at foretage investeringer sammen med disse.

II. It skal øge effektivitet

Udviklingen af et effektivt offentligt innovationssystem, der matcher virksomhedernes behov for viden og bidrager til øget innovation og vækst, skal fortsættes. Som led heri vil regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland etablere et samarbejde mellem Innovationscenter for eBusiness (IBIZ), Innovationsagenterne og Væksthuset om at fremme SMV'ers innovation og anvendelse af it i forretningsprocesser. Hensigten er at øge virksomhedernes effektivitet og indtjening gennem anvendelse af ny teknologi og digitalisering af forretningsprocesser.

Med indsatsen fortsættes arbejdet for et en-strengt erhvervsfremmesystem til gavn for virksomhederne, som vækstforum har været omdrejningspunkt for de seneste år i regionen. Som led heri vil regeringen fortsat i relevant omfang anvende væksthuse som indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder og parterne vil drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum. Vækstforum vil invitere relevante statslige aktører til at drøfte konkrete forslag til samarbejde, der kan styrke samarbejde mellem parterne.

III. Styrke samspillet mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland vil styrke samspillet mellem erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner – herunder erhvervsakademier, professionshøjskoler, ingeniørskoler og universiteter – med henblik på at forbedre betingelserne for innovation og øge antallet af praktikpladser. Det kan for eksempel ske i forbindelse med udviklingsprojekter, hvor studerende arbejder med konkrete problemstillinger hos virksomhederne, eller hvor virksomhederne på anden vis inddrages i undervisningen. Derudover kan det være indsatser målrettet imod tilvejebringelse af flere praktikpladser. I nogle tilfælde kan samspillet formaliseres i klynger af virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Derved kan de studerende få kompetencer med relevans for erhvervslivets aktuelle behov, herunder innovationskompetencer, mens virksomhederne får øjnene op for veluddannedes værdi og innovationspotentiale.

Parterne er enige om, at der fortsat er behov for at tiltrække, fastholde og integrere højtuddannet arbejdskraft i Danmark.

Vækstforum for Region Midtjylland finder det positivt, at regeringen har godkendt oprettelsen af IB-uddannelser på yderligere to gymnasier i Region Midtjylland. Det er et afgørende bidrag til at øge internationaliseringen og forbedrer grundlaget for at tiltrække og fastholde udenlandske ledere og medarbejdere.

Tilsvarende vil en styrkelse af det tekniske og naturvidenskabelige område kunne understøtte de unges interesse for naturvidenskabelige uddannelser. Parterne vil derfor søge at fremme projekter, som Naturvidenskabernes Hus kan udbyde både til folkeskolen og til ungdomsuddannelserne i samarbejde med erhvervslivet. Projektforslag koordineres og samarbejdes i videst muligt omfang med igangværende og andre aktuelle initiativer. Nye projekter tager afsæt i gode erfaringer fra disse, med henblik på så vidt muligt at supplere eksisterende tiltag på området, herunder bl.a. Undervisningsministeriets initiativer omkring naturvidenskab og talentudvikling, Nationalt center for undervisning i natur, teknik og sundhed (NTS) i Sønderborg, arbejdet i Dansk Naturvidenskabsformidling og erfaringerne fra Science kommunerne. Tilsvarende vil en styrkelse af det tekniske og naturvidenskabelige område på universitetsniveau kunne fremme et større samarbejde med erhvervslivet.

IV. Satsning på fødevareområdet

Fødevareerhvervet har en stærk position i Region Midtjylland både i forhold til beskæftigelse og eksport. Styrkepositionen udfordres af en stigende international konkurrence, som rejser behovet for en højere grad af innovation og produktdifferentiering i den danske fødevareproduktion.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland vil på den baggrund:

- Etablere et strategisk samarbejde om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer og
- Indgå i en fortsat dialog om udviklingen af et samlet kompetencecenter for fiskeriet i Thyborøn på baggrund af "en ny fremtid for dansk fiskeri og akvakultur".
- Understøtte udvikling af fremtidens fødevareuddannelser og andre kompetenceudviklingstiltag målrettet fødevareerhvervet.

Vækstforum for Region Midtjylland og regeringen vil ligeledes:

- Drøfte hvordan de regionale vækstfora kan bakke op om etableringen af det nye nationale madeksperimentarium – MadX – der skal udvikle og nytænke mad- og måltidsområdet.
- Samarbejde om en fortsat udvikling af Madkulturzonen som instrument til udvikling af oplevelsesøkonomien og fødevareerhvervet. Region Midtjylland vil bl.a. bidrage med støtte til et regionalt pilotprojekt, der sætter fokus på sund fastfood i oplevelsescentre.

Vækstforum for Region Midtjylland vil derudover samarbejde med det nye gastronomikonsortium om regionale aktiviteter, der kan bidrage til at brande Danmark som gastronomi- og fødevarerland.

V. Etablering af Center for Kystturisme

Kystferieturismen har i de senere år oplevet tilbagegang i form af bl.a. færre udenlandske turister og øget international konkurrence. Ved en styrkelse af Danmarks position i konkurrencen om flere og mere højtforbrugende turister langs de danske kyster er det vigtigt at øge kendskabet til turisternes behov og fortsat at udvikle sæsonafhængige produkter og aktiviteter af høj oplevelsesværdi og kvalitet.

For at styrke rammerne for innovation og viden om nye vækstmuligheder inden for kystturisme etableres Videncenter for Kystturisme i Hvide Sande i Ringkøbing-Skjern kommune. Parterne vil, i samarbejde med Region Midtjyllands nabo-regioner og andre relevante parter, samarbejde om centerets videre etablering.

Partnerskabsaftalen indgås inden for eksisterende økonomiske rammer. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om løbende at følge implementeringen af partnerskabsaftalen og årligt at drøfte behovet for nye initiativer, der kan arbejdes med.

I. Uddannelse og arbejdskraftudbud

I en verden hvor danske virksomheder i stigende grad konkurrerer globalt, er viden og kompetencer centrale konkurrenceparametre. Derfor er det afgørende for Danmarks muligheder for vækst, at vi har et uddannelsessystem, som kan måle sig med de bedste i verden som grundlag for, at flere uddanner sig mere og bedre.

Samtidig er der et generelt behov for at øge arbejdsstyrken og dens kompetenceniveau. Voksen- og efteruddannelse er centralt i forhold til at opkvalificere og udbygge de ansattes kompetencer i takt med ændrede krav på arbejdsmarkedet. Og et øget arbejdsudbud er afgørende for, at Danmark igen bliver blandt de ti mest velstående lande i verden.

Det er vigtigt, at uddannelsesindsatsen kommer hele landet til gode. Af den grund har regeringen med det regionalpolitiske udspil ”Danmark i balance i en global verden” lanceret initiativer til at sikre et højt uddannelsesniveau i landets yderområder. I udspillet indgår, at regeringen vil tage initiativ til:

- At fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser.
- Sørge for, at erhvervsakademier og professionshøjskoler arbejder strategisk med den regionale uddannelsesdækning.
- At forbedre transportmulighederne for studerende i yderområder.
- At iværksætte et initiativ, der bringer flere akademikere i beskæftigelse i yderområderne.

For at virksomhederne kan bevare og udvikle deres globale konkurrencedygtighed, er det af afgørende betydning, at arbejdsstyrken er fleksibel og kompetent og har mulighed for at uddanne og udvikle sig i takt med efterspørgslen.

Vækstforum for Region Midtjylland vil fremtidssikre den midtjyske arbejdsstyrke gennem en målrettet indsats for, at flere unge gennemfører en kompetencegivende uddannelse og for, at der sker en løbende kompetenceudvikling af hele arbejdsstyrken. Fokus vil være på både ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, samt på voksen- og efteruddannelse og løbende opkvalificering af såvel medarbejdere som ledere. Det gælder i hele regionen.

Indsatsen vil også sigte mod en langsigtet udvidelse af arbejdsstyrken, både gennem inddragelse af svage grupper, og gennem tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft, som kan bidrage til en øget internationalisering af det midtjyske erhvervsliv.

Vækstforum og Regionsrådet har, sammen med fire kommuner, alene for perioden 2007-2010 bevilget regionale og kommunale erhvervsfremmemidler til Aarhus Universitet og Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning. Denne ordning ophører med udgangen af 2010. Parterne er enige om at lægge vægt på, at Aarhus Universitet fortsat udbyder lange videregående uddannelser i den vestlige del af regionen og derved styrker erhvervsudviklingen og bidrager til at få flere unge til at tage en videregående uddannelse i en del af regionen, hvor uddannelsesniveaet er lavt, samtidig med at tilgængeligheden til lange videregående uddannelser er begrænset.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.

Boks 1: Mål for uddannelse og arbejdskraftudbud

- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Flere unge fra regionen skal tage en videregående uddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang i 2015 tager en videregående uddannelse.
- Arbejdsudbuddet i regionen skal øges og således bidrage til, at det samlede danske arbejdsudbud i 2020 er blandt de 10 højeste i verden.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om at målrette indsatsen mod initiativer på følgende områder:

1. Nye kompetencer og uddannelsesbehov på fremtidens arbejdsmarked

Med henblik på at udbuddet af kompetencer i videst muligt omfang matcher de behov, som erhvervslivet efterspørger, vil parterne have særligt fokus på at koordinere nationale og regionale initiativer og herunder udviklingsprojekter, der understøtter kompetenceopbygning, i hele landet, herunder i yderområderne.

Danmark skal kunne konkurrere på viden, faglig dygtighed og talent og på evnen til at udvikle nyt. Det forudsætter viden, om hvilke nye kompetencer og uddannelsesbehov, der efterspørges, og hvordan uddannelserne imødekommer denne efterspørgsel. Parterne vil særligt samarbejde om:

- *At afdække og opfylde aktuelle og fremtidige kompetence- og teknologibehov*

Parterne vil arbejde for gennem lokale og regionale udviklingsprojekter at afdække og opfylde aktuelle og fremtidige kompetence- og teknologibehov. Region Midtjylland har i samarbejde med en række skandinaviske parter igangsat Skandinavisk Kompetenceudviklingsnetværk, som bl.a. omfatter analyseprojektet Fremtidens Kompetencebehov. Formålet er at understøtte en målretning af udviklingen af de personlige og faglige kompetencer hos både ufaglærte og faglærte, herunder informations- og it-kompetencer, der skal bidrage til den fremtidige produktivitetsudvikling og konkurrenceevne. Fremtidens kompetencer retter sig både mod specifikke faglige kompetencer samt kreative og innovative kompetencer. Endvidere er kravet til internationale kompetencer - både sproglige og kulturelle - fremtrædende i en lang række faglige uddannelser.

Parterne vil samarbejde om at fremme kvalitet og effekt af VEU-indsatsen ved at afdække kompetenceudviklingsbehov på det lokale arbejdsmarked. Samarbejdet vil blandt andet ske gennem det regionalt nedsatte Kompetenceråd, hvor VEU-centre, Det Regionale Beskæftigelsesråd, Vækstforum, Region Midtjylland, kommunerne og arbejdsmarkedets parter er repræsenteret.

- *Styrke samspillet mellem uddannelse og erhverv*

Parterne er enige om at have fokus på udviklingsprojekter, der har til hensigt at understøtte, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne fremmer udviklingen af kompetencer, der bidrager til vækst og regional udvikling af erhverv og professioner. Det skal så vidt muligt ske i samarbejder mellem blandt andre professionshøjskoler, erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler, universiteter samt erhvervslivet.

- *Fremme af elevers interesse og kompetencer inden for naturvidenskab*

Parterne er enige om at arbejde for at fremme tilgangen til fag og uddannelser inden for naturvidenskab, teknik og sundhed og at styrke elevernes kompetencer inden for disse områder og vil på den baggrund støtte et udviklingsarbejde med tiltag, der får flere til at vælge naturfag. Parterne er endvidere enige om, at der i samarbejde med det nationale center for natur, teknik og sundhed i Sønderborg iværksættes et antal lokale og regionale projekter, som kan støtte talentudvikling inden for naturvidenskab.

Parterne vil fortsætte dialogen om, hvordan Naturvidenskabernes Hus bedst muligt kan indgå i dette samarbejde.

2. Bedre undervisnings- og læringsmiljø

Udgangspunktet for undervisningen bør være at give den enkelte elev eller studerende de bedste betingelser for læring. Derfor bør undervisningen og undervisningsmiljøet indrettes således, at det tager højde for den enkelte elev, både for den svage og den med særlige talenter. Undervisnings- og læringsmiljøerne skal samtidig give den enkelte lyst til at lære ved at være inspirerende, skabe fællesskaber og give elever og studerende identitetsfølelse i forhold til deres skole og fag. Attraktive undervisnings- og læringsmiljøer bør være tilgængelige i hele landet.

Parterne vil støtte op om dette ved særligt at:

- *Fremme lokale samarbejder på tværs af uddannelser*

Parterne vil arbejde for tættere lokale samarbejder på ungdomsuddannelsesområdet, herunder fx fusioner, administrative fællesskaber eller ved at belyse mulighederne for campusser, der vil kunne etableres inden for de eksisterende økonomiske rammer. Indsatsen kan bidrage til at optimere institutionsstrukturen på ungdomsuddannelsesområdet gennem tættere lokale samarbejder om tilstedeværelse af et bredt udsnit af uddannelser. Indsatsen kan især have relevans for yderområderne og kan bidrage til, at elevers frafald lettere gøres til omvalg, at institutionernes ressourceudnyttelse optimeres, og at der skabes attraktive faglige og sociale miljøer.

Regeringen vil fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser, og vækstforum vil bakke op om, at de nye muligheder i lovgivningen vil blive udnyttet lokalt.

- *Sikre flere praktikpladser*

For at bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, vil parterne fortsat bidrage til at øge antallet af praktikpladser. Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre vedtog i 2009 tre praktikpladspakker, som skal bidrage til at vende udviklingen på praktikpladsområdet. De regionale vækstfora opfordres til at arbejde aktivt for flere praktikaftaler inden for egu og flere uddannelsesaftaler inden for erhvervsuddannelserne, og projekter herom kan aftales.

Den økonomiske krise har øget udfordringerne med at skabe praktikpladser. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at have fokus på at skabe flere praktikpladser, fx gennem lokale og regionale projekter målrettet indvandrere eller andre særlige grupper.

- *Bekæmpe frafald i uddannelserne*

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at have fokus på at mindske frafaldet i uddannelserne, fx gennem lokale og regionale udviklingsprojekter.

Parterne er enige om, at lokale og regionale udviklingsarbejder med fordel kan målrettes mod tiltag, som bidrager til fastholdelse af elever i uddannelserne. Initiativer kan udvikles i samarbejde med uddannelsesinstitutioner i de forskellige lokalområder, således at der tages højde for specifikke lokale problemstillinger. Vækstforum for Region Midtjylland har allerede, i tæt samarbejde med Region Syddanmark, igangsat initiativet Hold Fast, som skal sikre et mindsket frafald fra ungdomsuddannelserne og mere praksisorienterede uddannelses tilbud.

Det kan være en udfordring for den enkelte elev at tage springet fra én uddannelse til den næste. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at have fokus på at skabe mere fleksible overgange mellem uddannelser, fx gennem udviklingsprojekter, der gør lærere til brobyggere mellem folkeskole og ungdomsuddannelser samt projekter med mentorordninger på tværs af uddannelsesniveauer. Vækstforum for Region Midtjylland vil tage initiativ til konkrete projekter.

- *Styrke talentarbejdet*

Hvert barn og ungt menneske bør kunne udnytte sine særlige styrker, så langt talentet rækker, og for at talent udvikles og gødes hele vejen igennem det danske uddannelsessystem. Herunder skal regeringens talentarbejdsgruppe evaluere den hidtidige indsats på talentområdet og komme med forslag til en strategi for talentudviklingen i uddannelsessystemet. Parterne er i den forbindelse enige om at samarbejde om at følge op på talentarbejdsgruppens arbejde.

- *Skabe bedre læring gennem målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisningen*

Parterne vil udarbejde udviklingsprojekter, der kan understøtte en øget målretning af anvendelsen af pædagogisk it i undervisningen og læring.

- *Undersøge mulighed for udvikling af en web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet*

Parterne vil undersøge mulighederne og behovet for, samt opbakning til, at etablere en landsdækkende web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet. Herunder undersøges, om dette hensigtsmæssigt kan ske ved en videreudvikling af den videndelingsportal, der er etableret i regi af Region Syddanmark, hvor viden og erfaring fra forsøgs- og udviklingsarbejdet på undervisningsområdet samles.

3. Modtagelse og fastholdelse af udenlandske studerende

Det er en udfordring at tiltrække højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft til landet. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at have fokus på modtagelse og fastholdelse af udenlandske studerende, fx gennem udviklingsprojekter, der fører udenlandske studerende og danske virksomheder sammen.

Dette skal føre til, at flere udlændinge efter studieophold i Danmark får ansættelse i landet. Vækstforum for Region Midtjylland vil tage initiativ til konkrete projekter i samarbejde med bl.a. Workindenmark-centrene, som allerede arbejder målrettet med at matche danske virksomheder med den kvalificerede internationale talentmasse blandt de udenlandske studerende. På Workindenmark.dk er der etableret et særskilt site med information om studiejob, job efter endt uddannelse, gode råd i ansættelsesprocessen, regler for ophold og arbejde mv. på workindenmark.dk/students.

Region Midtjylland har igangsat to projekter, som etablerer forskellige former for kontakt mellem udenlandske studerende på professionsuddannelser og lange videregående uddannelser og regionens virksomheder. Disse projekter bidrager i høj grad til Workindenmarks arbejde.

II. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Nye og mindre virksomheder har stor betydning for vækst og jobskabelse. De nye virksomheder skaber omkring en tredjedel af alle nye job i Danmark eller gennemsnitligt 86.000 nye job om året. Særligt den lille gruppe af vækstiværksættere er vigtige for jobskabelsen. Vækstiværksættere skaber næsten ti gange flere job i deres første fem leveår end andre iværksættere. Desuden har vækstiværksættere en produktivitet, der ligger højere end andre virksomheder.

Danmark har gennem en årrække været på niveau med de førende lande, når der ses på antallet af opstartsvirksomheder ift. det samlede antal virksomheder, men placerer sig kun i det internationale midterfelt for så vidt angår vækst i de nye virksomheder. Det er derfor vigtigt, at vi fortsat har fokus på vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder.

Det gælder også adgangen til risikovillig kapital. Regeringen har taget en række initiativer, der skal styrke virksomhedernes adgang til risikovillig kapital. Fx har erhvervspakken fra oktober 2009 forbedret adgangen til kapital til forretningsudvikling og investeringer i erhvervsbyggeri og andre aktiver, der kan realkreditbelånes, ved at hæve rammen for vækstkaution med 1,5 mia. kr. Dette kommer også yderområderne til gavn. Regeringen vil videreføre styrkelsen af vækstkautionsordningen i 2011 samt styrke ordningen kom-i-gang-lån med 100 mio. kr. i 2010 og i 2011.

Parterne er enige om et fortsat fokus på at skabe gode vækstvilkår for nye og små virksomheder med vækstambitioner.

Nyetablede virksomheder udgjorde i 2007 10,1 pct. af det samlede antal virksomheder i Region Midtjylland. Det er lidt færre end landsniveauet, som var på 10,4 pct. Når det gælder antallet af iværksættere, der kommer ind i et solidt vækstforløb (målt på antal ansatte), ligger Region Midtjylland ud fra tallene fra 2. kvartal 2009 på niveau med landsgennemsnittet. Andelen har dog været faldende det seneste år op til opgørelsen.

Vækstforum for Region Midtjylland har udviklet og etableret en sammenhængende programstruktur i forhold til iværksættere og virksomheder med vækstambitioner. STARTmidt-, VÆKSTmidt- og KLYNGEmidt-programmerne indeholder en meget bred vifte af tilbud til iværksættere og virksomheder, der kan understøtte vækstudfordringerne vedr. afsætning, teknologi og styring samt etablering og udvikling af netværk mv.

Vækstforum har igennem disse programmer etableret et tæt og forpligtende samarbejde i forhold til det samlede regionale erhvervsfremme-/innovationssystem med fokus på princippet ”no wrong door”. Der er fokuseret på etableringen af et kompetent og attraktivt system, som iværksættere og virksomheder kan have tillid til, har de rette kompetencer.

Systemets aktører med de lokale erhvervsserviceenheder, kompetencecentre, forsker- og udviklingsparkerne, videninstitutionerne, GTS’erne, Innovationsmiljøerne og innovationsnetværkene er forankret i et samarbejde med Væksthus Midtjylland, der er koordinator på programmerne.

Eksportrådet er ligeledes forankret i dette samarbejde med bemanding i Væksthus Midtjylland. Kompetenceudvikling, kvalitets- og værktøjsudvikling er etableret i dette samar-

bejde i regi af det Midtjyske Erhvervsudviklings Akademi. Ambitionen og visionen er udviklingen af et egentligt certificeret system.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende bedre vilkår for nye vækstvirksomheder, jf. boks 2.

Boks 2: Mål for bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Regionen skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 er blandt de lande, der er bedst til at skabe nye vækstvirksomheder.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

4. Væksthusene

Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Væksthusene skal uvildigt og uden vederlag hjælpe virksomheder med at kortlægge deres vækstpotentiale, udarbejde en vækstplan og henvise til private rådgivere og offentlige tilbud, der kan medvirke til at realisere vækstpotentialet. Derudover er Væksthusene etableret som knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem, hvor Væksthusene skaber samarbejde mellem aktørerne og er dynamo i udviklingen af nye virksomhedsrettede vækstinitiativer. Endelig kan Væksthusene være operatører på relevante projekter, der fx udbydes af staten, regioner og kommuner.

Parterne er enige om at bakke op om videreførelsen og udviklingen af kvaliteten og kompetencerne i Væksthusene, når de fra 2011 overgår til kommunerne.

Regeringen vil fortsat anvende Væksthusene som regional indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder, fx initiativer om IPR, eksport, innovation og finansiering, som gennemføres i samarbejde med bl.a. Patent- og Varemærkestyrelsen, Eksportrådet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Vækstfonden.

Vækstforum for Region Midtjylland vil fortsat anvende Væksthusene som operatør for relevante regionale erhvervsudviklingsinitiativer, der er rettet mod at styrke vækstvilkårene for nye og mindre vækstvirksomheder, og vækstforum vil i relevant omfang koordinere andre initiativer med Væksthusene.

5. Strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder

Regeringen vil præsentere en strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder. Målet er, at mindre virksomheder skal have bedre mulighed for at vokse sig store. I strategien vil regeringen sætte fokus på de barrierer, der gør, at den nystartede virksomhed eller den lille etablerede håndværker vælger at forblive lille i stedet for at vokse sig større. Det gælder blandt andet manglende overblik over forpligtelser ved at have ansatte, adgangen til risikovillig kapital og små og mellemstore virksomheders ka-

pacitet til introduktion af produkter og serviceydelser på globale markeder. Vækstforaene vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

6. En styrket og sammenhængende indsats for uddannelse i entreprenørskab

I 2009 lancerede regeringen en strategi for uddannelse i entreprenørskab. Et af de centrale initiativer i strategien er Fonden for Entrepreneørskab, der blev etableret den 1. januar 2010. Fonden skal samle aktørerne inden for uddannelse i iværksætterier. Parterne er enige i, at:

- Der er behov for, at der skabes bedre sammenhæng og synergi mellem initiativer, der har til formål at fremme undervisning i entreprenørskab. I løbet af de senere år er mange nye initiativer sat i søen, både lokalt, regionalt og nationalt. Parterne er enige om at inddrage Fonden for Entrepreneørskab i udviklingen af nye initiativer og videndeling om allerede gennemførte initiativer inden for uddannelse i entreprenørskab og derved skabe grobund for en mere strategisk og effektiv indsats fremover og et nødvendigt kompetenceløft.
- Vækstforum og de involverede ministerier vil løbende indgå i dialog med Fonden for Entrepreneørskab og derved skabe gode forudsætninger for en større sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats.

7. Etnisk erhvervsfremme

Regeringen har sammen med Aalborg, København, Odense, Slagelse, Vejle og Århus kommuner samt Væksthus Midtjylland udviklet en model for en landsdækkende indsats for etnisk erhvervsfremme, hvor der skabes sammenhæng mellem lokale initiativer, regionale strategier og en fælles national indsats.

Initiativet finansieres af Integrationsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og indtil videre desuden af ovennævnte kommuner samt Region Midtjylland og Region Sjælland. De øvrige regioner er ligeledes inviteret til at deltage i projektet, ligesom kredsen af deltagende kommuner løbende udvides.

Etnisk erhvervsfremme er rammen om et tæt samarbejde om:

- En opgradering af den lokale, opsøgende indsats over for iværksættere og erhvervsdrivende med anden etnisk baggrund. Denne indsats forankres i de deltagende kommuner.
- En national understøttelse af den lokale indsats gennem fx systematisk videnopbygning, uddannelse af vejledere, netværk mellem aktørerne, opbygning af mentornetværk, målrettet kommunikation til målgruppen og pressearbejde. Den nationale del forankres i Væksthus Midtjylland.

Parterne er enige om at bakke op om videreudviklingen af projektet, herunder inddragelsen af flere kommuner.

8. Risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringens udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital" har afgivet sin rapport og konkluderer, at der er sket en klar forbedring af markedet for risikovillig kapital, men at der også fremover er behov for en offentlig indsats. Rapportens anbefalinger indgår i opfølgningen på erhvervspakken og regeringens drøftelser med pensionsinstitutterne.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland vil i lyset af de finansielle og økonomiske forhold se på situationen for risikovillig kapital i regionen.

9. Forstærket regional indsats for risikovillig kapital til vækstvirksomheder

Med henblik på at styrke den regionale indsats for at tiltrække mere risikovillig kapital til små vækstvirksomheder vil Vækstfonden tilbyde regionerne at bidrage til at kortlægge udfordringer i den enkelte region og evt. bidrage til en strategi for risikovillig kapital.

Igennem de seneste år er der indhøstet vigtige erfaringer fra nye tiltag og nye instrumenter på området risikovillig kapital til små vækstvirksomheder. Den overordnede strategi for regeringens indsats på hele området er sikre størst mulig privat deltagelse og om muligt at overlade finansierings- og investeringsbeslutninger til private forvaltere. Det styrker markedsorienteringen af indsatsen og indebærer en løftestangseffekt i forhold til den private kapital. Men strategien indebærer også, at den konkrete anvendelse af instrumenterne beror på et privat engagement, der kan variere fra region til region.

Erfaringerne viser, at initiativerne og instrumenterne har haft meget forskellig gennemslagskraft i de fem regioner. For enkelte af instrumenterne har gennemslagskraften været særdeles markant i visse regioner, men næsten fraværende i andre.

Vækstfonden vil nu tilbyde at stille datagrundlag og analysekraft til rådighed for en strategisk gennemgang af hver enkelt region. Vækstfonden vil samtidig tilbyde at medvirke til at foreslå og gennemføre initiativer, der sigter mod at overføre gode erfaringer fra region til region.

III. Innovation og videnspredning

Der er i dag for få virksomheder, der er innovative, og de innovative virksomheder får for lidt ud af deres innovationsaktiviteter målt på omsætning og vækst fra nye produkter og løsninger. Ifølge Konkurrenceevneredegørelsen 2010 peger en række indikatorer på, at innovationen i dansk erhvervsliv kun ligger i det internationale midterfelt og afstanden til de bedste lande er øget.

Der er ikke nogen entydig forklaring på denne udvikling. På overordnet niveau er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at Danmark anvender færre midler på at skabe gode rammer for virksomhedernes innovationsaktiviteter end de førende lande på området. Således investeres der betydelige midler i forskning og udvikling i disse år og i videnformidlings- og netværksaktiviteter og andre projekter, der skal understøtte virksomhedernes innovation.

Analyser peger dog på, at de eksisterende innovationstilbud ikke altid passer lige godt til alle virksomheder og problemstillinger. Samtidig kan de accelererende forandringer i global arbejdsdeling, markeds- og efterspørgselsmønstre medføre, at de eksisterende metoder på sigt ikke tilgodeser virksomhedernes behov. Derfor har regeringen i de senere år løbende udviklet og opdateret de statslige innovationstilbud og vil fortsætte hermed.

Parterne er enige om at sætte fokus på at sikre bedre gennemslag i virksomhederne af de offentlige investeringer i innovation. Det er vigtigt, at det offentlige innovationssystem effektivt understøtter virksomhedernes innovationsaktiviteter, og at der er en hensigtsmæssig arbejdsdeling og samarbejde mellem aktørerne i innovationssystemet.

44 pct. af de midtjyske virksomheder var innovative i perioden 2006-2008. Innovationsaktiviteten i Region Midtjylland ligger dermed over landsgennemsnittet. De midtjyske virksomheders udgifter til innovation ligger imidlertid lige under landsgennemsnittet, og nye varer og tjenesteydelser udgør en lavere andel af omsætningen i de midtjyske produkt- og procesinnovative virksomheder end i resten af landet. 13 pct. af de innovative midtjyske virksomheder har samarbejdet med et universitet eller en højere læreanstalt i 2006-2008, mens det gælder for 14 pct. på landsplan.

Evnen til at omsætte forskning, viden og ideer til nye produkter og processer med kommerciel værdi er en væsentlig konkurrenceparameter på de globale markeder. Vækstforum for Region Midtjylland vil derfor arbejde for, at flere midtjyske virksomheder bliver innovative, og at der skal genereres mere omsætning fra nye produkter og ydelser. Vækstforums innovationsindsats vil forfølge ideen om, at der med udgangspunkt i samfundsmæssige udfordringer kan skabes nytte og værdi for både virksomheder og samfund. Det betyder, at Vækstforum for Region Midtjylland ser udviklingen af løsninger på klima-, energi- og velfærdsudfordringer som nøglen til fremtidig vækst og velfærd. I forlængelse heraf ligger der et stort innovationspotentiale i mere offentlig-privat innovationssamarbejde.

Vækstforum for Region Midtjylland har igangsat et forprojekt, der har til formål at udvikle innovationssystemet til at møde de nye udfordringer og dermed få flere virksomheder til at innovere og øge innovationshøjden. Vækstforum for Region Midtjylland vil i samarbejdet med regeringen blandt andet tage afsæt i forprojektets resultater.

Vækstforum stiller sig desuden til rådighed som pilotregion til eksperimenter med nye metoder, der kan fremme effekten af innovationssystemet. Regionen vil blandt andet kunne trække på det tætte og forpligtende samarbejde, der er opbygget i det samlede regionale erhvervsfremme-/innovationssystem, hvor Væksthus Midtjylland koordinerer programmer i samarbejde med de lokale erhvervsserviceenheder, kompetencecentre, forsker- og udviklingsparkerne, videninstitutionerne, GTS'erne, Innovationsmiljøerne og innovationsnetværkene.

Parterne er derfor enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende innovation og vidensspredning, jf. boks 3.

Boks 3: Mål for innovation

- Andelen af regionens virksomheder, der er innovative, skal øges, således at regionen bidrager til, at Danmark i 2020 er blandt de lande i verden, hvor virksomhederne er mest innovative.
- Regionens virksomheders anvendelse af midler til innovation, herunder forskning og udvikling, skal udgøre en stigende andel af regionens BNP.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

10. Større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem

Parterne er enige om at arbejde for at sikre større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem. Som led heri udarbejdes et overblik over hvilke ordninger og initiativer, der er igangsat nationalt og regionalt med henblik på vurdering af, om der er behov for styrket koordination og samarbejde.

Regeringen vil etablere en brugervenlig innovationsportal for at give virksomhederne nem adgang til alle relevante offentlige innovationstilbud. Derudover vil regeringen etablere et call-center i regi af de regionale væksthuse, hvor virksomheder kan få hjælp med at finde frem til de initiativer i innovationssystemet, der matcher den enkelte virksomheds behov. Vækstforum vil blive inddraget i dette arbejde.

- *Styrket innovation i virksomhederne*

Parterne er enige om, at styrke rammerne for den virksomhedsrettede innovation.

Regeringen har i august måned fremlagt et oplæg om styrket innovation i virksomhederne. Med oplægget samles en vifte af initiativer, der styrker rammerne for virksomhedernes innovation. Der etableres blandt andet en ny innovationsportal samt et call-center, der skal vejlede virksomheder om offentlige innovationstilbud, og virksomhederne tilbydes et innovationstjek med henblik på at styrke det globale salg.

Med oplægget lægges der op til en åben drøftelse med en bred kreds af interessenter om tiltag, der kan styrke innovationen i virksomhederne. Vækstforum for Region Midtjylland opfordres til at indgå i dialogen.

I forlængelse af den åbne dialog vil parterne drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum.

- *Fortsættelse og udbygning af det strategiske samarbejde mellem Rådet for Teknologi og Innovation (RTI) og Vækstforum for Region Midtjylland om forskning og innovation*

RTI og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at fortsætte og udbygge det strategiske samarbejde om forskning og innovation i de kommende år.

Særlige fokusområder for samarbejdet vil bl.a. omhandle:

- Etablering af strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation (fx SPIR). Her samarbejdes også med Det Strategiske Forskningsråd (DSF).
- Styrkelse af virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk.
- Fremme af et innovativt samspil mellem den offentlige og private sektor – herunder inden for sundheds- og velfærdsinnovation.
- Styrkelse af danske virksomheders deltagelse i internationale FoU- og innovationsprogrammer, herunder deltagelse i programmer på de danske innovationscentre i udlandet.
- Styrkelse af de mindre og mellemstore virksomheders innovationskraft.

Endeligt vil parterne samarbejde om analyser og effektmålinger af innovationsvirkemidler.

Parterne vil ultimo 2010 drøfte og lægge en plan for, hvordan det konkrete samarbejde skal foregå.

11. Erhvervsudvikling af velfærdsløsninger

Parterne er enige om at drøfte vidensspredning mellem de forskellige eksisterende nationale og regionale indsatser vedrørende innovationssamarbejde om udvikling af nye velfærdsløsninger. Vidensspredning kan fx bestå af indsamling af best practise og opstilling af business cases.

IKT-baserede hjælpemidler

IKT, herunder digitale tjenester og hjælpemidler, gør det muligt for ældre i højere grad at vælge at blive i eget hjem og klare flest mulige opgaver selv. For at fremme det erhvervsmæssige potentiale i udvikling af digitale værktøjer til levering af fx sundhedsydelser og af IKT-baserede hjælpemidler vil parterne:

- Indsamle erfaringer med digitale tjenester og it-understøttede sundhedsydelser i en region
- Afprøve muligheder for at udnytte potentialet i sociale medier i en region, fx med henblik på at mobilisere de frivillige netværk som støtte for ældre via sociale medier – fx med deltagelse af det professionelle social- og sundhedspersonale

Parterne vil drøfte, om der er andre potentielle samarbejdsmuligheder, som kan understøtte udviklingen og udbredelsen af IKT-baserede løsninger

12. Samarbejde om offentlig-privat samarbejde (OPS) og offentlig-privat innovation (OPI)

Regeringen vil fremlægge en strategi for offentlig-privat samarbejde i efteråret 2010. De regionale vækstfora vil blive inviteret til et samarbejde om udmøntningen af relevante dele af strategien.

IV. Digitalisering

Adgang til højhastighedsbredbånd er vigtigt for udviklingen i hele landet, ikke mindst i de egne af landet, hvor de større afstande ellers kunne virke som en barriere for det offentliges betjening af borgerne og virksomhedernes digitalisering.

Hurtigt bredbånd er væsentlig for digitalisering af erhvervslivet og kan bidrage til effektivisering, innovation og udvikling af nye produkter.

Samtidig kan bedre digital infrastruktur understøtte borgernes brug af hjemmearbejdspladser, videokonferencer og e-læringstilbud. Regeringen har sat en målsætning om, at alle skal have adgang til mindst 100 Mbit/s i 2020.

It spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervsmæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet gennem innovation og øget produktivitet.

Vækstforum for Region Midtjylland vil med sin digitaliseringsindsats sigte mod at udbrede anvendelsen af it og digitale løsninger i hele det midtjyske erhvervsliv - også i de dele af regionens landdistrikter og yderområder, hvor rammebetingelserne for øget it-anvendelse er svage. Indsatsen vil udvikle it-kompetencerne i regionen og fremme efterspørgslen efter avancerede it-løsninger.

På baggrund af ovenstående er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

13. Fremme SMV'ers digitalisering

Parterne vil samarbejde om at udbrede viden om cloud computing, der er en ny forretningsmodel for at købe og sælge it-ydelser, hvor it-ressourcer leveres som en service, der fx kan tilgås via internettet, og som kan leveres og betales efter behov og forbrug. Videnskabsministeriet vil stille information til rådighed om cloud computing og dermed skabe grundlag for, at vækstfora kan bidrage til at omsætte disse til konkret information og vejledning til SMV'erne, fx via de regionale væksthuse.

De regionale vækstfora vil desuden indgå i et informations- og rådgivningsarbejde, der kan fremme SMV'ers kendskab til og anvendelse af NemHandel. Det kan fx ske ved, at NemHandel integreres i uddannelses- og rådgivningsforløb, og ved at leverandører aktivt opfordres til at anvende NemHandel, når de handler med regionerne.

Samarbejderne kan ske i dialog med IBIZ Center, der i dag rådgiver SMV'er om anvendelse af it generelt. Parterne vil undersøge, hvordan denne rådgivning bedst kan fremmes via Væksthuset og erhvervsfremmesystemet.

14. Digitale højhastighedsforbindelser

Højhastighedsforbindelser er en af de helt nødvendige forudsætninger for virksomhedernes konkurrencekraft, borgernes muligheder og hele samfundets udvikling. Der skal skabes muligheder for, at der er højhastighedsforbindelser til rådighed for alle i hele landet.

Parterne er enige om at samarbejde med kommuner og andre aktører om at igangsætte en proces, hvor regioner og kommuner kan dele erfaringer med at prioritere bredbåndsområdet.

V. Branding og markedsføring af Danmark

Tiltrækning af udenlandske investeringer til Danmark kan give flere videntunge job og styrke erhvervsudvikling og videnskabelse i Danmark. Konkurrencen om at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder er hård. Der er derfor fortsat behov for at styrke samarbejdet mellem den nationale markedsføring af danske spidskompetencer internationalt og den regionale indsats, hvor man opdyrker netværk med virksomheder og videninstitutioner, kortlægger regionale kompetenceklynger, håndterer konkrete investeringsprojekter samt yder bistand til udenlandske investorer, som allerede er lokaliseret i regionalområdet.

Det globale marked for turisme er i vækst. Turismen tegner sig på internationalt plan for en stadig større andel af beskæftigelse, investeringer og værdiskabelse. I løbet af dette årti vil op mod 10 pct. af det globale bruttonationalprodukt kunne henføres til turisterhvervet.

Vækstforum for Region Midtjylland har således i sin erhvervsudviklingsstrategi 2010-2012 – ”En globalt konkurrencedygtig region” – fokus på turisme som et strategisk indsatsområde.

Vækstforum for Region Midtjylland vil fokusere indsatsen på at videreudvikle få, stærke feriesteder; på at udvikle erhvervsturismeområdet samt på at løfte regionens synlighed.

Vækstforum for Region Midtjylland vil fremme en mere professionel, målrettet og efterspørgselsorienteret turisme, frem for turisme i alting. Der er herigennem muligheder for at skubbe på en positiv økonomisk udvikling i vækstområder, yderområder og landdistrikter.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende branding og markedsføring af Danmark, jf. boks 4.

Boks 4: Mål for branding og markedsføring af Danmark

Der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark, herunder også i de enkelte regioner.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

15. Styrket samarbejde om markedsføring af Danmark

Parterne er enige om, at hele Danmark skal bidrage aktivt til markedsføringen af danske styrkepositioner.

Parterne vil på denne baggrund drøfte, hvordan markedsføringsindsatsen i 2011 og 2012 kan forankres regionalt og lokalt.

Økonomi- og Erhvervsministeriet tager initiativ til nærmere dialog om det videre samarbejde.

16. Tiltrækning af udenlandske virksomheder

Samarbejdet om den vestdanske investeringsfremmeindsats fortsættes i Foreningen Vestdansk Investeringsfremme som et fælles projekt mellem de vestdanske regioner. Ligeledes fortsættes samarbejdet mellem Foreningen/regionerne og Invest in Denmark med en arbejdsdeling, hvor man regionalt forestår modtageapparatet i Danmark, mens Invest in Denmark forestår marketing og salgsarbejdet i regi af Invest in Denmark's globale netværk.

17. Styrket udvikling og international markedsføring af Danmark som turistmål

Med lov om VisitDenmark lægges op til en mere effektiv og koordineret organisering af turismefremmeindsatsen. Dette indebærer en styrkelse af den internationale markedsføringsindsats, et mere forretningsorienteret VisitDenmark, en klarere arbejdsdeling mellem turismeaktørerne og en styrket tværgående koordination og et øget offentligt-privat samarbejde.

Med Lov om nationalparker kan miljøministeren beslutte og fastsætte regler om den fælles markedsføring af nationalparkerne.

For at understøtte dette lægges op til følgende initiativer:

- *Styrket koordination af statslige og regionale internationale markedsføringsindsatser og udviklingsaktiviteter inden for turisme*

Parterne er enige om arbejdsdelingen mellem VisitDenmark og region og kommuner, hvor VisitDenmark er den centrale aktør i forhold til koordinationen af den internationale markedsføring, mens de regionale og kommunale aktører i samarbejde med erhvervet har ansvaret for produkt- og oplevelsesudviklingen og den tværgående koordination af dette.

- *Udvikling af model for erhvervspartnerskaberne*

Parterne er enige om at arbejde målrettet på at finde en hensigtsmæssig model for erhvervspartnerskaberne inden for turisme, hvor produkt- og oplevelsesudvikling indgår som en integreret del. Arbejdet vil blive håndteret i regi af den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter med lov om VisitDenmark.

- *Samarbejde om udvikling og markedsføring af en grøn og bæredygtig turisme med særligt fokus på nationalparkerne*
- Parterne er enige om målrettet at arbejde på at udvikle og markedsføre Danmark som et attraktivt grønt og bæredygtigt turistmål, som kan øge væksten i dansk turisme.

- Parterne er enige om, at den fælles markedsføring af nationalparkerne skal koordineres med Miljøministeriet.
- Parterne er enige om at indgå et tværregionalt samarbejde med henblik på at udnytte erhvervsudviklingspotentialer i nationalparkerne - både i forhold til at tiltrække turister og i forhold til at udvikle en produktion af fødevarer, håndværk mv., hvor oprindelsesstedet anvendes målrettet i markedsføringen.
- Parterne er enige om at indgå et samarbejde mellem den enkelte region/turismeudviklings-selskab og nationalpark med henblik på styrke den lokale / regionale udvikling af samspillet mellem nationalparken og resten af regionen, med henblik på udvikling af naturrelateret landdistrikts- og turismeudvikling.
- Parterne vil drøfte mulighederne for at etablere et samarbejde, der kan videreudvikle oplevelsesportalen "Udnaturen.dk". Med over 1 mio. unikke besøg om året er portalen den samlende hjemmeside for naturoplevelser i dag. Udviklingen kan fx bestå i at samle informationer fra offentlige myndigheder, kommuner og grønne organisationer om kulturoplevelser, overnatningsmuligheder, forplejning, vej og stinet mv. Det er en erfaring fra andre EU-lande, at et sådant samlet overblik øger turismen og omsætningen i bl.a. hotel- og restaurationsbranchen. Miljøministeriet vil invitere vækstforum, det regionale turismeudviklings-selskab, relevante ministerier og andre relevante interesserede til en drøftelse.

VI. Grøn vækst

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energiforbruget og -forsyningen i de kommende år. Håndteringen af de globale klima- og miljøudfordringer repræsenterer et erhvervsmæssigt potentiale. Danmarks styrkepositioner på miljø- og energiområdet, herunder i Region Midtjylland, kan søges udnyttet og udviklet i samarbejde mellem staten, virksomhederne og forskningsinstitutionerne.

Med Erhvervsklimastrategien, Aftale om Grøn Vækst og Aftale om Grøn Vækst 2.0 gik regeringen i dialog med erhvervslivet om vækstbetingelserne og tog på den baggrund en række initiativer med henblik på at skabe gode rammevilkår for danske cleantech-virksomheder og fremme, at et højt niveau af miljø-, natur-, og klimabeskyttelse går hånd i hånd med en moderne og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. Denne indsats vil blive fulgt op de kommende år i kraft af:

- Etableringen af et mindre antal storskala-testcentre - de såkaldte Green Labs DK.
- En målrettet indsats gennem Fornyelsesfonden.
- Med en række initiativer til fremme af landbrugets rolle som leverandør af grøn energi.

Danske ø-samfund kan desuden være velegnede til demonstration af nye teknologier i stor/fuld skala, idet de er afgrænsede både geografisk og befolkningsmæssigt. Således er der skabt gode forudsætninger for forskning, udvikling, demonstration og markedsføring af grønne teknologier, der kan bidrage til at gøre Danmark til et grønt vækstlaboratorium og understøtte en fortsat vækst i den danske eksport af klima-, energi- og miljøløsninger. Samtidig kan indsatsen komme alle dele af Danmark til gavn.

Disse indsatser har også stor betydning for vækst og erhvervsudvikling i landdistrikter og yderområder og bidrager dermed til at sikre et Danmark i balance. Grøn Vækst 2.0 bidrager til at forbedre vækstvilkår og beskæftigelsen for de ca. 140.000 ansatte i landbruget og i fødevarerhvervet. Fornyelsesfonden på 760 mio. kr. i perioden 2010-2012 kan der bl.a. søges om medfinansiering til lokalt og regionalt forankrede projekter, som kan bidrage til en hurtig omstilling til nye erhvervs- og vækstmuligheder.

Også på andre områder er der sat målrettet ind. Med aftalen om Forårspakken 2.0 videreføres det forhøjede befordringsfradrag i udkantskommuner. Endvidere er der afsat midler til medfinansiering af kommunale færgelinjeringer samt en pulje til at understøtte kommunernes indsats for at forbedre det fysiske miljø i yderområderne. Med finansieringsreformen fra 2007 er der i højere grad taget hensyn til vanskeligt stillede kommuner i det generelle tilskuds- og udligningssystem.

Med Danmark i balance har regeringen taget en række yderligere initiativer til at forbedre vilkårene for at bo i landdistrikterne. Regeringen vil med en mere differentieret planlov give kommuner i yderområder bedre muligheder for at udvikle erhvervslivet og bosætningsmulighederne, give mulighed for etablering af store udvalgsvarerbutikker i flere byer og for dispensation til butikker uden for bymidten samt skabe bedre muligheder for serviceerhverv i yderområderne.

De regionale vækstfora har en særlig forpligtelse over for Danmarks yderområder. Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal anvendes til gavn for yderområderne under ét. Danmark modtager i alt ca. 500 mio. kr. årligt i strukturfondsmidler. Og med Grøn Vækst-aftalen om landdistriktsprogrammet for årene 2010-2013 udgør den samlede offentlige støtte til landdistrikterne i denne periode godt 1,5 mia. kr. pr. år. Som led i Landdistriktsprogrammet og Fiskeriudviklingsprogrammet kan de lokale aktionsgrupper – LAG'erne – prioritere og indstille projekter inden for udvikling af attraktive levevilkår og arbejdspladser i landdistrikterne for ca. 140 mio. kr. om året frem til 2013. Vækstforaene og LAG'erne sikrer fortsat koordination.

Danmarks position på markedet for energi- og miljøløsninger er stærk. Især på energiområdet har Region Midtjylland en styrkeposition, men det er en position, der udfordres i takt med, at stadig flere lande bliver opmærksomme på de forretningsmuligheder, der er forbundet med de voksende markeder. Indsatsområdet har vist sig at åbne mulighed for igangsættelse af initiativer som er bredt geografisk forankret i regionen, og har derfor et særligt potentiale for at skabe vækst og udvikling i hele regionen.

Midtjyske virksomheder tegner sig for 67 pct. af den danske industrieksport inden for energi og miljøområdet. Markedet for bæredygtige energiløsninger er voksende, fordi behovet for at finde nye effektive svar på energi- og miljøudfordringer er stigende, ikke bare i Danmark, men i hele verden.

Som led i at fastholde og udbygge midtjyske virksomheders position på det globale marked for energi- og miljøløsninger vil Vækstforum gennem strategisk lederskab arbejde for gode rammebetingelser for at blive en international foregangsregion på energi- og miljøområdet.

Vækstforum vil fokusere indsatsen på udvikling af teknologiske frontområder inden for energi og miljø, samt på udvikling af nye forretningsmodeller, produkter og koncepter i samarbejder mellem offentlige og private virksomheder.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende grøn vækst, jf. boks 5.

Boks 5: Mål for grøn vækst og omstilling

- Regionerne skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 skal være et grønt bæredygtigt samfund og blandt verdens tre mest energieffektive lande.
- Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal komme yderområderne under ét til gavn. Vækstforum for Region Midtjylland skal som minimum anvende 20 pct. af deres strukturfondsmidler i perioden 2007-2013, så de kommer yderområderne til gavn.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

18. Fornyelsesfonden (Fonden for grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse)

Parterne er enige om at afholde et årligt koordinationsmøde mellem Fornyelsesfonden og de regionale vækstfora. Formålet er at sikre et positivt samspil mellem fondens indsats for at fremme grøn vækst, velfærdsteknologi og erhvervsmæssig omstilling og tilsvarende tiltag i de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

For så vidt angår udbud af puljemidler, hvori der forudsættes regional medfinansiering, vil parterne drøfte tilrettelæggelsen af ansøgningsprocesser under fonden, som bedst muligt sikrer koordinering med vækstforum.

Parterne vil ligeledes have fokus på at formidle Fornyelsesfondens indsatser til relevante virksomheder og projekter i regionerne. Formålet er at udbrede kendskabet til fonden og samtidig styrke kvaliteten af de ansøgninger, som fonden modtager.

19. En bæredygtig grøn økonomi i hele Danmark

Økonomi- og Erhvervsministeriet og Klima- og Energiministeriet vil udarbejde en analyse, der belyser det erhvervsmæssige potentiale vedrørende system-integration og intelligente el-systemer. De regionale vækstfora vil med udgangspunkt i konkrete virksomheder og regionale cases levere bidrag.

Regeringen har med Aftale om Grøn Vækst besluttet at styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi, fx gennem øget anvendelse af biogas. Der sigtes mod, at op til 50 pct. af husdyrgødningen i Danmark kan udnyttes til grøn energi i 2020. Der er i den forbindelse afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til fremme af produktionen af biogas. De regionale vækstfora vil understøtte indsatsen.

Regeringen har besluttet, at energiforbrug i nye bygninger skal reduceres med 25 pct. i 2010, 50 pct. samlet under et i 2015 og mindst 75 pct. inden 2020.

De regionale vækstfora vil tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer sikrer, at regionens aktører i byggeriet får et kendskab til lavenergibyggeri og energirigtig renovering, og at der udvikles efteruddannelses tilbud til indkøbere med henblik på at øge viden om grønne indkøb. For at understøtte denne indsats vil regeringen løbende drøfte erfaringer i forhold til lavenergibyggeri og energirenovering med relevante offentlige bygherrer.

20. Biomasse og udrulning af biogas

Parterne er enige om, at brugen af biomasse skal styrkes.

Region Midtjylland har især på biomasseområdet en række centrale testfaciliteter og har opbygget et stærkt netværk af virksomheder herom. Vækstforum tilbyder at udvikle netværket yderligere ved etablering af eventuelle yderligere testfaciliteter inden for biomasse og bioraffinering.

Parterne vil desuden drøfte yderligere samspilsmuligheder mellem den regionale og nationale indsats inden for biomasse og bioraffinering i regi af Fødevareministeriet.

Regeringen har i det forløbne år taget en række initiativer, der skal sikre en langt større anvendelse af biogas i energiforsyningen, der kan skabe lokal vækst og beskæftigelse i landområderne, og bidrage til omstillingen til vedvarende energi i Danmark. Regeringen har således afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til at støtte etableringen af nye biogasanlæg, udarbejdet en koordinationsplan, forbedrede indtjeningsmuligheder, etableret et rejsehold, der kan bistå med den lokale planlægning, samt en ændret planlov, der sikrer, at kommunerne inddrager biogas-produktion i deres planlægning.

Parterne er enige om, at Vækstforum for Region Midtjylland inviteres til at drøfte synergier i forhold til vækstforaenes vækstrettede indsatser inden for biogas.

21. Udvikling af vindmøllebranchen

Parterne er enige om, at der fortsat er behov for at have fokus på vindmølleindustriens muligheder for at skabe vækst og beskæftigelse.

Vækstforum for Region Midtjylland har i samarbejde med Vindmølleindustrien taget initiativ til at styrke samarbejdet mellem leverandørerne på vindmølleområdet. Vækstforum vurderer, at mange små og mellemstore leverandører i vindmølleindustrien står over for en række globaliseringsudfordringer, hvor der blandt andet skal skabes større værdi for de stadig større kunder, der agerer globalt, og hvor den globale konkurrence er steget markant i takt med, at markedet for vindmøller er vokset.

Parterne er desuden enige om, at staten kan understøtte markedsføringen og synligheden af den danske vindenergiklynge i EU og internationalt gennem eksisterende kanaler.

Danmark besidder en betydelig position i det globale vindenergimarked, og brandinginitiativet: "Aarhus - Capital of Wind Energy" har synliggjort, at Midtjylland udgør kernen i den danske vindenergiklynge. Intet andet sted i verden har så stærk en koncentration af virksomheder, der repræsenterer hele industriens værdikæde. Mere end 87 pct. af Danmarks omsætning inden for vindenergi er skabt af virksomheder i den midtjyske region - hvoraf langt størstedelen går til eksport. Vindmølleindustrien udgør i dag knap 10 pct. af den samlede danske eksport. Vindindustrien har således stor betydning for dansk økonomi, og bidrager positivt til fortsat vækst gennem forsknings- og udviklingsaktiviteter, og bidrager bl.a. til et øget aktivitetsniveau inden for logistik.

Brandinginitiativet er affødt af et øget ønske om at markedsføre den danske vindklynge globale position med henblik på at tiltrække nye virksomheder, dygtige medarbejdere og forskere til at bistå med udviklingen af hele værdikæden inden for vind. I forlængelse af initiativet har Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern, Norddjurs og Århus Kommune indledt et bredere samarbejde, om skabe en national vindklyngeorganisation ("Danish Wind Energy Cluster") med henblik på at styrke rammebetingelserne for den danske vindklynge og vil bl.a. undersøge behovet og mulighederne for etablering af gode test- og demonstrationsfaciliteter tæt på producenter og leverandører og i tæt samarbejde med de nationale forsknings- og udviklingsmiljøer på de danske universi-

teter samt Offshore Center Denmark. Formålet med samarbejdet er at styrke den danske vindklynges internationale konkurrenceevne med henblik på at fastholde Danmarks position som globalt centrum for vindenergi.

22. Regional erhvervsudvikling i randen af statslige initiativer

Parterne er enige om at indgå i dialog om, hvorledes Region Midtjylland kan bidrage til at vende de krav, der stilles bl.a. som følge af aftalen om Grøn Vækst og vandmiljøplanerne, til erhvervsmæssige muligheder.

23. Fødevarer

Regionerne i Danmark har i dag en række strategier for fødevarerområdet, der understøtter de regionale styrkepositioner. Danske Regioner har opgjort vækstforaenes fødevarerinvesteringer i 2007 og i 2008 til samlet 244 mio. kr.

Fødevarerministeriet vil tage initiativ til at etablere et strategisk samarbejde med de regionale vækstfora om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer. Det strategiske samarbejde skal sikre en fokuseret dialog om og en styrket indsats for den fødevarerudvikling.

24. Nationalt kompetencecenter for fiskeriets uddannelser i Thyborøn

Parterne er enige om på baggrund af ”En ny fremtid for dansk fiskeri og akvakultur” at indgå i en fortsat dialog om udvikling af et samlet kompetencecenter for fiskeriet.

Fødevarerministeriet har inden for rammerne af fiskeriudviklingsprogrammet afgivet tilsagn om støtte til et sammenhængende kompetencecenter for alle fiskeriets uddannelser i Thyborøn. Der er således i 2009 blevet afgivet tilsagn om støtte til opbygningen af de fysiske rammer (ombygning, inventar, etablering af undervisningslokaler m.m.). Derudover er en mindre pulje afsat til rådgivning og projektering i forbindelse med projektet.

VII. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

25. Initiativ omkring effekt og effektmåling

Parterne er enige om nødvendigheden af at have større viden om effekterne af den regionale erhvervsfremmeindsats.

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring i de kommende år. Der skal skabes højere vækst og øget produktivitet samtidig med, at de offentlige finanser skal holdes i ro. Derfor skal midlerne til erhvervsfremme anvendes effektivt og give størst mulig effekt.

Parterne har iværksat en uafhængig evaluering af den danske strukturfondsindsats for 2007-2013 og af effekten af de regionale vækstforas investeringer, som de regionale vækstfora systematisk har registreret på projektniveau. I evalueringen analyseres bl.a. output og effekter, hvordan indsatsen bidrager til vækst og erhvervsudvikling i yderområderne samt samspillet mellem de regionale og nationale målsætninger.

Parterne vil drøfte analysens resultater og anbefalinger og vurdere, om der er behov for yderligere tiltag i forlængelse heraf.

Som led i den fortsatte dialog og samarbejdet om metoder og processer til systematisk effektmåling vil parterne igangsætte effektmålingskursus for sagsbehandlere, intensivere den systematiske overvågning med udviklingen af et registerbaseret værktøj samt styrke videndeling og læring.

Regeringen og Syddansk Vækstforum

24. september 2010

Indledning

Det er regeringens mål, at Danmark i 2020 skal være blandt de ti rigeste lande i verden, da velstand er en forudsætning for at opfylde vores ønsker på andre områder. Derfor skal danske virksomheder have de bedste betingelser for at skabe vækst og arbejdspladser.

Regeringens mål er ambitiøst, for Danmark står over for store udfordringer, som er blevet skærpet af den internationale krise. Vi kan ikke forudse, hvor arbejdspladserne om ti år vil være, men vi kan skabe de betingelser og rammer, som understøtter høj vækst og beskæftigelse og dermed fortsat velstand.

Vi skal uddanne os mere og bedre. Vi skal skabe grundlag for, at flere små og mellemstore virksomheder kommer ind i solide vækstforløb, og at virksomhederne bliver mere innovative. Og vi skal arbejde for at udnytte det erhvervsmæssige potentiale både i nye grønne teknologier, og når vi investerer i at forny velfærdssamfundet.

Regeringen lægger vægt på, at de kommende års vækstindsats udfoldes, således at vækstvilkårene styrkes i hele landet. Mulighederne for at bo, studere og drive erhverv skal være gode i hele landet. Regeringen har fremlagt "Danmark i balance i en global verden", som understøtter denne indsats med initiativer inden for bl.a. erhvervsudvikling og grøn vækst, forbedret infrastruktur, flere lokale muligheder på planområdet samt en styrket indsats på uddannelsesområdet.

Den syddanske region er kendetegnet ved at have relativt mange virksomheder inden for erhverv med lav produktivitet og med beskæftigelsestilbagegang. Samtidig er Syddanmark kendetegnet ved lav vækst sammenlignet med de øvrige regioner. Tendenserne er blevet yderligere forstærket af den globale økonomiske krise, der samtidig har ført til store afskedigungsrunder i flere af regionens store produktionsvirksomheder.

Med handlingsplanen for 2009-2010 "*Omstilling til højere vækst*" vil vækstforum imødegå udfordringerne ved at styrke rammerne for nye væksterhverv gennem højnelse af uddannelsesniveaue samt et øget fokus på innovation og forskning. Der fokuseres i handlingsplanen på fire forretningsområder: Klyngeudvikling, Oplevelseserhverv, Velfærdsteknologier og -service samt Energi. Hertil kommer to særlige indsatsområder; det grænseoverskridende samarbejde og udviklingen i regionens yderområdekommuner Ærø, Langeland, Svendborg, Faaborg-Midtfyn og Tønder.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund indgået en ny partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling. Med aftalen er parterne enige om en række mål for de kommende års indsats og har fastlagt initiativer med henblik på at realisere målene. Parterne er enige om en indsats inden for følgende områder:

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud
2. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder
3. Innovation og videnspredning
4. Branding og markedsføring af Danmark
5. Grøn vækst
6. Det grænseoverskridende samarbejde
7. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne er samtidig enige om at sætte særligt fokus på fire initiativer:

I. Satsning på velfærdsteknologi og offentlig-privat innovation

Regeringen og Syddansk Vækstforum vil samarbejde om at styrke det erhvervs-mæssige potentiale inden for velfærdsteknologier og -service.

Parterne vil drøfte implementering af relevante dele af regeringens kommende strategi for offentligt-privat samarbejde. Inden for velfærdsløsninger vil parterne styrke videnspredningen, fx via indsamling af best practise og opstilling af business cases. Derudover vil Videnskabsministeriet indsamle erfaringer med IKT-baserede hjælpemidler og afprøve disse i en region.

Region Syddanmark vil stille Innovationscentret for brugerinddragelse til rådighed som nationalt testcenter og videnbase for offentlig-privat innovation. Region Syddanmark vil desuden stille sig til rådighed som forsøgsregion på området.

Parterne vil desuden styrke erhvervspotentialet gennem et strategisk partnerskab med Eksportrådet inden for internationalisering og eksportfremme for at give de syddanske virksomheder, bl.a. inden for velfærdsteknologi, en kortere og hurtigere vej til eksportmarkederne. Derudover er parterne enige om undersøge mulighederne for at fremme brugen af velfærdsteknologier i det offentlige gennem integration af velfærdsteknologiske løsninger i efteruddannelserne samt grund- og videreuddannelserne på social- og sundhedsområdet.

Syddansk Vækstforum opfordrer Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til at støtte op om indsatsen med forskningsmæssige prioriteringer af området.

II. Styrket adgang til risikovillig kapital i Vestdanmark

Regeringen vil etablere en afdeling af Vækstfonden i Vestdanmark med en specifik investeringspulje på 150 mio. kr. øremærket til vestdanske virksomheder. Regeringen og Syddansk Vækstforum lægger vægt på, at Vestdansk Vækstkapital skal arbejde tæt sammen med innovationsmiljøerne, væksthuse og de regionale vækstfora.

Syddansk Vækstforum har i 2009 afsat 50 mio. kr. til risikovillig kapital til virksomheder inden for velfærdsteknologi og -service.

III. Grænseoverskridende forsknings- og uddannelsessamarbejde

Parterne vil sammen sætte fokus på vækstmuligheder i grænseregionen, bl.a. ved at styrke forskning og uddannelse.

Vækstforum arbejder for at etablere et grænseoverskridende forsknings- og uddannelsessamarbejde med de videregående uddannelsesinstitutioner i Syddanmark og Nordtyskland. Regeringen ser positivt på vækstforums visioner om et vidtrækkende samarbejde mellem de videregående uddannelsesinstitutioner på tværs af den dansk/tyske grænse. Regeringen finder dog, at et tættere universitetssamarbejde

bør ske med udgangspunkt i de danske uddannelsesinstitutioner, herunder Syddansk Universitet.

Region Syddanmark og Schleswig-Holstein indgik i juni 2007 en dansk-tysk partnerskabsaftale for at udvikle området fra grænse til vækstregion. Regeringen vil bidrage til at synliggøre og udfolde grænseregionens visioner i de løbende drøftelser med den tyske regering og delstatsregeringen, og regeringen står fortsat til rådighed for at drøfte de løbende muligheder, der er i de enkelte grænseoverskridende samarbejder.

Parterne er desuden enige om at afdække mulighederne for at samarbejde om at sikre et bedre datagrundlag for den fælles udvikling i Syddanmark og Schleswig-Holstein. Med baggrund i det forberedende arbejde om udvikling af en databank vil regeringen lægge vægt på, at udviklingen af grænseoverskridende data, hvor det er relevant, sker i samarbejde mellem bl.a. Region Sjælland, Region Hovedstaden og Region Syddanmark og de relevante tyske myndigheder.

IV. Styrkelse af grøn offshore energi

Parterne vil særligt samarbejde om:

Styrkelse af Alliancen for grøn offshore energi.

Vækstforum og regeringen er enige om en styrket indsats for at fremme grøn offshore energi.

Regeringen støtter gennem Fornyelsesfonden det nye test- og videnscenter inden for grøn offshore energiteknologi ved Lindoe Offshore Renewables Center (LORC) på Fyn.

Et bredt partnerskab af organisationer, forskningsinstitutioner og vækstforaene i det vestlige Danmark m.fl., herunder bl.a. Offshore Center Danmark, Vindmølleindustrien, AAU, AU, DTU, SDU og LORC, har etableret Alliancen for Grøn Offshore Energi. Formålet er at skabe et samlet, nationalt forum, hvor der udveksles synspunkter og opdateres viden på højeste faglige niveau med henblik på at fremme Danmarks position inden for grøn offshore energi. Parterne er enige om, at staten kan understøtte markedsføringen og synligheden af Alliancen for Grøn Offshore Energi i EU og internationalt gennem eksisterende kanaler, og at vækstforum indgår i dialog om at understøtte statens indsatser i forhold til udbygningen af det vedvarende energisystem på offshoreområdet.

Syddanmark som Science-region – et løft af naturvidenskabelige kompetencer i regionen:

Parterne er enige om, at en af forudsætningerne for at sikre den nødvendige fremtidige arbejdskraft på energiområdet er, at tilstrækkelig mange studerende vælger naturvidenskabelige og tekniske fag på de videregående uddannelser. Det gælder bl.a. i forhold til Lean Energy Cluster, der er et klyngeinitiativ med udgangspunkt i danske styrker inden for energieffektivisering og intelligente energisystemer. Syddansk Vækstforum har i september 2010 bevilget 40 mio. kr. til Lean Energy Cluster til aktiviteter med et totalbudget på i alt 58 mio. kr.

I samspil med det nationale center for natur, teknik og sundhed og efter dialog med regeringen vil vækstforum igangsætte initiativer til understøttelse af naturvidenskabelige fag på alle niveauer af uddannelsessystemet. Samtidig vil parterne arbej-

de for at understøtte udvikling af eksemplariske undervisningsmetoder i natur, teknik og sundhed og medvirke til, at dette kan få en regional forankring.

Parterne er opmærksomme på behovet for internationale skolepladser som led i tiltrækningen af højtuddannet, udenlandsk arbejdskraft. Parterne er enige om at drøfte behovet for internationale skolepladser. Med ny lovgivning kan internationale skoler fra april 2010 oprette filialer i hele landet.

Partnerskabsaftalen indgås inden for eksisterende økonomiske rammer. Regeringen og Syddansk Vækstforum er enige om løbende at følge implementeringen af partnerskabsaftalen og årligt at drøfte behovet for nye initiativer, der kan arbejdes med.

I. Uddannelse og arbejdskraftudbud

I en verden, hvor danske virksomheder i stigende grad konkurrerer globalt, er viden og kompetencer centrale konkurrenceparametre. Derfor er det afgørende for Danmarks muligheder for vækst, at vi har et uddannelsessystem, som kan måle sig med de bedste i verden som grundlag for, at flere uddanner sig mere og bedre.

Samtidig er der et generelt behov for at øge arbejdsstyrken og dens kompetenceniveau. Voksen- og efteruddannelse er centralt i forhold til at opkvalificere og udbygge de ansattes kompetencer i takt med ændrede krav på arbejdsmarkedet. Og et øget arbejdsudbud er afgørende for, at Danmark igen bliver blandt de ti mest velstående lande i verden.

Behovet for uddannelse gælder ikke mindst i yderområderne, der taber traditionelle job i industrien i takt med, at globaliseringen stiger. Selvom uddannelsesniveaet i yderområderne er stigende, er det dog stadig en mindre andel af de unge i forhold til resten af landet, som tager en ungdomsuddannelse, lang uddannelse eller kompetencegivende uddannelse.

Det er vigtigt, at uddannelsesindsatsen kommer hele landet til gode. Af den grund har regeringen med det regionalpolitiske udspil "Danmark i balance – i en global verden" lanceret initiativer til at sikre et højt uddannelsesniveau i landets yderområder. I udspillet indgår, at regeringen vil tage initiativ til:

- At fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser.
- Sørge for, at erhvervsakademier og professionshøjskoler arbejder strategisk med den regionale uddannelsesdækning.
- At forbedre transportmulighederne for studerende i yderområder
- At iværksætte et initiativ, der bringer ledige akademikere i beskæftigelse i yderområderne

Parterne vil endvidere arbejde for at fastholde et varieret udbud af uddannelser i yderområderne. Fx blev der med finansloven for 2008 indført et udkantstilskud til små gymnasier, og med finansloven for 2010 er der indgået aftale om udformningen af et nyt udkantstilskud for erhvervsskolerne. Udkantstilskuddet har til formål at sikre et bredt, varieret og attraktivt tilbud af erhvervsrettede ungdomsuddannelser i yderområder.

Relativt set er der få, der får en videregående uddannelse i Syddanmark (45,2 pct.). Hvad angår andelen af unge, der ventes at tage en ungdomsuddannelse, ligger Syddanmark på niveau med resten af landet. Endvidere er det vækstforums vurdering, at der sker en polarisering, idet de unge søger til de større uddannelsesinstitutioner på bekostning af de mindre institutioner. Dette gælder både for de videregående uddannelser og for ungdomsuddannelserne. Generelt vurderer vækstforum, at der er en lav søgning til de naturvidenskabelige og tekniske uddannelser på alle niveauer.

Syddansk Vækstforums hovedprioriteringer ligger inden rammerne af Syddansk Uddannelsesaftale, herunder at få flere unge til at gennemføre en erhvervsuddannelse samt at tilvejebringe det nødvendige antal praktikpladser. Derudover er det en hovedprioritet for vækstforum at arbejde for, at flere gennemfører en videregående uddannelse, der sikrer, at erhvervslivets behov for kompetencer kan dækkes.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.

Boks 1: Mål for uddannelse og arbejdskraftudbud

- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Flere unge fra regionen skal tage en videregående uddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang i 2015 tager en videregående uddannelse.
- Arbejdsudbuddet i regionen skal øges og således bidrage til, at det samlede danske arbejdsudbud i 2020 er blandt de ti højeste i verden.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om at målrette indsatsen mod initiativer på følgende områder:

1. Syddansk Uddannelsesaftale

Region Syddanmark har indgået aftaler med alle aktører på uddannelsesområdet og erhvervsorganisationer i regionen, Syddansk Uddannelsesaftale. Aftalen skal medvirke til at nå målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse. Aftalen samler alle aktører til en fælles koordineret indsats, der via en række aktiviteter, gerne lokale og/eller regionale, skal bekæmpe frafald og dermed øge gennemførelsen. Undervisningsministeriet har ved påtegning af Syddansk Uddannelsesaftale tilkendegivet opbakning til alle initiativer, der har til formål at indfri 95 pct.-målsætningen.

Parterne er enige om særligt at målrette indsatsen mod:

- *At skabe mere fleksible overgange mellem uddannelser*

Der skal være gode muligheder for at tage skridtet fra én uddannelse til en anden. Det gælder både, når man skal videre til et nyt trin i uddannelsessystemet, og når man har behov for at vælge om. Parterne vil fortsat arbejde for sammenhæng mellem uddannelserne og fleksibilitet for den enkelte i overgangene mellem uddannelserne.

- *Fremme lokale samarbejder på tværs af uddannelser*

Parterne vil arbejde for tættere lokale samarbejder på ungdomsuddannelsesområdet, herunder fx fusioner, administrative fællesskaber eller ved at belyse mulighederne for campusser, der vil kunne etableres inden for de eksisterende økonomiske rammer. Indsatsen kan især have relevans for yderområderne og kan bidrage til, at elevens frafald lettere gøres til omvalg, at institutionernes ressourceudnyttelse optimeres, og at der skabes attraktive faglige og sociale miljøer.

Regeringen vil fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser, og vækstforum vil bakke op om, at de nye muligheder i lovgivningen vil blive udnyttet lokalt.

– *Sikre flere praktikpladser*

For at bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, vil parterne fortsat bidrage til at øge antallet af praktikpladser. Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre vedtog i 2009 tre praktikpladspakker, som skal bidrage til at vende udviklingen på praktikpladsområdet. De regionale vækstfora opfordres til at arbejde aktivt for flere praktikaftaler inden for egu og flere uddannelsesaftaler inden for erhvervsuddannelserne, og projekter herom kan aftales.

Parterne er enige om at arbejde for at øge antallet af attraktive praktikpladser, herunder arbejde for at optimere brugen af fleksible praktikordninger, fx ved at arbejde for på forsøgsbasis at oprette et ”trainee-center”, der skal sikre, at flere gennemfører et praktikforløb. Det fremgår endvidere af regeringens arbejdsprogram, at den vil fremlægge et udspil til at skaffe 5.000 ekstra praktikpladser i 2011.

– *Undersøge muligheder for udvikling af en web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet*

Parterne vil undersøge mulighederne og behovet for, samt opbakning til, at etablere en landsdækkende web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet. Herunder undersøges, om dette hensigtsmæssigt kan ske ved en videreudvikling af den videndelingsportal, der er etableret i regi af Region Syddanmark, hvor viden og erfaring fra forsøgs- og udviklingsarbejdet på undervisningsområdet samles.

– *Effektmodel*

Parterne er enige om at arbejde på at udvikle effektmål på uddannelsesområdet i Region Syddanmark, der kan måle effekten af indsatser på uddannelsesområdet. Der kan måles på fælles standardiserede uddannelsesindikatorer og på eksisterende parametre med betydning for uddannelsesniveaue, som fx om eleverne oplever, at undervisnings- og læringsmiljøet giver dem lyst til at lære. Undervisningsministeriet skal bidrage med viden og rådgivning i forhold til de lovgivningsmæssige rammer for effektmålinger på uddannelsesområdet. Undervisningsministeriet skal også bidrage ved at stille centralt indsamlede uddannelsesdata til rådighed for styregruppen i Syddansk Uddannelsesaftale.

2. Nye kompetencer og uddannelsesbehov på fremtidens arbejdsmarked

Med henblik på at udbuddet af kompetencer i videst muligt omfang matcher de behov, som erhvervslivet efterspørger, vil parterne have særligt fokus på at koordinere nationale og regionale initiativer og herunder udviklingsprojekter, der understøtter kompetenceopbygning, i hele landet, herunder i yderområderne.

– *Styrke samspillet mellem uddannelse og erhverv*

Parterne er enige om at have fokus på udviklingsprojekter, der har til hensigt at un-

derstøtte, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne fremmer udviklingen af kompetencer, der bidrager til vækst og regional udvikling af erhverv og professioner. Det skal så vidt muligt ske i samarbejder mellem blandt andre professionshøjskoler, erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler, universiteter samt erhvervslivet.

II. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Nye og mindre virksomheder har stor betydning for vækst og jobskabelse. De nye virksomheder skaber omkring en tredjedel af alle nye job i Danmark eller gennemsnitligt 86.000 nye job om året. Særligt den lille gruppe af vækstiværksættere er vigtige for jobskabelsen. Vækstiværksættere skaber næsten ti gange flere job i deres første fem leveår end andre iværksættere. Desuden har vækstiværksættere en produktivitet, der ligger højere end andre virksomheder.

Danmark har gennem en årrække været på niveau med de førende lande, når der ses på antallet af opstartsvirksomheder ift. det samlede antal virksomheder, men placerer sig kun i det internationale midterfelt for så vidt angår vækst i de nye virksomheder. Det er derfor vigtigt, at vi fortsat har fokus på vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder.

Det gælder også adgangen til risikovillig kapital. Regeringen har taget en række initiativer, der skal styrke virksomhedernes adgang til risikovillig kapital. Fx har erhvervspakken fra oktober 2009 forbedret adgangen til kapital til forretningsudvikling og investeringer i erhvervsbyggeri og andre aktiver, der kan realkreditbelånes, ved at hæve rammen for vækstkaution med 1,5 mia. kr. indtil udgangen af 2010. Dette kommer også yderområderne til gavn. Regeringen vil videreføre vækstkautionsordningen i 2011 samt styrke ordningen kom-i-gang-lån med 25 mio. kr. i 2010 og 75 mio. kr. i 2011.

Parterne er derfor enige om et fortsat fokus på at skabe gode vækstvilkår for nye og små virksomheder med vækstambitioner.

I Syddanmark er etableringsraten for iværksættere lidt lavere end landsgennemsnittet, samtidig med, at andelen af iværksætterne, der kommer ind i solide vækstforløb, ligger under landsgennemsnittet. Vækstforum vurderer, at udfordringen i Syddanmark er dels at sikre flere iværksættere og dels – i lighed med de øvrige regioner – at sikre en større vækst i de etablerede virksomheder, så vækstraterne i Danmark kommer op i den internationale topklasse.

Syddansk Vækstforums hovedprioriteringer ligger inden for forretningsområderne Energi, Velfærdsteknologi og -service samt turisme og design.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende bedre vilkår for nye vækstvirksomheder, jf. boks 2.

Boks 2: Mål for bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Regionen skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 er blandt de lande, der er bedst til at skabe nye vækstvirksomheder.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

3. Væksthusene

Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Væksthusene skal uvildigt og uden vederlag hjælpe virksomheder med at kortlægge deres vækstpotentiale, udarbejde en vækstplan og henvise til private rådgivere og offentlige tilbud, der kan medvirke til at realisere vækstpotentialet. Derudover er væksthusene etableret som knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem, hvor væksthusene skaber samarbejde mellem aktørerne og er dynamo i udviklingen af nye virksomhedsrettede vækstinitiativer. Endelig kan væksthusene være operatører på relevante projekter, der fx udbydes af staten, regioner og kommuner.

Parterne er enige om at bakke op om videreførelsen og udviklingen af kvaliteten og kompetencerne i væksthusene, når de fra 2011 overgår til kommunerne.

Regeringen vil fortsat anvende væksthusene som regional indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder, fx initiativer om IPR, eksport, innovation og finansiering, som gennemføres i samarbejde med bl.a. Patent- og Varemærkestyrelsen, Eksportrådet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Vækstfonden.

De regionale vækstfora vil fortsat anvende væksthusene som operatører for relevante regionale erhvervsudviklingsinitiativer, der er rettet mod at styrke vækstvilkårene for nye og mindre vækstvirksomheder, og vækstfora vil i relevant omfang koordinere andre initiativer med væksthusene.

Syddansk Vækstforum vil prioritere de initiativer, som understøtter og giver størst mulig effekt på forretningsområderne i vækstforums handlingsplan, som Væksthus Syddanmark forventes at understøtte.

4. Strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder

Regeringen vil præsentere en strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder. Målet er, at mindre virksomheder skal have bedre mulighed for at vokse sig store. I strategien vil regeringen sætte fokus på de barrierer, der gør, at den nystartede virksomhed eller den lille etablerede håndværker vælger at forblive lille i stedet for at vokse sig større. Det gælder blandt andet manglende overblik over forpligtelser ved at have ansatte, adgangen til risikovillig kapital og små og mellemstore virksomheders kapacitet til introduktion af produkter og serviceydelser på globale markeder. Vækstforaene vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

5. En styrket og sammenhængende indsats for uddannelse i entreprenørskab

I 2009 lancerede regeringen en strategi for uddannelse i entreprenørskab. Et af de centrale initiativer i strategien er Fonden for Entreprenørskab, der blev etableret den 1. januar 2010. Fonden skal samle aktørerne inden for uddannelse i iværksætteri.

Parterne er enige i, at:

- Der er behov for, at der skabes bedre sammenhæng og synergi mellem initiativer, der har til formål at fremme undervisning i entreprenørskab. I løbet af de senere år er mange nye initiativer sat i søen, både lokalt, regionalt og nationalt. Parterne er enige om at inddrage Fonden for Entrepreneurskab i udviklingen af nye initiativer og videndeling om allerede gennemførte initiativer inden for uddannelse i entreprenørskab og derved skabe grobund for en mere strategisk og effektiv indsats fremover og et nødvendigt kompetenceløft.
- Vækstfora og de involverede ministerier vil løbende indgå i dialog med Fonden for Entrepreneurskab og derved skabe gode forudsætninger for en større sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats.

6. Fremme SMV'ers brug af IKT

Parterne vil samarbejde om at udbrede viden om cloud computing, der er en ny forretningsmodel for at købe og sælge it-ydelser, hvor it-ressourcer leveres som en service, der fx kan tilgås via internettet, og som kan leveres og betales efter behov og forbrug. Videnskabsministeriet vil stille information til rådighed om cloud computing og dermed skabe grundlag for, at vækstfora kan bidrage til at omsætte disse til konkret information og vejledning til SMV'erne, fx via de regionale væksthuse.

De regionale vækstfora vil desuden indgå i et informations- og rådgivningsarbejde, der kan fremme SMV'ers kendskab til og anvendelse af NemHandel. Det kan fx ske ved, at NemHandel integreres i uddannelses- og rådgivningsforløb, og ved at leverandører aktivt opfordres til at anvende NemHandel, når de handler med det offentlige, herunder regionerne.

Samarbejderne kan ske i dialog med IBIZ Center, der i dag rådgiver SMV'ere om anvendelse af it generelt.

Syddansk Vækstforum vil indgå i samarbejdet i det omfang, den erhvervsmæssige relevans kan dokumenteres.

7. Risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringens udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital" har afgivet sin rapport og konkluderer, at der er sket en klar forbedring af markedet for risikovillig kapital, men at der også fremover er behov for en offentlig indsats. Rapportens anbefalinger indgår i regeringens overvejelser i forbindelse med opfølgningen på erhvervs-pakken og regeringens drøftelser med pensionsinstitutterne.

Regeringen og vækstforum vil i lyset af de finansielle og økonomiske forhold se på situationen for risikovillig kapital i regionen.

Regeringen vil etablere en afdeling af Vækstfonden i Vestdanmark med en specifik investeringspulje på 150 mio. kr. øremærket til vstdanske virksomheder.

Regeringen og Syddansk Vækstforum lægger vægt på, at Vstdansk Vækstkapital skal arbejde tæt sammen med innovationsmiljøerne, væksthuse og de regionale vækstfora.

Syddansk Vækstforum har i 2009 afsat 50 mio. kr. til risikovillig kapital til virksomheder inden for velfærdsteknologi og -service.

8. Forstærket regional indsats for risikovillig kapital til vækstvirksomheder

Med henblik på at styrke den regionale indsats for at tiltrække mere risikovillig kapital til små vækstvirksomheder vil Vækstfonden tilbyde regionerne at bidrage til at kortlægge udfordringer i den enkelte region og evt. bidrage til en strategi for risikovillig kapital.

Igennem de seneste år er der indhøstet vigtige erfaringer fra nye tiltag og nye instrumenter på området risikovillig kapital til små vækstvirksomheder. Den overordnede strategi for regeringens indsats på hele området er at sikre størst mulig privat deltagelse og om muligt at overlade finansierings- og investeringsbeslutninger til private forvaltere. Det styrker markedsorienteringen af indsatsen og indebærer en løftestangeffekt i forhold til den private kapital. Men strategien indebærer også, at den konkrete anvendelse af instrumenterne beror på et privat engagement, der kan variere fra region til region.

Erfaringerne viser, at initiativerne og instrumenterne har haft meget forskellig gennemslagskraft i de fem regioner. For enkelte af instrumenterne har gennemslagskraften været særdeles markant i visse regioner, men næsten fraværende i andre.

Vækstfonden vil nu tilbyde at stille datagrundlag og analysekraft til rådighed for en strategisk gennemgang af hver enkelt region. Vækstfonden vil samtidig tilbyde at medvirke til at foreslå og gennemføre initiativer, der sigter mod at overføre gode erfaringer fra region til region.

III. Innovation og videnspredning

Der er i dag for få virksomheder, der er innovative, og de innovative virksomheder får for lidt ud af deres innovationsaktiviteter målt på omsætning og vækst fra nye produkter og løsninger. Der er ikke nogen entydig forklaring på denne udvikling. På overordnet niveau er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at Danmark anvender færre midler på at skabe gode rammer for virksomhedernes innovationsaktiviteter end de førende lande på området. Således investeres der i betydelige midler i forskning og udvikling i disse år og i vidensformidlings- og netværksaktiviteter og andre projekter, der skal understøtte virksomhedernes innovation.

Parterne er enige om at sætte fokus på at sikre bedre gennemslag i virksomhederne af de offentlige investeringer i innovation. Det er vigtigt, at det offentlige innovationssystem effektivt understøtter virksomhedernes innovationsaktiviteter, og at der er en hensigtsmæssig arbejdsdeling og samarbejde mellem aktørerne i innovationssystemet.

Adgang til højhastighedsbredbånd er vigtigt for udviklingen i hele landet, men kan ikke mindst være værdifuldt i de egne af landet, hvor de større afstande ellers kunne virke som en barriere for borgernes adgang til det offentlige og virksomhedernes adgang til kunder og markeder. Hurtig bredbånd er væsentlig for digitalisering af erhvervslivet og kan bidrage til effektivisering, innovation og udvikling af nye produkter. Samtidig kan bedre digital infrastruktur understøtte borgernes brug af hjemmearbejdspladser, videokonferencer og e-læringstilbud. Regeringen har sat en målsætning om, at der i 2020 er 100 Mbit/s til alle.

De syddanske virksomheder er lidt mindre innovative end resten af landet (41 pct. mod et landsgennemsnit på 42 pct.). Samtidig bruger virksomhederne i Syddanmark forholdsmæssigt færre penge på innovation, ligesom de samarbejder mindre med forsknings- og videninstitutionerne om innovationsaktiviteter. Syddanske virksomheder er dog førende inden for brugerdreven innovation.

I vækstforum betragtes innovation og videnspredning som væsentlige vækstdrivere i forhold til at nå de regionale vækst mål. I den forbindelse er offentligt-privat samarbejde et vigtigt indsatsområde for vækstforum. Vækstforums indsats er prioriteret således, at aktiviteterne skal understøtte Syddansk Vækstforum satsninger indenfor forretningsområderne Energi, Velfærdsteknologi og -service samt Oplevelseserhverv.

Region Syddanmark indgår gerne i dialog om adgang til højhastighedsbredbånd, særligt i relation til udviklingen i regionens yderområder.

Parterne er derfor enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende innovation og videnspredning, jf. boks 3.

Boks 3: Mål for innovation

- Andelen af regionens virksomheder, der er innovative, skal øges, således at regionen bidrager til, at Danmark i 2020 er blandt de lande i verden, hvor virksomhederne er mest innovative.
- Regionens virksomheders anvendelse af midler til innovation, herunder forskning og udvikling, skal udgøre en stigende andel af regionens BNP.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

9. Større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem

Parterne er enige om at arbejde for at sikre større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem. Der udarbejdes som led heri overblik over, hvilke ordninger og initiativer, der er igangsat nationalt og regionalt med henblik på vurdering af, om der er behov for styrket koordination og samarbejde.

Regeringen vil etablere en brugervenlig innovationsportal for at give virksomhederne nem adgang til alle relevante offentlige innovationstilbud. Derudover vil regeringen etablere et call-center i regi af de regionale væksthuse, hvor virksomheder kan få hjælp med at finde frem til de initiativer i innovationssystemet, der matcher den enkelte virksomheds behov. Vækstforum vil blive inddraget i dette arbejde.

- *Styrket innovation i virksomhederne*

Parterne er enige om at styrke rammerne for den virksomhedsrettede innovation.

Regeringen har i august måned fremlagt et oplæg om styrket innovation i virksomhederne. Med oplægget samles en vifte af initiativer der styrker rammerne for virksomhedernes innovation. Der etableres blandt andet en ny innovationsportal samt et call-center, der skal vejlede virksomheder om offentlige innovationstilbud, og virksomhederne tilbydes et innovationstjek med henblik på at styrke det globale salg.

Med oplægget lægges der op til en åben drøftelse med en bred kreds af interessenter om tiltag, der kan styrke innovationen i virksomhederne. Vækstforum har en gunstig position i forhold til at styrke innovationen regionalt og opfordres på den baggrund til at indgå i dialogen.

I forlængelse af den åbne dialog vil parterne drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum.

- *Fortsættelse og udbygning af det strategiske samarbejde mellem RTI og vækstfora om forskning og innovation*

RTI og vækstfora er enige om at fortsætte og udbygge det strategiske samarbejde om forskning og innovation i de kommende år.

Særlige fokusområder for samarbejdet vil bl.a. omhandle:

- Samarbejde om etablering af strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation (fx SPIR). Her samarbejdes også med Det Strategiske Forskningsråd (DSF)
- Samarbejde om at styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk
- Samarbejde om at fremme et innovativt samspil mellem den offentlige og private sektor, herunder inden for sundheds- og velfærdsinnovation.
- Samarbejde om at styrke danske virksomheders deltagelse i internationale FoU- og innovationsprogrammer, herunder deltagelse i programmer på de danske innovationscentre i udlandet
- Samarbejde om at styrke de mindre og mellemstore virksomheders innovationskraft
- Samarbejde om analyser og effektmålinger af innovationsvirkemidler

Parterne vil ultimo 2010 drøfte og lægge en plan for, hvordan det konkrete samarbejde skal foregå.

10. Erhvervsudvikling af velfærdsløsninger

Parterne er enige om at drøfte vidensspredning mellem de forskellige eksisterende nationale og regionale indsatser vedrørende innovationssamarbejde om udvikling af nye velfærdsløsninger. Vidensspredning kan fx bestå af indsamling af best practise og opstilling af business cases.

IKT-baserede hjælpemidler

IKT, herunder digitale tjenester og hjælpemidler, gør det muligt for ældre i højere grad at vælge at blive i eget hjem og klare flest mulige opgaver selv. For at fremme det erhvervsmæssige potentiale i udvikling af digitale værktøjer til levering af fx sundhedsydelser og af IKT-baserede hjælpemidler vil parterne:

- Indsamle erfaringer med digitale tjenester og it-understøttede sundhedsydelser i en region
- Afprøve muligheder for at udnytte potentialet i sociale medier i en region, fx med henblik på at mobilisere de frivillige netværk som støtte for ældre via sociale medier – fx med deltagelse af det professionelle social- og sundhedspersonale

Region Syddanmark stiller sig til rådighed som forsøgsregion for udvikling af IKT-baserede hjælpemidler.

11. Samarbejde om OPS og OPI

Regeringen vil fremlægge en strategi for offentlig-privat samarbejde i efteråret 2010. De regionale vækstfora vil blive inviteret til et samarbejde om udmøntningen af relevante dele af strategien.

IV. Branding og markedsføring af Danmark

Udlandets kendskab til Danmarks styrker og kompetencer er en væsentlig faktor i den globale konkurrence om investeringer, markedsandele, internationale begivenheder, kvalificeret arbejdskraft og turister. Derfor igangsatte regeringen i 2007 en offensiv global markedsføring af Danmark med henblik på at skabe et klart og positivt billede af Danmark i udlandet, så Danmark også fremover står stærkt i den globale konkurrence.

Udlandet har ikke et særlig klart billede af Danmark som turistmål, og samtidig er turismeerhvervet i international konkurrence om at tiltrække turister. Turismeerhvervet har en udfordring i forhold til at øge væksten i dansk turisme. Det danske turisterhverv har en lavere værditilvækst end det øvrige erhvervsliv, størstedelen af de udenlandske turister har et relativt lavt døgnforbrug, og set over en længere årrække er andelen af udenlandske turister i Danmark faldet. Der er derfor brug for en målrettet og koordineret markedsføring af Danmark og det danske turismeprodukt, som kan øge kendskabet til Danmark som turistmål. Derudover er der behov for en kontinuerlig nytænkning og udvikling af det danske turismeprodukt. Dette kan være med til at sikre udvikling, vækst og beskæftigelse i hele Danmark. For at øge værditilvæksten i dansk turisme har VisitDenmark i dialog med aktørerne i dansk turisme udarbejdet en fælles strategi for dansk turisme Vores Rejse frem mod år 2015.

Tiltrækning af udenlandske investeringer til Danmark kan give flere videntunge job og styrke erhvervsudvikling og videnskabelse i Danmark. Konkurrencen om at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder er hård. Der er derfor fortsat behov for at styrke samarbejdet mellem den nationale markedsføring af danske spidskompetencer internationalt og den regionale indsats, hvor man opdyrker netværk med virksomheder og videninstitutioner, kortlægger regionale kompetenceklynger, håndterer konkrete investeringsprojekter samt yder bistand til udenlandske investorer, som allerede er lokaliseret i regionalområdet.

Syddanmark er Danmarks største turistregion med 13 mio. årlige overnatninger. Analyser fra Syddansk Vækstforum viser imidlertid, at den syddanske region har et lavt døgnforbrug pr. turist sammenlignet med de øvrige danske regioner. Desuden er uddannelsesniveaet i oplevelseserhvervene forholdsmæssigt lavt i Syddanmark set i forhold til andre brancher.

Oplevelseserhverv er et af de fire forretningsområder, som Vækstforum har valgt at prioritere i Handlingsplan 2009-2010. Vækstforum samarbejder med det regionale turismeutviklingsselskab Syddansk Turisme, som har fem indsatsfelter: Leg og læring, Det gode sunde liv, Mødeinnovation, Oplevelsernes Academy og Destinationsudvikling. Desuden prioriteres formgivnings-, image- og brandingserhvervene, som rummer et stort, syddansk potentiale – især relateret til design.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende branding og markedsføring af Danmark, jf. boks 4.

Boks 4: Mål for branding og markedsføring af Danmark

Der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark, herunder også i de enkelte regioner.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

12. Styrket samarbejde om markedsføring af Danmark

Parterne er enige om, at hele Danmark skal bidrage aktivt til markedsføringen af danske styrkepositioner.

Parterne vil på denne baggrund drøfte, hvordan markedsføringsindsatsen i 2011 og 2012 kan forankres regionalt og lokalt.

Økonomi- og Erhvervsministeriet tager initiativ til nærmere dialog om det videre samarbejde.

13. Styrket udvikling og international markedsføring af Danmark som turistmål

Med lov om VisitDenmark lægges op til en mere effektiv og koordineret organisering af turismefremmeindsatsen. Dette indebærer en styrkelse af den internationale markedsføringsindsats, et mere forretningsorienteret VisitDenmark, en klarere arbejdsdeling mellem turismeaktørerne og en styrket tværgående koordination og et øget offentligt-privat samarbejde.

Med Lov om nationalparker kan miljøministeren beslutte og fastsætte regler om den fælles markedsføring af nationalparkerne.

For at understøtte dette lægges op til følgende initiativer:

Styrket koordination af statslige og regionale internationale markedsføringsindsatser og udviklingsaktiviteter inden for turisme

- Parterne er enige om, at VisitDenmark er den centrale aktør i forhold til koordinationen af den internationale markedsføring. Koordinationen sker i dialog med regionale og kommunale aktører. Syddansk turisme har ansvaret for, at regionens internationale markedsføringsaktiviteter koordineres med VisitDenmark og inden for rammerne af Lov om VisitDenmark at varetage supplerende internationale markedsføringsaktiviteter.
- Parterne er enige om, at de regionale og kommunale aktører i samarbejde med erhvervet har ansvaret for produkt- og oplevelsesudviklingen og den tværgående koordination af dette.
- Parterne vil bidrage aktivt til at styrke den tværgående koordination af den statslige, regionale og kommunale turismefremmeindsats. Dels via koordination og informationsdeling mellem blandt andet Syddansk Turisme og VisitDenmark og dels

via Danske Regioners deltagelse i den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter efter vedtagelsen af Lov om VisitDenmark.

- Parterne er enige om, at koordinationen og videndelingen omkring den internationale markedsføring og udviklingsaktiviteterne i vidt omfang vil ske via samarbejdsaftalerne mellem VisitDenmark og Syddansk Turisme samt via erhvervspartnerne, men at der også kan indgås aftaler derudover.
- VisitDenmark vil sikre en øget videndeling ved at offentliggøre de planlagte internationale markedsføringsindsatser og de regionale udviklingsindsatser på VisitDenmarks hjemmeside.

Udvikling af model for erhvervspartnerne

- Parterne er enige om at arbejde målrettet på at finde en hensigtsmæssig model for erhvervspartnerne inden for turisme, hvor produkt- og oplevelsesudvikling indgår som en integreret del. Arbejdet vil blive håndteret i regi af den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter med Lov om VisitDenmark.

Samarbejde om udvikling og markedsføring af en grøn og bæredygtig turisme med særligt fokus på nationalparkerne

- Parterne er enige om målrettet at arbejde på at udvikle og markedsføre Danmark som et attraktivt grønt og bæredygtigt turistmål, som kan øge væksten i dansk turisme.
- Parterne er enige om, at den fælles markedsføring af nationalparkerne skal koordineres med Miljøministeriet.
- Parterne er enige om at indgå et tværregionalt samarbejde med henblik på at udnytte erhvervsudviklingspotentialet i nationalparkerne - både i forhold til at tiltrække turister og i forhold til at udvikle en produktion af fødevarer, håndværk mv., hvor oprindelsesstedet anvendes målrettet i markedsføringen.
- Parterne er enige om at indgå et samarbejde mellem den enkelte region/turismeudviklings-selskab og nationalpark med henblik på styrke den lokale / regionale udvikling af samspillet mellem nationalparken og resten af regionen, med henblik på udvikling af naturrelateret landdistrikts- og turismeudvikling.
- Parterne vil drøfte mulighederne for at etablere et samarbejde, der kan videreudvikle oplevelsesportalen "Udnaturen.dk". Med over 1 mio. unikke besøg om året er portalen den samlende hjemmeside for naturoplevelser i dag. Udviklingen kan fx bestå i at samle informationer fra offentlige myndigheder, kommuner og grønne organisationer om kulturoplevelser, overnatningsmuligheder, forplejning, vej og stinet mv. Det er en erfaring fra andre EU-lande, at et sådant samlet overblik øger turismen og omsætningen i bl.a. hotel- og restaurationsbranchen. Miljøministeriet vil invitere vækstforum, det regionale turismeudviklingsselskab, relevante ministerier og andre relevante interesserede til en drøftelse.

14. Videncenter for kystturisme

Kystferieturismen har i de senere år oplevet tilbagegang i form af blandt andet færre udenlandske turister og øget international konkurrence. Ved en styrkelse af Danmarks position i konkurrencen om flere og mere højtforbrugende turister langs de danske kyster, er det vigtigt at øge kendskabet til turisternes behov samt fortsat at udvikle sæsonafhængige produkter og aktiviteter af høj oplevelsesværdi og kvalitet.

Med henblik på at styrke rammerne for innovation og viden om nye vækstmuligheder inden for kystturisme vil parterne derfor undersøge mulighederne for at etablere et videntcenter for kystturisme i Vestdanmark. Arbejdet skal tage afsæt i de forundersøgelser, som er lavet på området. I den forbindelse ønsker Syddansk Vækstforum en dialog om, hvordan Syddansk Universitets særlige kompetencer inden for turismeudvikling kan understøtte indsatsen.

Parterne er desuden enige om, at den internationale markedsføring af Danmark som turistmål skal tilpasses turistproduktudviklingen og oplevelsesudviklingen. Regeringen vil derfor oprette en tværgående koordinationsgruppe, som skal afgive anbefalinger om, hvordan den tværgående koordination af hhv. turistproduktudviklingen og oplevelsesudviklingen og den internationale turismemarkedsføring kan styrkes.

De regionale vækstfora og turismeudviklingselskaber kan for eksempel bidrage til at indsamling af viden, produktudvikling, videnformidling, netværksdannelse samt udvikling og innovation af nye turismekoncepter.

V. Grøn vækst

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energiforbruget og -forsyningen i de kommende år. Det er ikke en unik dansk udfordring, men en udfordring de fleste af verdens lande står overfor. Klima- og miljøudfordringerne og håndteringen af disse repræsenterer et erhvervsmæssigt potentiale. Danmarks styrkepositioner på miljø- og energiområdet kan søges udnyttet og udviklet i samarbejde mellem staten, cleantech-virksomhederne og det øvrige erhvervsliv samt forskningsinstitutionerne.

Med Erhvervsklimastrategien, Aftale om Grøn Vækst og Aftale om Grøn Vækst 2.0 gik regeringen i dialog med erhvervslivet om vækstbetingelserne og tog på den baggrund en række initiativer med henblik på at skabe gode rammevilkår for danske cleantech-virksomheder og fremme, at et højt niveau af miljø-, natur-, og klimabeskyttelse går hånd i hånd med en moderne og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. Denne indsats vil blive fulgt op de kommende år i kraft af etableringen af et mindre antal stor-skala-testcentre - de såkaldte Green Labs DK, en målrettet indsats gennem Fornyelsesfonden og med en række initiativer til fremme af landbrugets rolle som leverandør af grøn energi. Danske ø-samfund kan desuden være velegnede til demonstration af nye teknologier i stor/fuld skala, idet de er afgrænsede både geografisk og befolkningsmæssigt. Således er der skabt gode forudsætninger for forskning, udvikling, demonstration og markedsføring af grønne teknologier, der kan bidrage til at gøre Danmark til et grønt vækstlaboratorium og understøtte en fortsat vækst i den danske eksport af klima-, energi- og miljøløsninger. Samtidig kan indsatsen komme alle dele af Danmark til gavn.

Disse indsatser har også stor betydning for vækst og erhvervsudvikling i landdistrikter og yderområder og bidrager dermed til at sikre et Danmark i balance. Grøn Vækst 2.0 bidrager til at forbedre vækstvilkår og beskæftigelsen for de ca. 140.000 ansatte i landbruget og i fødevarerhvervet. Fornyelsesfonden på 760 mio. kr. i perioden 2010-2012 kan der bl.a. søges om medfinansiering til lokalt og regionalt forankrede projekter, som kan bidrage til en hurtig omstilling til nye erhvervs- og vækstmuligheder.

Også på andre områder er der sat målrettet ind. Med aftalen om Forårspakken 2.0 videreføres det forhøjede befordringsfradrag i udkantskommuner. Endvidere er der afsat midler til medfinansiering af kommunale færgeinvesteringer samt en pulje til at understøtte kommunernes indsats for at forbedre det fysiske miljø i yderområderne. Med finansieringsreformen fra 2007 er der i højere grad taget hensyn til vanskeligt stillede kommuner i det generelle tilskuds- og udligningssystem.

Med Danmark i balance har regeringen taget en række yderligere initiativer til at forbedre vilkårene for at bo i landdistrikterne. Regeringen vil med en mere differentieret planlov give kommuner i yderområder bedre muligheder for at udvikle erhvervslivet og bosætningsmulighederne, give mulighed for etablering af store udvalgsvarerbutikker i flere byer og for dispensation til butikker uden for bymidten samt skabe bedre muligheder for serviceerhverv i yderområderne.

De regionale vækstfora har også en særlig forpligtelse over for Danmarks yderområder. Det betyder bl.a., at mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal anvendes til gavn for yderområderne under ét. Danmark modtager i alt ca. 500 mio. kr. årligt i strukturfondsmidler. Og med Grøn Vækst-aftalen om landdistriktsprogrammet for

årene 2010-2013 udgør den samlede offentlige støtte til landdistrikterne i denne periode godt 1,5 mia. kr. pr. år. Som led i Landdistriktsprogrammet og Fiskeriudviklingsprogrammet kan de lokale aktionsgrupper – LAG'erne – prioritere og indstille projekter inden for udvikling af attraktive levevilkår og arbejdspladser i landdistrikterne for ca. 140 mio. kr. om året frem til 2013. Vækstforaene og LAG'erne sikrer fortsat koordination.

Vækstforum vurderer, at perspektiverne for den globale markedsudvikling for teknologier, produkter og systemer til energieffektivisering og offshore giver mulighed for at styrke og udbygge Syddanmarks nuværende markedsposition på energiområdet. På det grundlag kan der skabes en øget værditilvækst, der baserer sig på eksport og beskæftigelse af en veluddannet arbejdsstyrke.

Fremadrettet vurderer vækstforum, at en af udfordringerne vil være omstilling i virksomhederne med speciale indenfor offshore til i stigende grad også at kunne skabe vækst inden for grønne energiløsninger, mekatronik og energisystemer.

Syddansk Vækstforums hovedprioriteringer på energiområdet vil være energieffektivisering og offshore samt indsatsen i regionens yderområder.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende grøn vækst, jf. boks 5.

Boks 5: Mål for grøn vækst og omstilling

- Regionerne skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 skal være et grønt bæredygtigt samfund og blandt verdens tre mest energieffektive lande.
- Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal komme yderområderne under ét til gavn. Vækstforum Syddanmark skal som minimum anvende 41 pct. af deres strukturfondsmidler i perioden 2007-2013, så de kommer yderområderne til gavn.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

15. Fornyelsesfonden (Fonden for grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse)

Parterne er enige om at afholde et årligt koordinationsmøde mellem Fornyelsesfonden og de regionale vækstfora. Formålet er at sikre et positivt samspil mellem fondens indsats for at fremme grøn vækst, velfærdsteknologi og erhvervsmæssig omstilling og tilsvarende tiltag i de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

For så vidt angår udbud af puljemidler, hvori der forudsættes regional medfinansiering, vil parterne drøfte tilrettelæggelsen af ansøgningsprocesser under fonden, som bedst muligt sikrer koordination med vækstforum.

Parterne vil ligeledes have fokus på at formidle Fornyelsesfondens indsatser til relevante virksomheder og projekter i regionerne. Formålet er at udbrede kendskabet til fonden og samtidig styrke kvaliteten af de ansøgninger, som fonden modtager.

16. En bæredygtig grøn økonomi i hele Danmark

Økonomi- og Erhvervsministeriet og Klima- og Energiministeriet vil udarbejde en analyse, der belyser det erhvervsmæssige potentiale vedrørende system-integration og intelligente el-systemer. De regionale vækstfora vil med udgangspunkt i konkrete virksomheder og regionale cases levere bidrag.

Regeringen har med Aftale om Grøn Vækst besluttet at styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi, fx gennem øget anvendelse af biogas. Der sigtes mod, at op til 50 pct. af husdyrgødningen i Danmark kan udnyttes til grøn energi i 2020. Der er i den forbindelse afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til fremme af produktionen af biogas. De regionale vækstfora vil understøtte indsatsen.

Regeringen har besluttet, at energiforbrug i nye bygninger skal reduceres med 25 pct. i 2010, 50 pct. samlet under et i 2015 og mindst 75 pct. inden 2020. Lavenergibyggeri og -renoveringer forudsætter forståelse for byggeprocessen som helhed og på tværs af faggrænser. Kompetenceudfordringen rækker endvidere ud over byggeriets faggrænser. Viden om energieffektivitet kan udbredes blandt indkøbere i offentlige myndigheder og private virksomheder.

For at udnytte mulighederne vil de regionale vækstfora tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer sikrer, at regionens aktører i byggeriet får et kendskab til lavenergibyggeri og energirigtig renovering. De regionale vækstfora vil endvidere tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer udvikles efteruddannelses tilbud til indkøbere med henblik på at øge viden om grønne indkøb. For at understøtte denne indsats vil regeringen løbende drøfte erfaringer i forhold til lavenergibyggeri og energirenovering med relevante offentlige bygherrer.

Syddansk Vækstforum ønsker desuden en dialog om, hvordan innovation på energiområdet og energieffektivisering kan tænkes ind og prioriteres i udbudsforretningerne i forbindelse med offentligt byggeri.

17. Udrulningsplan for biogas

Regeringen har i det forløbne år taget en række initiativer, der skal sikre en langt større anvendelse af biogas i energiforsyningen, der kan skabe lokal vækst og beskæftigelse i landområderne og bidrager til omstillingen til vedvarende energi i Danmark. Regeringen har således afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til at støtte etableringen af nye biogasanlæg, udarbejdet en koordinationsplan, forbedrede indtjeningsmuligheder, etableret et rejsehold, der kan bistå med den lokale planlægning samt en ændret planlov, der sikrer, at kommunerne inddrager biogas-produktion i deres planlægning.

Parterne er enige om, at vækstforum inviteres til at drøfte synergier i forhold til vækstforaenes vækstrettede indsatser inden for biogas.

18. Fødevarer

Regionerne i Danmark har i dag en række strategier for fødevarerområdet, der understøtter de regionale styrkepositioner. Danske Regioner har opgjort vækstforaenes fødevarerinvesteringer i 2007 og i 2008 til samlet 244 mio. kr.

Fødevarerministeriet vil tage initiativ til at etablere et strategisk samarbejde med de regionale vækstfora om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer. Det strategiske samarbejde skal sikre en fokuseret dialog om og en styrket indsats for den fødevarerudvikling.

19. Forsøgsprojekt med varekørsel i aften-, natte- og morgentimerne

Regeringen er positiv over for tiltag, som kan medvirke til at effektivisere godstransporter i byområder og reducere miljøbelastningen.

Der er fra national side igangsat et projekt, der skal kortlægge barrierer og muligheder for en effektivisering af godstransport til og i byer. Arbejdet gennemføres i tæt dialog med interessenterne på området, herunder kommuner, transportører og transportkøbere.

Et af de initiativer, der undersøges nærmere, er muligheden for distribution uden for myldretiderne, hvorved byen friholdes for tung trafik i de værste myldretider. Regeringen vil deltage aktivt som sparringspartner, hvor der er behov for en bredere dialog. Dette kan ske igennem en dialog med kommunerne samt i regi af den regelforenklingsgruppe, der er nedsat under Godstransportens Tænketank. Regeringen har desuden afsat 200 mio. kr. til forsøgsprojekter med energieffektive transportløsninger.

VI. Det grænseoverskridende samarbejde

Alle regionerne samt Bornholms Regionskommune deltager i EU-finansierede grænseoverskridende programmer. Samarbejdet om grænseoverskridende aktiviteter finder således i mange tilfælde sted inden for de beslutningsstrukturer, som er tilknyttet disse programmer.

Parterne er enige om, at der fortsat skal være et stærkt samarbejde i forhold til naboregioner. Og regeringen står fortsat til rådighed for at drøfte de løbende muligheder, der er i de enkelte grænseoverskridende samarbejder.

Parterne er enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

20. Østersøstrategiske indsatser i de regionale udviklingsplaner

Fra nationalt hold udarbejdes et forslag til udmøntningen af Østersøstrategien i administrationen af de to nationale strukturfondsprogrammer. Vækstfora inddrages i udmøntningen via programmernes normale beslutningsstrukturer.

Ved udarbejdelsen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier i 2010 sikrer vækstfora, hvor det er relevant, at det overvejes:

- I hvilket omfang strategierne kan indeholde elementer, som bidrager til opfyldelse af prioriteterne under Østersøstrategien.
- Hvorvidt de regionale udvælgelseskriterier i strukturfondsadministrationen skal ændres, så projekter, der støtter op om Østersøstrategien, vægtes højere end andre projekter.

21. Interregional sammenhængskraft

Region Syddanmark og Schleswig-Holstein indgik i juni 2007 en dansk-tysk partnerskabsaftale for at udvikle området fra grænse til vækstregion.

Regeringen vil fortsat bidrage til at synliggøre og udfolde grænseregionens visioner i de løbende drøftelser med den tyske regering og delstatsregeringen, og regeringen står fortsat til rådighed for at drøfte de løbende muligheder, der er i de enkelte grænseoverskridende samarbejder. Eksempelvis er Danmark og Tyskland på erhvervsuddannelsesområdet ved at udarbejde en "mutual understanding".

Parterne er desuden enige om at sætte fokus på vækstmuligheder i grænseregionen og det grænsenære samarbejde mellem Region Syddanmark og Schleswig-Holstein, bl.a. i forhold til et tættere grænseoverskridende forsknings- og uddannelsessamarbejde. Regeringen ser positivt på vækstforums visioner om et vidtrækkende samarbejde mellem de videregående uddannelsesinstitutioner på tværs af den dansk/tyske grænse, men finder dog, at et tættere universitetssamarbejde bør ske med udgangspunkt i de danske uddannelsesinstitutioner, herunder Syddansk Universitet.

Regeringen, Vækstforum Hovedstaden og Vækstforum for Region Sjælland forventes at igangsætte et strategiarbejde, der skal udnytte vækstpotentialet i forbindelse med den kommende Femern Bælt-forbindelse. Syddansk Vækstforum vil blive inviteret til at deltage i relevant omfang, hvor der er synergier i samarbejdet på tværs af regionerne. Det gælder fx i forhold til at udarbejde et bedre datagrundlag for den fælles udvikling på tværs af grænserne.

VII. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

22. Initiativ omkring effekt og effektmåling

Parterne er enige om nødvendigheden af at have større viden om effekterne af den regionale erhvervsfremmeindsats.

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring i de kommende år. Der skal skabes højere vækst og øget produktivitet samtidig med, at de offentlige finanser skal holdes i ro. Derfor skal midlerne til erhvervsfremme anvendes effektivt og give størst mulig effekt.

Parterne har iværksat en uafhængig evaluering af den danske strukturfondsindsats for 2007-2013 og af effekten af de regionale vækstforas investeringer, som de regionale vækstfora systematisk har registreret på projektniveau. I evalueringen analyseres bl.a. output og effekter, hvordan indsatsen bidrager til vækst og erhvervsudvikling i yderområderne samt samspillet mellem de regionale og nationale målsætninger.

Parterne vil drøfte analysens resultater og anbefalinger og vurdere, om der er behov for yderligere tiltag i forlængelse heraf.

Som led i den fortsatte dialog og samarbejdet om metoder og processer til systematisk effektmåling vil parterne igangsætte effektmålingskursus for sagsbehandlere, intensivere den systematiske overvågning med udviklingen af et registerbaseret værktøj samt styrke videndeling og læring.

Regeringen og Vækstforum Sjælland

14. oktober 2010

Indledning

Det er regeringens mål, at Danmark i 2020 skal være blandt de ti rigeste lande i verden, da velstand er en forudsætning for at opfylde vores ønsker på andre områder. Derfor skal danske virksomheder have de bedste betingelser for at skabe vækst og arbejdspladser.

Regeringens mål er ambitiøst, for Danmark står over for store udfordringer, som er blevet skærpet af den internationale krise. Vi kan ikke forudse, hvor arbejdspladserne om ti år vil være, men vi kan skabe de betingelser og rammer, som understøtter høj vækst og beskæftigelse og dermed fortsat velstand.

Vi skal uddanne os mere og bedre. Vi skal skabe grundlag for, at flere små og mellemstore virksomheder kommer ind i solide vækstforløb, og at virksomhederne bliver mere innovative. Vi skal fastholde et stærkt fokus på forskning og blive bedre til at omsætte forskningsresultater til indtjening. Og vi skal arbejde for at udnytte det erhvervsmæssige potentiale både i nye grønne teknologier, og når vi investerer i at forny velfærdssamfundet.

Regeringen lægger vægt på, at de kommende års vækstindsats udfoldes, således at vækstvilkårene styrkes i hele landet. Mulighederne for at bo, studere og drive erhverv skal være gode i hele landet. Regeringen har fremlagt "Danmark i balance i en global verden", som understøtter denne indsats med initiativer inden for bl.a. erhvervsudvikling og grøn vækst, forbedret infrastruktur, flere lokale muligheder på planområdet samt en styrket indsats på uddannelsesområdet.

Region Sjælland har haft lavere vækst end andre regioner i Danmark – 1,3 pct. målt på regionens bruttoværditilvækst årligt mod et landsgennemsnit på 1,8 pct. for perioden 1997-2007. Vækstforum Sjælland satser fremadrettet på at hæve regionens uddannelsesniveaue og understøtte regionens erhvervsmæssige potentialer inden for bl.a. cleantech og farma/medico. Vækstforum vil bl.a. arbejde for at udvikle uddannelser indenfor sundhedsområdet samt tekniske uddannelser. På denne måde vil vækstforum imødegå de særlige udfordringer, som regionen står overfor, som udover regionens uddannelsesniveaue også handler om forholdsvis lav værdiskabelse og lav innovationsevne set ift. Danmark som helhed.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund indgået en ny partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling. Med aftalen er parterne enige om en række mål for de kommende års indsats og har fastlagt initiativer med henblik på at realisere målene. Parterne er enige om en indsats inden for følgende områder:

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud
2. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder
3. Innovation og videnspredning
4. Branding og markedsføring af Danmark
5. Grøn vækst
6. Det grænseoverskridende samarbejde
7. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

Parterne er samtidig enige om at sætte særligt fokus på 3 konkrete initiativer for Region Sjælland:

I. Femern Bælt Vækststrategi

Femern Bælt-forbindelsen vil med den samlede investering på ca. 35 mia. være det største infrastrukturprojekt i Danmark nogensinde. En fast forbindelse kan åbne for nye vækstmuligheder på arbejdsmarkedet, for erhverv, forskning, uddannelse og kulturliv på tværs af grænserne, særligt i Region Sjælland og Region Hovedstaden. Det fremgår af den dansk-tyske aftale om etablering af en fast forbindelse over Femern Bælt, at der skal nedsættes et konsultationsorgan, som har til formål at drøfte spørgsmål af regional interesse.

Vækstforum for Region Sjælland og regeringen er enige om at udarbejde en samlet strategi, der også involverer Region Hovedstaden, for udnyttelse af vækstpotentialet i forbindelse med den kommende Femern Bælt-forbindelse. Geografisk kan strategien fx tage afsæt i det eksisterende STRING-samarbejde mellem Region Skåne, Region Hovedstaden, Region Sjælland, Slesvig-Holsten og Hamborg. Region Syddanmark vil blive inviteret til at deltage i relevant omfang, hvor der er synergier i samarbejdet på tværs af regionerne. Det gælder fx i forhold til at udarbejde et bedre datagrundlag for den fælles udvikling på tværs af grænserne.

Strategien vil bl.a. have fokus på:

- At udnytte nye vækstmuligheder på tværs af regionerne inden for eksempelvis logistik, turisme og vedvarende energi.
- Et samarbejde mellem viden- og uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv
- Udviklingen af et sammenhængende arbejdsmarked for at fremme vækst og beskæftigelse.

I tilknytning hertil vil vækstforum og Region Sjælland udarbejde en strategisk handlingsplan for Femern Bælt arbejdet for de kommende fire år. Handlingsplanen vil primært fokusere på, hvorledes vækstforum kan skabe vækst i Region Sjællands geografi i samarbejde med aktører i regionen, herunder bl.a. Beskæftigelsesregionen, Kommunerne i Region Sjælland, uddannelses- og forskningsinstitutionerne, erhvervslivet, Femern Belt Development, Femern Bælt Forum og Femern Bælt Komiteen.

Parterne vil desuden undersøge potentialet for øgede udenlandske investeringer og drøfte mulighederne for en fælles handlingsplan for investeringsfremme i regionen i forbindelse med den kommende Femern Bælt forbindelse.

II. Styrket uddannelsesindsats i regionens yderområder

Regeringen og Vækstforum Sjælland er enige om nedenstående indsats på uddannelsesområdet med afsæt i regionens udfordringer vedrørende faldende elevårgange, rekruttering af undervisere i regionens yderområder og sikring af regional uddannelsesdækning i regionens yderområder på alle niveauer. Vækstforum vurderer, at den relativt store andel af uddannelsesfremmede i regionen har en lav mobilitet i forhold til at rejse efter uddannelse, og at det derfor er afgørende, at der også fremover er et bredt og attraktivt uddannelsesudbud i hele regionens geografi.

Parterne er enige om, at nytænkning vil kunne bidrage til at sikre den regionale uddannelsesdækning i Region Sjællands yderområder. Parterne vil i fællesskab, med afsæt i regeringens kommende forslag til ny institutionslovgivning på ungdomsuddannelsesområdet, afprøve og udvikle realiserbare modeller for uddannelsescampusser og samarbejde på tværs af uddannelsesinstitutioner og -sektorer i Region Sjælland.

Målet med indsatsen er, at uddannelsesinstitutionerne, særligt i yderområderne, skal igangsætte initiativer, der kan bidrage til at sikre uddannelsesdækningen i yderområderne. Dette kan eksempelvis ske gennem forsøg med uddannelsescampusser med tilstedeværelse af fx gymnasium, erhvervsskole, handelsgymnasium, VUC, 10.klasse, vejlednings- og jobcentre, erhvervsrådgivning, samt evt. kulturelle og sundhedsfaglige initiativer.

Vækstforum Sjælland vil derudover sammen med Region Sjælland tage initiativ til en langsigtet indsats på uddannelsesområdet. Indsatsen gennemføres i regi af Vækstforum Sjællands erhvervsudviklingsstrategi 2011-2014 og Region Sjællands kommende uddannelses- og kompetencestrategi "Kompetenceparat 2020", der skal løbe til 2020. Blandt andet vil strategien indebære en indsats for flere muligheder for at tage en videregående teknisk uddannelse i regionen samt en styrkelse af udbuddet af sundhedsfaglige uddannelser. Regeringen vil bakke op om en styrkelse af kompetenceniveauet i Region Sjælland og er indstillet på en dialog med Vækstforum Sjælland om konkrete initiativer vedrørende ungdomsuddannelser samt korte og mellemlange videregående uddannelser, som måtte følge af "Kompetenceparat 2020".

III. Teknologiuudvikling på energiområdet

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energi- og ressourceforbruget samt energiforsyningen i de kommende år. Denne udfordring står Danmark ikke alene med. Håndteringen af klima-, miljø- og ressourceudfordringerne rummer derfor også et globalt erhvervsmæssigt potentiale.

En del af Region Sjællands arbejde med teknologiuudvikling på energiområdet finder sted på Lolland, hvor der udføres forsknings- og udviklingsopgaver i et samspil med bl.a. erhvervsliv og landbrug. Senest er indsatsen styrket med investeringer fra Fornyelsesfonden til et nyt algeinnovationscenter, der skal gennemføre dyrkningsforsøg for at undersøge det forretningsmæssige potentiale i anvendelse af alger til eksempelvis biomasse, energiproduktion og brændstof i form af olie til transportsektoren. Algeinnovationscentret medfinansieres af Vækstforum.

Parterne ønsker på den måde at sætte fokus på udviklingen af nye grønne teknologier, der kan bidrage til at gøre Danmark til et grønt testlaboratorium.

Et andet element af regionens indsats for teknologiudvikling på energiområdet tager udgangspunkt i konceptet ”Industriel virksomhedssymbiose” i Kalundborg, hvor de involverede virksomheder har formået løbende at optimere ressourceudnyttelsen i produktionen ved at udnytte hinandens bi- og restprodukter i form af fx spildevand, overskudsvarme og restproduktion af el. Resultatet er et lavere ressourceforbrug, en reduceret miljøbelastning samt et besparelspotentiale på råmateriale, affalds- og spildevandsområdet.

Vækstforum ønsker at etablere et nationalt symbiosecenter, der skal udbrede metoder for industriel virksomhedssymbiose samt erfaringer med bæredygtige virksomhedssamarbejder. Regeringen ser positivt på vækstforums visioner om at udbrede symbiosetanken for på den måde at støtte udviklingen af nye teknologier, systemer og viden med eksportpotentiale.

Parterne vil drøfte perspektiverne for samarbejde på baggrund af oplæg fra vækstforum.

Vækstforums energi- og miljøsatsning indeholder endeligt en indsats omkring energi-effektiviseringer, hvori der fortsat vil blive arbejdet med uddannelsesudvikling, opkvalificering samt udvikling af nye løsninger. Et tæt samspil mellem erhvervsliv og stærke lokale uddannelsesmiljøer med dygtige dimittender vurderes at være centralt i forhold til at bidrage til vækst og arbejdspladser ikke mindst i regionens yderområder.

Partnerskabsaftalen indgås inden for eksisterende økonomiske rammer. Regeringen og Vækstforum Sjælland er enige om løbende at følge implementeringen af partnerskabsaftalen og årligt at drøfte behovet for nye initiativer, der kan arbejdes med.

I. Uddannelse og arbejdskraftudbud

I en verden hvor danske virksomheder i stigende grad konkurrerer globalt, er viden og kompetencer centrale konkurrenceparametre. Derfor er det afgørende for Danmarks muligheder for vækst, at vi har et uddannelsessystem, som kan måle sig med de bedste i verden som grundlag for, at flere uddanner sig mere og bedre.

Samtidig er der et generelt behov for at øge arbejdsstyrken og dens kompetenceniveau. Voksen- og efteruddannelse er centralt i forhold til at opkvalificere og udbygge de ansattes kompetencer i takt med ændrede krav på arbejdsmarkedet. Og et øget arbejdsudbud er afgørende for, at Danmark igen bliver blandt de ti mest velstående lande i verden.

Behovet for uddannelse gælder ikke mindst i yderområderne, der taber traditionelle jobs i industrien i takt med at globaliseringen stiger. Selvom uddannelsesniveaet i yderområderne er stigende, er det dog stadig en mindre andel af de unge i forhold til resten af landet, som tager en ungdomsuddannelse, videregående uddannelse eller anden kompetencegivende uddannelse.

Stort set alle unge i Region Sjælland påbegynder en ungdomsuddannelse. Frafald fra ungdomsuddannelserne er dog en udfordring og derfor et væsentligt indsatsområde. Derudover uddanner drengene sig i mindre grad end pigerne, og en analyse foretaget for Region Sjælland peger på, at den sociale baggrund har en større indflydelse på drenges uddannelsesvalg end på pigers.

Vækstforum vil efter dialog med regeringen igangsætte en særlig indsats med henblik på at tiltrække og fastholde flere drenge i uddannelsessystemet. Vækstforum vil endvidere have et særligt fokus på at lette overgangene mellem uddannelserne samt tiltrække nye videregående uddannelser til Region Sjælland med henblik på, at flere unge fra Region Sjælland efter endt ungdomsuddannelse begynder på en videregående uddannelse

Det er vigtigt, at uddannelsesindsatsen kommer hele landet til gode. Af den grund har regeringen med det regionalpolitiske udspil "Danmark i balance – i en global verden" lanceret initiativer til at sikre et højt uddannelsesniveau i landets yderområder. I udspillet indgår, at regeringen vil tage initiativ til:

- At fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser.
- Sørge for, at erhvervsakademier og professionshøjskoler arbejder strategisk med den regionale uddannelsesdækning.
- Forbedre transportmulighederne for studerende i yderområder
- Iværksætte et initiativ, der bringer ledige akademikere i beskæftigelse i yderområderne

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.

Boks 1: Mål for uddannelse og arbejdskraftudbud

- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Flere unge fra regionen skal tage en videregående uddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang i 2015 tager en videregående uddannelse.
- Arbejdsudbuddet i regionen skal øges og således bidrage til, at det samlede danske arbejdsudbud i 2020 er blandt de 10 højeste i verden.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om løbende at have en dialog om indsatsen på uddannelsesområdet, hvor fokus vil være på initiativer på følgende områder:

1. **Fleksibilitet i uddannelserne**

Parterne er enige om, at udviklingsprojekter på uddannelsesområdet med fordel kan have fokus på fleksibilitet for den enkelte i uddannelserne. Det gælder fx den enkeltes muligheder for at få anerkendt sine realkompetencer, bygge videre på sine uddannelser samt at undervisningen tilrettelægges i en form, så den er let tilgængelig, interessant og passer til brugerens behov. Konkrete projekter kan fx omhandle mulighederne for at efter- og videreuddannelse kan passes ind i forhold til arbejde, og at det er muligt at uddanne sig, uanset hvor i landet man bor.

Parterne er enige om særligt at målrette indsatsen mod:

- *Indsats målrettet drenge i yderområder*

Parterne er enige om, at man i fællesskab vil medvirke til, at der gennemføres et forsøgsprojekt med fokus på at tiltrække og fastholde flere drenge i yderområder i uddannelse ved at udvikle og afprøve nye tilrettelæggelser af undervisningen.

Region Sjælland vil gå i dialog med relevante aktører om udarbejdelse af projektkast og finansieringen heraf.

- *Særlige tilrettelæggelsesformer på de videregående uddannelser*

Parterne er enige om at afprøve forskellige modeller for tilrettelæggelse af undervisningen for at kunne opretholde et udbud af videregående uddannelser i regionens yderområder.

Det kan bl.a. indeholde initiativer i forhold til:

- Skiftesporermodeller som RUC og UCSJ har udviklet på læreruddannelsen.
- Personer, der har været/er ude på arbejdsmarkedet og har behov for opkvalificering
- Udvikling af fleksible, individuelt tilrettelagte videregående uddannelsesforløb tilpasset Region Sjællands særlige geografi og erhvervsstruktur.

- It-baserede fjernundervisningsmetoder

Initiativer kan bl.a. igangsættes i regi af Forum for Videregående Uddannelser, som er et forum nedsat af regionen bestående af alle udbydere af videregående uddannelser i Region Sjælland.

- *At skabe mere fleksible overgange mellem uddannelser*

Der skal være gode muligheder for at tage skridtet fra én uddannelse til en anden. Det gælder både, når man skal videre til et nyt trin i uddannelsessystemet, og når man har behov for at vælge om. Parterne vil fortsat arbejde for sammenhæng mellem uddannelserne og fleksibilitet for den enkelte i overgangene mellem uddannelserne.

2. Nye kompetencer og uddannelsesbehov på fremtidens arbejdsmarked

Med henblik på at udbuddet af kompetencer i videst muligt omfang matcher de behov, som erhvervslivet efterspørger, vil parterne have særligt fokus på at koordinere nationale og regionale initiativer og herunder udviklingsprojekter, der understøtter kompetenceopbygning, i hele landet, herunder i yderområderne.

Danmark skal kunne konkurrere på viden, faglig dygtighed og talent og på evnen til at udvikle nyt. Det forudsætter viden, om hvilke nye kompetencer og uddannelsesbehov, der efterspørges, og hvordan uddannelserne imødekommer denne efterspørgsel. Parterne vil særligt samarbejde om:

- *Styrke samspillet mellem uddannelse og erhverv*

Uddannelse skal være tilgængelig og tilrettelagt på en måde, så det er muligt og attraktivt at tage uddannelse samt at efter- og videreuddanne sig. Parterne er derfor enige om at støtte udviklingsprojekter, der kan være med til at udvikle og udbrede mere fleksible undervisningsformer, der kan realiseres inden for de eksisterende økonomiske rammer. Det kan for eksempel være it-baserede fjernundervisningsmetoder og kan særligt være relevant i yderområder.

- *Udvikling af kompetenceklynger*

Parterne er enige om, at arbejde for at styrke kompetenceniveauet generelt i Region Sjælland, og at det bl.a. kan ske ved tværinstitutionelt samarbejde med afsæt i regionens erhvervsmæssige styrkepositioner.

Konkrete initiativer kan dels rette sig mod ved en indsats overfor de kortuddannede og dels en efter- og videreuddannelsesindsats med afsæt i regionens erhvervsmæssige styrkepositioner.

Vækstforum vil i den forbindelse indlede drøftelser omkring konkrete initiativer med de regionale relevante aktører fx uddannelsesinstitutionerne, VEU-centrene og andre uddannelsesinstitutioner, Beskæftigelsesregion Hovedstaden Sjælland og virksomhederne med henblik på at afdække kompetenceudviklingsbehov på det lokale arbejdsmarked.

- *Fremme af elevers interesse og kompetencer inden for naturvidenskab*

Parterne er enige om at arbejde for at fremme tilgangen til fag og uddannelser inden for naturvidenskab, teknik og sundhed og at styrke elevernes kompetencer inden for disse områder og vil på den baggrund støtte et udviklingsarbejde med tiltag, der får flere til at vælge naturfag. Parterne er endvidere enige om, at der i samarbejde med Science-centeret i Sorø iværksættes et antal lokale og regionale projekter, som kan støtte talentudvikling inden for naturvidenskab. Der sættes i den forbindelse særlig fokus på talenterne.

3. Bedre undervisnings- og læringsmiljø

Udgangspunktet for undervisningen bør være at give den enkelte elev eller studerende de bedste betingelser for læring. Derfor bør undervisningen og undervisningsmiljøet indrettes således, at det tager højde for den enkelte elev, både for den svage og den med særlige talenter. Undervisnings- og læringsmiljøerne skal samtidig give den enkelte lyst til at lære ved at være inspirerende, skabe fællesskaber og giver elever og studerende identitetsfølelse i forhold til deres skole og fag. Attraktive undervisnings- og læringsmiljøer bør være tilgængelige i hele landet.

Parterne vil støtte op om dette ved særligt at:

- *Sikre flere praktikpladser*

For at bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, vil parterne fortsat bidrage til at øge antallet af praktikpladser. Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre vedtog i 2009 tre praktikpladspakker, som skal bidrage til at vende udviklingen på praktikpladsområdet. De regionale vækstfora opfordres til at arbejde aktivt for flere praktikaftaler inden for egu og flere uddannelsesaftaler inden for erhvervsuddannelserne, og projekter herom kan aftales. Vækstforum Sjælland samarbejder med erhvervsskolerne i Region Sjælland om et udviklingsprojekt, som skal koordinere og styrke indsatsen på praktikpladsområdet.

- *Bekæmpe frafald i uddannelserne*

Parterne er enige om at lokale og regionale udviklingsarbejder med fordel kan målrettes mod tiltag, som bidrager til fastholdelse af elever i uddannelserne. Initiativer kan udvikles i samarbejde med uddannelsesinstitutioner i de forskellige lokalområder, således at der tages højde for specifikke lokale problemstillinger. Regionsrådet har i budgetaftale 2011 lagt vægt på en styrkelse af ungdomsuddannelsesområdet, herunder at reducere frafaldet.

- *Undersøge mulighed for udvikling af en web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet*

Parterne vil undersøge mulighederne og behovet for, samt opbakning til, at etablere en landsdækkende web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet. Herunder undersøges, om dette hensigtsmæssigt kan ske ved en videreudvikling af den videndelingsportal, der er etableret i regi af Region Syddanmark, hvor viden og erfaring fra forsøgs- og udviklingsarbejdet på undervisningsområdet samles.

Region Sjælland lægger stor vægt på, at viden fra udviklingsarbejdet indsamles og anvendes fremadrettet. Der udarbejdes i regionen snarest en status for de hidtil gennemførte projekter, der har haft til formål at øge tilgangen til og gennemførelsen på ungdomsuddannelserne i regionen.

II. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Nye og mindre virksomheder har stor betydning for vækst og jobskabelse. De nye virksomheder skaber omkring en tredjedel af alle nye job i Danmark eller gennemsnitligt 86.000 nye job om året. Særligt den lille gruppe af vækstiværksættere er vigtige for jobskabelsen. Vækstiværksættere skaber næsten ti gange flere job i deres første fem leveår end andre iværksættere. Desuden har vækstiværksættere en produktivitet, der ligger højere end andre virksomheder.

Danmark har gennem en årrække været på niveau med de førende lande, når der ses på antallet af opstartsvirksomheder ift. det samlede antal virksomheder, men placerer sig kun i det internationale midterfelt for så vidt angår vækst i de nye virksomheder. Det er derfor vigtigt, at vi fortsat har fokus på vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder

Det gælder også adgangen til risikovillig kapital. Regeringen har taget en række initiativer, der skal styrke virksomhedernes adgang til risikovillig kapital. Fx har erhvervspakken fra oktober 2009 forbedret adgangen til kapital til forretningsudvikling og investeringer i erhvervsbyggeri og andre aktiver, der kan realkreditbelånes, ved at hæve rammen for vækstkaution med 1,5 mia. kr.. Dette kommer også yderområderne til gavn. Regeringen vil videreføre vækstkautionsordningen i 2011 samt styrke ordningen kom-i-gang-lån med med i alt 100 mio. kr. i 2010 og 2011. Vækstforum Sjælland har sammen med Forskerparken CAT etableret investeringsfonden CAT Invest Zealand, som skal tilføre risikovillig kapital til små og mellemstore vækstvirksomheder, ikke mindst i yderområderne. Der er indskudt 30 mio. kr. i regionale midler, 30 mio. kr. i EU strukturfondsmidler og 7,5 mio. kr. i statslige midler til en fond.

Parterne er enige om et fortsat fokus på at skabe gode vækstvilkår for nye og små virksomheder med vækstambitioner.

Der etableres relativt færre virksomheder i Region Sjælland i forhold til resten af landet (10,2 pct. mod et landsgennemsnit på 10,4 pct.) Når det gælder antallet af iværksættere, der kommer ind i et solidt vækstforløb (målt på antal ansatte), ligger Region Sjælland ligeledes under landsgennemsnittet. Andelen har været faldende det seneste år.

Vækstforum Sjælland prioriterer på den baggrund indsatsen for vækst i de små og mellemstore virksomheder. Innovation og internationalisering i regionens virksomheder er et af indsatsområderne i erhvervsudviklingsstrategien for 2011-2014 og skal netop bidrage til at styrke udviklingen i regionens virksomheder, bl.a. i samarbejde med Væksthus Sjælland

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende bedre vilkår for nye vækstvirksomheder, jf. boks 2.

Boks 2: Mål for bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Regionen skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 er blandt de lande, der er bedst til at skabe nye vækstvirksomheder

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

4. Væksthusene

Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Væksthusene skal uvildigt og uden vederlag hjælpe virksomheder med at kortlægge deres vækstpotentiale, udarbejde en vækstplan og henvise til private rådgivere og offentlige tilbud, der kan medvirke til at realisere vækstpotentialet. Derudover er væksthusene etableret som knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem, hvor væksthusene skaber samarbejde mellem aktørerne og er dynamo i udviklingen af nye virksomhedsrettede vækstinitiativer. Endelig kan væksthusene være operatører på relevante projekter, der fx udbydes af staten, regioner og kommuner.

Parterne er enige om at bakke op om videreførelsen og udviklingen af kvaliteten og kompetencerne i væksthusene, når de fra 2011 overgår til kommunerne.

Regeringen vil fortsat anvende væksthusene som regional indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder, fx initiativer om IPR, eksport, innovation og finansiering., som gennemføres i samarbejde med bl.a. Patent- og Varemærkestyrelsen, Eksportrådet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Vækstfonden.

De regionale vækstfora vil fortsat anvende væksthusene som operatører for relevante regionale erhvervsudviklingsinitiativer, der er rettet mod at styrke vækstvilkårene for nye og mindre vækstvirksomheder, og vækstfora vil i relevant omfang koordinere andre initiativer med væksthusene.

Vækstforum Sjælland har indgået en samarbejdsaftale med Væksthus Sjælland og Danmarks Eksportråd om en regional eksportmedarbejder. Medarbejderens opgave er at koordinere forskellige eksporttiltag, deltage i lokale arrangementer og aktiviteter, rådgive generelt om Danmarks Eksportråds ydelser samt skabe kontakter og videregive disse til eksportforberedelseskonsulenterne, Danmarks Eksportråds repræsentationer mm. Formålet med aftalen er at fremme danske iværksættere og virksomheders eksport og internationalisering.

Vækstforum Sjælland og KKR Sjælland har indgået en samarbejdsaftale om fremtidens erhvervsservice. Væksthus Sjælland vil i den forbindelse få til opgave at koordinere en række virksomhedsrettede initiativer. Med aftalen vil parterne skabe rammerne for at udvikle og styrke erhvervsservicefunktionerne i regionen for derigennem at understøtte virksomhedernes muligheder for at udvikle sig i den internationale konkurrence. Det skal ske ved at betragte de mange aktører, tilbud og aktiviteter, der er på området, som et samlet system og ved i fællesskab at sætte mål for systemets virke og resultater.

5. Strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder

Regeringen vil præsentere en strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder. Målet er, at mindre virksomheder skal have bedre mulighed for at vokse sig store. I strategien vil regeringen sætte fokus på de barrierer, der gør, at den nystartede virksomhed eller den lille etablerede håndværker vælger at forblive lille i stedet for at vokse sig større. Det gælder blandt andet manglende overblik over forpligtelser ved at have ansatte, adgangen til risikovillig kapital og små og mellemstore virksomheders kapacitet til introduktion af produkter og serviceydelser på globale markeder. Vækstforaene vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

6. En styrket og sammenhængende indsats for uddannelse i entreprenørskab

I 2009 lancerede regeringen en strategi for uddannelse i entreprenørskab. Et af de centrale initiativer i strategien er Fonden for Entrepreneørskab, der blev etableret den 1. januar 2010. Fonden skal samle aktørerne inden for uddannelse i iværksætteri.

Parterne er enige i, at:

- Der er behov for, at der skabes bedre sammenhæng og synergi mellem initiativer, der har til formål at fremme undervisning i entreprenørskab. I løbet af de senere år er mange nye initiativer sat i søen, både lokalt, regionalt og nationalt. Parterne er enige om at inddrage Fonden for Entrepreneørskab i udviklingen af nye initiativer og videndeling om allerede gennemførte initiativer inden for uddannelse i entreprenørskab og derved skabe grobund for en mere strategisk og effektiv indsats fremover og et nødvendigt kompetenceløft.
- Vækstfora og de involverede ministerier vil løbende indgå i dialog med Fonden for Entrepreneørskab og derved skabe gode forudsætninger for en større sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats.

7. Fremme SMV'ers brug af IKT

Parterne vil samarbejde om at udbrede viden om cloud computing, der er en ny forretningsmodel for at købe og sælge it-ydelser, hvor it-ressourcer leveres som en service, der fx kan tilgås via internettet, og som kan leveres og betales efter behov og forbrug. Videnskabsministeriet vil stille information til rådighed om cloud computing og dermed skabe grundlag for, at vækstfora kan bidrage til at omsætte disse til konkret information og vejledning til SMV'erne fx via de regionale væksthuse. Vækstforum Sjælland har i regi af Innovationsår 2010 afholdt et seminar for virksomheder i Region Sjælland.

De regionale vækstfora vil desuden indgå i et informations- og rådgivningsarbejde, der kan fremme SMV'ers kendskab til og anvendelse af NemHandel. Det kan fx ske ved, at NemHandel integreres i uddannelses- og rådgivningsforløb, og ved at leverandører aktivt opfordres til at anvende NemHandel, når de handler med regionerne.

Samarbejderne kan ske i dialog med IBIZ Center, der i dag rådgiver SMV'ere om anvendelse af it generelt.

8. Etnisk erhvervsfremme

Regeringen har sammen med Aalborg, København, Odense, Slagelse, Vejle og Århus kommuner samt Væksthus Midtjylland udviklet en model for en landsdækkende indsats for etnisk erhvervsfremme, hvor der skabes sammenhæng mellem lokale initiativer, regionale strategier og en fælles national indsats.

Initiativet finansieres af Integrationsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og indtil videre desuden af ovennævnte kommuner samt Region Midtjylland og Region Sjælland. De øvrige regioner er ligeledes inviteret til at deltage i projektet, ligesom kredsen af deltagende kommuner løbende udvides.

Etnisk erhvervsfremme er rammen om et tæt samarbejde om:

- En opgradering af den lokale, opsøgende indsats over for iværksættere og erhvervsdrivende med anden etnisk baggrund. Denne indsats forankres i de deltagende kommuner.
- En national understøttelse af den lokale indsats gennem fx systematisk videnopbygning, uddannelse af vejlederne, netværk mellem aktørerne, opbygning af mentornetværk, målrettet kommunikation til målgruppen og pressearbejde. Den nationale del forankres i Væksthus Midtjylland.

Parterne er enige om at bakke op om videreudviklingen af projektet, herunder inddragelsen af flere kommuner. I forbindelse med tilsagn om bevilling til projektet har Vækstforum Sjælland givet en bevilling til et regionalt projekt, som knytter sig til hovedprojektet og netop har fokus på at udbrede mulighederne for at deltage til flere kommuner i regionen.

9. Risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringens udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital" har afgivet sin rapport og konkluderer, at der er sket en klar forbedring af markedet for risikovillig kapital, men at der også fremover er behov for en offentlig indsats. Rapportens anbefalinger indgår i opfølgningen på erhvervspakken og regeringens drøftelser med pensionsinstitutterne.

Regeringen og vækstforum vil i lyset af de finansielle og økonomiske forhold se på situationen for risikovillig kapital i regionen.

10. Forstærket regional indsats for risikovillig kapital til vækstvirksomheder

Parterne er enige, om at Vækstfonden, Vækstforum Sjælland, CAT og Væksthus Sjælland i fællesskab udarbejder en analyse af behovet for risikovillig kapital i Region Sjælland og herunder hvilke redskaber, der bedst kan bringes i anvendelse. I den for-

bindelse vil Vækstfonden tilbyde regionerne at bidrage til at kortlægge udfordringer i den enkelte region og evt. bidrage til en strategi for risikovillig kapital.

Igennem de seneste år er der indhøstet vigtige erfaringer fra nye tiltag og nye instrumenter på området risikovillig kapital til små vækstvirksomheder. Den overordnede strategi for regeringens indsats på hele området er sikre størst mulig privat deltagelse og om muligt at overlade finansierings- og investeringsbeslutninger til private forvaltere. Det styrker markedsorienteringen af indsatsen og indebærer en løftestangseffekt i forhold til den private kapital. Men strategien indebærer også, at den konkrete anvendelse af instrumenterne beror på et privat engagement, der kan variere fra region til region.

Erfaringerne fra Vækstfonden viser, at initiativerne og instrumenterne har haft meget forskellig gennemslagskraft i de fem regioner. For enkelte af instrumenterne har gennemslagskraften været særdeles markant i visse regioner, men næsten fraværende i andre.

Vækstfonden vil nu tilbyde at stille datagrundlag og analysekraft til rådighed for en strategisk gennemgang af hver enkelt region. Vækstfonden vil samtidig tilbyde at medvirke til at foreslå og gennemføre initiativer, der sigter mod at overføre gode erfaringer fra region til region. Endelig vil Vækstfonden i samarbejde med Væksthus Sjælland tage kontakt til pengeinstitutterne i Region Sjælland med henblik på udbredelse af vækstkaution og kom-i-gang lån i regionen.

Opfølgningen på indsatsen vil blive drøftet på det næste årlige møde om partnerskabsaftalerne.

III. Innovation og videnspredning

Der er i dag for få virksomheder, der er innovative, og de innovative virksomheder får for lidt ud af deres innovationsaktiviteter målt på omsætning og vækst fra nye produkter og løsninger. Der er ikke nogen entydig forklaring på denne udvikling. På overordnet niveau er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at Danmark anvender færre midler på at skabe gode rammer for virksomhedernes innovationsaktiviteter end de førende lande på området. Således investeres der betydelige midler i forskning og udvikling i disse år og i videnformidlings- og netværksaktiviteter og andre projekter, der skal understøtte virksomhedernes innovation.

Parterne er enige om at sætte fokus på at sikre bedre gennemslag i virksomhederne af de offentlige investeringer i innovation. Det er vigtigt, at det offentlige innovationssystem effektivt understøtter virksomhedernes innovationsaktiviteter, og at der er en hensigtsmæssig arbejdsdeling og samarbejde mellem aktørerne i innovationssystemet.

Adgang til højhastighedsbredbånd er vigtigt for udviklingen i hele landet, men kan ikke mindst være værdifuldt i de egne af landet, hvor de større afstande ellers kunne virke som en barriere for borgernes adgang til det offentlige og virksomhedernes adgang til kunder og markeder. Hurtigt bredbånd er væsentlig for digitalisering af erhvervslivet og kan bidrage til effektivisering, innovation og udvikling af nye produkter. Samtidig kan bedre digital infrastruktur understøtte borgernes brug af hjemmearbejdspladser, videokonferencer og e-læringstilbud. Regeringen har sat en målsætning om, at der i 2020 er 100 Mbit/s til alle.

En betydeligt lavere andel af de sjællandske virksomheder er innovative end i landet som helhed (knap 34 pct. mod et landsgennemsnit på 42 pct.) Samtidig arbejder færre af de innovative virksomheder sammen med et universitet eller en højere læreanstalt. Virksomhedernes investeringer i forskning og udvikling er dog stigende.

På den baggrund vil Vækstforum Sjælland fremadrettet styrke indsatsen for den virksomhedsrettede innovation. I forbindelse med innovationsår 2010 har Vækstforum eksperimenteret med synlighed af innovationsindsatsen og nye metoder til innovation, herunder et mere direkte samspil mellem virksomheder og videninstitutioner. Ligeledes ønsker vækstforum at gøre en særlig indsats for sundhedsinnovation og for at sætte fokus på at udnytte muligheder i offentlig privat samarbejde om innovation.

Parterne er derfor enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende innovation og videnspredning, jf. boks 3.

Boks 3: Mål for innovation

- Andelen af regionens virksomheder, der er innovative, skal øges, således at regionen bidrager til, at Danmark i 2020 er blandt de lande i verden, hvor virksomhederne er mest innovative.
- Regionens virksomheders anvendelse af midler til innovation, herunder forskning og udvikling skal udgøre en stigende andel af regionens BNP.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

11. Større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem

Parterne er enige om at arbejde for at sikre større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem. Der udarbejdes som led heri overblik over hvilke ordninger og initiativer, der er igangsat nationalt og regionalt med henblik på vurdering af, om der er behov for styrket koordination og samarbejde.

Regeringen vil etablere en brugervenlig innovationsportal for at give virksomhederne nem adgang til alle relevante offentlige innovationstilbud. Derudover vil regeringen etablere et call-center i regi af de regionale væksthuse, hvor virksomheder kan få hjælp med at finde frem til de initiativer i innovationssystemet, der matcher den enkelte virksomheds behov. Vækstforum inddrages i dette arbejde.

- *Styrket innovation i virksomhederne*

Parterne er enige om, at styrke rammerne for den virksomhedsrettede innovation.

Regeringen har i august måned fremlagt et oplæg om styrket innovation i virksomhederne. Med oplægget samles en vifte af initiativer, der styrker rammerne for virksomhedernes innovation. Der etableres blandt andet en ny innovationsportal samt et call-center, der skal vejlede virksomheder om offentlige innovationstilbud, og virksomhederne tilbydes et innovationstjek med henblik på at styrke det globale salg..

Med oplægget lægges der op til en åben drøftelse med en bred kreds af interessenter om tiltag, der kan styrke innovationen i virksomhederne. Vækstforum opfordres til at indgå i dialogen.

I forlængelse af den åbne dialog vil parterne drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum.

- *Fortsættelse og udbygning af det strategiske samarbejde mellem RTI og vækstfora om forskning og innovation*

RTI og vækstfora er enige om at fortsætte og udbygge det strategiske samarbejde om forskning og innovation i de kommende år.

Særlige fokusområder for samarbejdet vil bl.a. omhandle:

- Samarbejde om etablering af strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation (fx SPIR). Her samarbejdes også med Det Strategiske Forskningsråd (DSF)
- Samarbejde om at styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk
- Samarbejde om at fremme et innovativt samspil mellem den offentlige og private sektor - herunder inden for sundheds- og velfærdsinnovation.

- Samarbejde om at styrke danske virksomheders deltagelse i internationale FoU- og innovationsprogrammer, herunder deltagelse i programmer på de danske innovationscentre i udlandet
- Samarbejde om at styrke de mindre og mellemstore virksomheders innovationskraft
- Samarbejde om analyser og effektmålinger af innovationsvirkemidler

Parterne vil ultimo 2010 drøfte og lægge en plan for, hvordan det konkrete samarbejde skal foregå.

12. Erhvervsudvikling af velfærdsløsninger

Parterne er enige om at drøfte videnspredning mellem de forskellige eksisterende nationale og regionale indsatser vedrørende innovationssamarbejde om udvikling af nye velfærdsløsninger. Videnspredning kan fx bestå af indsamling af best practice og opstilling af business cases.

IKT-baserede hjælpemidler

IKT, herunder digitale tjenester og hjælpemidler, gør det muligt for ældre i højere grad at vælge at blive i eget hjem og klare flest mulige opgaver selv. For at fremme det erhvervsmæssige potentiale i udvikling af digitale værktøjer til levering af fx sundhedsydelser og af IKT-baserede hjælpemidler vil parterne:

- Indsamle erfaringer med digitale tjenester og it-understøttede sundhedsydelser i en region
- Afprøve muligheder for at udnytte potentialet i sociale medier i en region, fx med henblik på at mobilisere de frivillige netværk som støtte for ældre via sociale medier – fx med deltagelse af det professionelle social- og sundhedspersonale

13. Samarbejde om OPS og OPI

Regeringen vil fremlægge en strategi for offentlig-privat samarbejde i efteråret 2010. De regionale vækstfora vil blive inviteret til et samarbejde om udmøntningen af relevante dele af strategien. Vækstforum Sjælland og Region Sjælland vil medvirke til at fremme offentlig privat innovation og samarbejdsprojekter, bl.a. i relation til nye sygehusbyggerier og realiseringen af Region Sjællands strategi for sundhedsinnovation.

14. Sundhedsinnovation

Parterne er enige om, at de fremtidige demografiske udfordringer, der bl.a. fører til øget plejebæhov og færre arbejdsressourcer, udgør en udfordring. For at imødegå denne udfordring skal produktudvikling inden for sundhedsvæset fremmes. Udvikling af sundhedsinnovation er et projekt på Region Sjællands budget for 2010.

I regi af VTU er der etableret to strategiske partnerskaber inden for sundheds- og velfærdssinnovation ("Lev Vel" og "UNIK") i samarbejde med en række regioner. De to

partnerskaber skal bl.a. samarbejde om udvikling, afprøvning og opsamling af metoder til nye innovationer inden for området.

Region Sjælland deltager ligesom de øvrige regioner i de to strategiske partnerskaber. Herudover deltager Region Sjælland i flere andre nationale som regionale netværk med fokus på Sundhedsinnovation. Således deltager Region Sjælland bl.a. i Det Nationale Netværk for Sundhedsinnovation samt i udvikling af et projekt under den konkurrence udsatte pulje med fokus på Offentlig Privat Innovation. I dette projekt skal samtlige regioner deltage med et demonstrationsprojekt, hvor Region Sjælland bidrager med et projekt om systematisk håndtering af idéer til innovation i sygehussektoren.

Region Sjælland har vedtaget en Strategi for sundhedsinnovation som bl.a. vil fremme viden og kompetencer om innovation, offentlig-privat samarbejde og kommercialisering af idéer fra sundhedsvæsenet. Vækstforum har støttet strategiens realisering og understøtter via en idéindkaldelse i september 2010 at understøtte kompetenceopbygning og samarbejde mellem offentlige og private virksomheder på sundhedsområdet.

IV. Branding og markedsføring af Danmark

Udlandets kendskab til Danmarks styrker og kompetencer er en væsentlig faktor i den globale konkurrence om investeringer, markedsandele, internationale begivenheder, kvalificeret arbejdskraft og turister. Derfor igangsatte regeringen i 2007 en offensiv global markedsføring af Danmark med henblik på at skabe et klart og positivt billede af Danmark i udlandet, så Danmark også fremover står stærkt i den globale konkurrence.

Udlandet har ikke et særlig klart billede af Danmark som turistmål, og samtidig er turismeerhvervet i international konkurrence om at tiltrække turister. Turismeerhvervet har en udfordring i forhold til at øge væksten i dansk turisme. Det danske turisterhverv har en lavere værditilvækst end det øvrige erhvervsliv, størstedelen af de udenlandske turister har et relativt lavt døgnforbrug, og set over en længere årrække er andelen af udenlandske turister i Danmark faldet. Der er derfor brug for en målrettet og koordineret markedsføring af Danmark og det danske turismeprodukt, som kan øge kendskabet til Danmark som turistmål. Derudover er der behov for en kontinuerlig nytænkning og udvikling af det danske turismeprodukt. Dette kan være med til at sikre udvikling, vækst og beskæftigelse i hele Danmark. For at øge værditilvæksten i dansk turisme har VisitDenmark i dialog med aktørerne i dansk turisme udarbejdet en fælles strategi for dansk turisme *Vores Rejse* frem mod år 2015.

Tiltrækning af udenlandske investeringer til Danmark kan give flere videntunge job og styrke erhvervsudvikling og videnskabelse i Danmark. Konkurrencen om at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder er hård. Der er derfor fortsat behov for at styrke samarbejdet mellem den nationale markedsføring af danske spidskompetencer internationalt og den regionale indsats, hvor man opdyrker netværk med virksomheder og videninstitutioner, kortlægger regionale kompetenceklynger, håndterer konkrete investeringsprojekter samt yder bistand til udenlandske investorer, som allerede er lokaliseret i regionalområdet.

Turismeerhvervet udgør ikke så stor en del af andelen af den samlede beskæftigelse som landet som helhed (4,0 pct. mod et landsgennemsnit på 4,6 pct.). Beskæftigelsen dækker dog over relativt store regionale udsving. Ved at prioritere enkelte områder vil Vækstforum Sjælland skabe unikke oplevelser i Region Sjælland, således at der skabes merværdi på turismeområdet. De enkelte områder vil blive knyttet tæt til de øvrige styrkepositioner i regionen. Vækstforum har desuden fokus på at fremme internationale investeringer i regionens erhvervsliv.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende branding og markedsføring af Danmark, jf. boks 4.

Boks 4: Mål for branding og markedsføring af Danmark

Der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark, herunder også i de enkelte regioner.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

15. Styrket samarbejde om markedsføring af Danmark

Parterne er enige om, at hele Danmark skal bidrage aktivt til markedsføringen af danske styrkepositioner.

Parterne vil inden udgangen af 2010 drøfte, hvordan bl.a. turismeelementerne i en ny politisk aftale om "Offensiv Global Markedsføring af Danmark" for 2011-2012 sikres regional forankring.

Økonomi- og Erhvervsministeriet tager initiativ til nærmere dialog om det videre samarbejde.

16. Styrket udvikling og international markedsføring af Danmark som turistmål

Med lov om VisitDenmark lægges op til en mere effektiv og koordineret organisering af turismefremmeindsatsen. Dette indebærer en styrkelse af den internationale markedsføringsindsats, et mere forretningsorienteret VisitDenmark, en klarere arbejdsdeling mellem turismeaktørerne og en styrket tværgående koordination og et øget offentligt-privat samarbejde.

Med Lov om nationalparker kan miljøministeren beslutte og fastsætte regler om den fælles markedsføring af nationalparkerne.

For at understøtte dette lægges op til følgende initiativer:

Styrket koordination af statslige og regionale internationale markedsføringsindsatser og udviklingsaktiviteter inden for turisme

- Parterne er enige om, at VisitDenmark er den centrale aktør i forhold til koordinationen af den internationale markedsføring.
- Parterne er enige om, at de regionale og kommunale aktører i samarbejde med erhvervet har ansvaret for produkt- og oplevelsesudviklingen og den tværgående koordination af dette.
- Parterne vil bidrage aktivt til at styrke den tværgående koordination af den statslige, regionale og kommunale turismefremmeindsats. Dels via koordination og informationsdeling med VisitDenmark og dels via regionernes og Danske Regioners deltagelse i den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter efter vedtagelsen af lov om VisitDenmark.
- Parterne er enige om, at koordinationen og videndelingen omkring den internationale markedsføring og udviklingsaktiviteterne i vidt omfang vil ske via samarbejdsaftalerne mellem VisitDenmark og de regionale turismeudviklingsselskaber samt via erhvervspartnerne, men at der også kan indgås aftaler derudover.
- VisitDenmark vil sikre en øget videndeling ved at offentliggøre de planlagte internationale markedsføringsindsatser og de regionale udviklingsindsatser på VisitDenmarks hjemmeside.
- Region Sjælland er særligt opmærksom på sine forpligtelser i tilknytning til de grænseoverskridende samarbejder om turismeudvikling både i Øresundsregionen og i det dansk-tyske samarbejde
- Udvikling af model for erhvervspartnerne

- Parterne er enige om at arbejde målrettet på at finde en hensigtsmæssig model for erhvervspartnerne inden for turisme, hvor produkt- og oplevelsesudvikling indgår som en integreret del. Arbejdet vil blive håndteret i regi af den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter med lov om VisitDenmark.

Samarbejde om udvikling og markedsføring af en grøn og bæredygtig turisme

- Parterne er enige om målrettet at arbejde på at udvikle og markedsføre Danmark som et attraktivt grønt og bæredygtigt turistmål, som kan øge væksten i dansk turisme.
- Parterne vil drøfte mulighederne for at etablere et samarbejde, der kan videreudvikle oplevelsesportalen "Udnaturen.dk". Med over 1 mio. unikke besøg om året er portalen den samlede hjemmeside for naturoplevelser i dag. Udviklingen kan fx bestå i at samle informationer fra offentlige myndigheder, kommuner og grønne organisationer om kulturoplevelser, overnatningsmuligheder, forplejning, vej og stinet mv. Det er en erfaring fra andre EU-lande, at et sådant samlet overblik øger turismen og omsætningen i bl.a. hotel- og restaurationsbranchen. Miljøministeriet vil invitere vækstforum, det regionale turismeudviklingselskab, relevante ministerier og andre interesserede til dialog.

17. Tiltrækning af udenlandske investeringer

Invest in Denmark (IDK) under Udenrigsministeriet har samarbejdsaftaler med fire danske regioner om tiltrækning af udenlandske investeringer. I 2010 skal der aftales en forlængelse af samarbejdet med Vækstforum Sjælland. Vækstforum Sjælland ser positivt på samarbejdet. Den nuværende kontrakt, der blandt andet bidrager til at tiltrække udenlandske virksomheder og investorer til regionen, har fokus på vækstforums strategiske prioriteringer, herunder cleantech og farma/medico. Vækstforum har ligeledes en samarbejdskontrakt med Copenhagen Capacity. I tillæg til den direkte investeringsfremmeindsats har dette samarbejde også fokus på at udvikle regionens styrkepositioner, herunder de lokale forudsætninger for at tiltrække udenlandske investeringer.

V. Grøn vækst

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energiforbruget og -forsyningen i de kommende år. Det er ikke en unik dansk udfordring, men en udfordring de fleste af verdens lande står overfor. Klima- og miljøudfordringerne og håndteringen af disse repræsenterer et erhvervsmæssigt potentiale. Danmarks styrkepositioner på miljø- og energiområdet kan søges udnyttet og udviklet i samarbejde mellem staten, cleantech-virksomhederne og det øvrige erhvervsliv samt forskningsinstitutionerne.

Med Erhvervsklimastrategien, Aftale om Grøn Vækst og Aftale om Grøn Vækst 2.0 gik regeringen i dialog med erhvervslivet om vækstbetingelserne og tog på den baggrund en række initiativer med henblik på at skabe gode rammevilkår for danske cleantech-virksomheder og fremme, at et højt niveau af miljø-, natur-, og klimabeskyttelse går hånd i hånd med en moderne og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. Denne indsats vil blive fulgt op de kommende år i kraft af etableringen af et mindre antal stor-skala-testcentre - de såkaldte Green Labs DK, en målrettet indsats gennem Fornyelsesfonden og med en række initiativer til fremme af landbrugets rolle som leverandør af grøn energi. Danske ø-samfund kan desuden være velegnede til demonstration af nye teknologier i stor/fuld skala, idet de er afgrænsede både geografisk og befolkningsmæssigt. Således er der skabt gode forudsætninger for forskning, udvikling, demonstration og markedsføring af grønne teknologier, der kan bidrage til at gøre Danmark til et grønt vækstlaboratorium og understøtte en fortsat vækst i den danske eksport af klima-, energi- og miljøløsninger. Samtidig kan indsatsen komme alle dele af Danmark til gavn.

Disse indsatser har også stor betydning for vækst og erhvervsudvikling i landdistrikter og yderområder og bidrager dermed til at sikre et Danmark i balance. Grøn Vækst 2.0 bidrager til at forbedre vækstvilkår og beskæftigelsen for de ca. 140.000 ansatte i landbruget og i fødevarerhvervet. Fornyelsesfonden på 760 mio. kr. i perioden 2010-2012 kan der bl.a. søges om medfinansiering til lokalt og regionalt forankrede projekter, som kan bidrage til en hurtig omstilling til nye erhvervs- og vækstmuligheder.

Også på andre områder er der sat målrettet ind. Med aftalen om Forårspakken 2.0 videreføres det forhøjede befordringsfradrag i udkantskommuner. Endvidere er der afsat midler til medfinansiering af kommunale færgelinjeringer samt en pulje til at understøtte kommunernes indsats for at forbedre det fysiske miljø i yderområderne. Med finansieringsreformen fra 2007 er der i højere grad taget hensyn til vanskeligt stillede kommuner i det generelle tilskuds- og udligningssystem.

Med Danmark i balance har regeringen taget en række yderligere initiativer til at forbedre vilkårene for at bo i landdistrikterne. Regeringen vil med en mere differentieret planlov give kommuner i yderområder bedre muligheder for at udvikle erhvervslivet og bosætningsmulighederne, give mulighed for etablering af store udvalgsvarerbutikker i flere byer og for dispensation til butikker uden for bymidten samt skabe bedre muligheder for serviceerhverv i yderområderne.

De regionale vækstfora har også en særlig forpligtelse over for Danmarks yderområder. Det betyder bl.a., at mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal anvendes til gavn for yderområderne under ét. Danmark modtager i alt ca. 500 mio. kr. årligt i strukturfondsmidler. Og med Grøn Vækst-aftalen om landdistriktsprogrammet for

årene 2010-2013 udgør den samlede offentlige støtte til landdistrikterne i denne periode godt 1,5 mia. kr. pr. år. Som led i Landdistriktsprogrammet og Fiskeriudviklingsprogrammet kan de lokale aktionsgrupper – LAG'erne – prioritere og indstille projekter inden for udvikling af attraktive levevilkår og arbejdspladser i landdistrikterne for ca. 140 mio. kr. om året frem til 2013. Vækstforaene og LAG'erne sikrer fortsat koordination.

Vækstforum Sjælland vil med sin kommende erhvervsudviklingsstrategi for perioden 2011-2014 fortsætte med at støtte udviklingen af nye grønne energiteknologier og aktiviteter, som bidrager til at reducere energiforbrug og miljøbelastning, herunder udvikling af nye teknologier til fremstilling af brændstoffer. Det er målsætningen, at regionens erhvervsliv i 2014 skal være mere specialiseret i erhverv med høj værdiskabelse som eksempelvis cleantech. Herudover er det vækstforums mål, at regionens erhvervsliv skal opfylde de nationale klimamålsætninger med mindst 20 pct. reduktion af CO₂-udslip i 2020. Vækstforum ønsker, at der udarbejdes et energiregnskab for regionen.

Vækstforum Sjælland vil med sin flagskibssatsning på cleantech, energi og miljø bidrage til at Region Sjælland bliver foregangsregion for demonstration og afprøvning af nye energiteknologier og -systemer inden for fx biomasse, vind og brintenergi.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende grøn vækst, jf. boks 5.

Boks 5: Mål for grøn vækst og omstilling

- Regionerne skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 skal være et grønt bæredygtigt samfund og blandt verdens tre mest energieffektive lande.
- Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal komme yderområderne under ét til gavn. Vækstforum Sjælland skal som minimum anvende 42 pct. af deres strukturfondsmidler i perioden 2007-2013, så de kommer yderområderne til gavn.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

18. Fornyelsesfonden (Fonden for grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse)

Parterne er enige om at afholde et årligt koordinationsmøde mellem Fornyelsesfonden og de regionale vækstfora. Formålet er at sikre et positivt samspil mellem fondens indsats for at fremme grøn vækst, velfærdsteknologi og erhvervsmæssig omstilling og tilsvarende tiltag i de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

For så vidt angår udbud af puljemidler, hvori der forudsættes regional medfinansiering, vil parterne drøfte tilrettelæggelsen af ansøgningsprocesser under fonden, som bedst muligt sikrer koordination med vækstforum.

Parterne vil ligeledes have fokus på at formidle Fornyelsesfondens indsatser til relevante virksomheder og projekter i regionerne. Formålet er at udbrede kendskabet til fonden og samtidig styrke kvaliteten af de ansøgninger, som fonden modtager.

19. En bæredygtig grøn økonomi i hele Danmark

Økonomi- og Erhvervsministeriet og Klima- og Energiministeriet vil udarbejde en analyse, der belyser det erhvervsmæssige potentiale vedrørende system-integration og intelligente el-systemer. De regionale vækstfora vil med udgangspunkt i konkrete virksomheder og regionale cases levere bidrag.

Regeringen har med Aftale om Grøn Vækst besluttet at styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi, fx gennem øget anvendelse af biogas. Der sigtes mod at op til 50 pct. af husdyrgødningen i Danmark kan udnyttes til grøn energi i 2020. Der er i den forbindelse afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til fremme af produktionen af biogas. De regionale vækstfora vil understøtte indsatsen.

Vækstforum har indgået flere samarbejdskontrakter med stærke institutioner bl.a. med Risø DTU, som besidder særlige kompetencer og teknologisk indsigt i test og forskning på energiområdet

En anden af vækstforums kontrakter er med Copenhagen Capacity, som også driver det store klyngeprojekt, Copenhagen Cleantech Cluster. Vækstforum forventer på den baggrund, at samarbejdet resulterer i, at flere cleantech-virksomheder lokaliserer sig i regionen, og dermed at regionens erhvervsstruktur bliver endnu bedre gearret til at arbejde med grønne og energirigtige løsninger.

Regeringen har besluttet, at energiforbrug i nye bygninger skal reduceres med 25 pct. i 2010, 50 pct. samlet under et i 2015 og mindst 75 pct. inden 2020. Lavenergibyggeri og -renoveringer forudsætter forståelse for byggeprocessen som helhed og på tværs af faggrænser. Kompetenceudfordringen rækker endvidere ud over byggeriets faggrænser. Viden om energieffektivitet kan udbredes blandt indkøbere i offentlige myndigheder og private virksomheder.

For at udnytte mulighederne vil de regionale vækstfora tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer sikrer, at regionens aktører i byggeriet får et kendskab til lavenergibyggeri og energirigtig renovering. De regionale vækstfora vil endvidere tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer udvikles efteruddannelsestilbud til indkøbere med henblik på at øge viden om grønne indkøb. For at understøtte denne indsats vil regeringen løbende drøfte erfaringer i forhold til lavenergibyggeri og energirenovering med relevante offentlige bygherrer. Region Sjælland har netop taget initiativ til at samle alle relevante aktører på området med henblik på at igangsætte udviklingsprojekter i forhold til hvilke nye kompetencer "Strategi for energireduktion i nybyggeri og renovering" medfører, og hvilke uddannelsesmæssige ændringer det kræver på såvel grunduddannelser, som på efter- og videreuddannelsesområdet.

20. Udrulningsplan for biogas

Regeringen har i det forløbne år taget en række initiativer, der skal sikre en langt større anvendelse af biogas i energiforsyningen, der kan skabe lokal vækst og beskæftigelse i landområderne og bidrager til omstillingen til vedvarende energi i Danmark.

Regeringen har således afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til at støtte etableringen af nye biogasanlæg, udarbejde en koordinationsplan, forbedrede indtjeningsmuligheder, etableret et rejsehold der kan bistå med den lokale planlægning samt en ændret planlov, der sikrer, at kommunerne inddrager biogas-produktion i deres planlægning.

Parterne er enige om, at vækstforum inviteres til at drøfte synergier i forhold til vækstforaenes vækstrettede indsatser inden for biogas.

21. Fødevarer

Regionerne i Danmark har i dag en række strategier for fødevarerområdet, der understøtter de regionale styrkepositioner. Danske Regioner har opgjort vækstforaenes fødevarerinvesteringer i 2007 og i 2008 til samlet 244 mio. kr.

Fødevarerministeriet vil tage initiativ til at etablere et strategisk samarbejde med de regionale vækstfora om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer. Det strategiske samarbejde skal sikre en fokuseret dialog om og en styrket indsats for den fødevarerudvikling.

Vækstforum Sjælland prioriterer fødevarer i sin kommende fireårige strategi, og vil igangsætte en samlet regional fødevarerindsats. Det vil herunder være relevant at udvikle og afprøve samspilsmuligheder på tværs af aktører, og styrke de regionale fødevarerpotentialer gennem synergi med bl.a. Landdistriktsprogrammet, GUDP-midlerne og Fiskeriudviklingsprogrammet. Region Sjælland og Fødevarerministeriet er i den forbindelse i dialog om mulighederne for at iværksætte et fælles udviklingsinitiativ.

Desuden vil fødevarerindsatsningen udnytte mulighederne for samspil med det kommende nationale MadExperimentarium – MadX. Mad-X skal højne den generelle madkultur i Danmark gennem øget samarbejde på tværs af leddene i fødevarerekæden, styrkede uddannelsesmuligheder for de madprofessionelle, et innovativt fødevarerhverv og et øget fokus på maddannelse.

VI. Det grænseoverskridende samarbejde

Alle regionerne samt Bornholms Regionskommune deltager i EU-finansierede grænseoverskridende programmer. Samarbejdet om grænseoverskridende aktiviteter finder således i mange tilfælde sted inden for de beslutningsstrukturer, som er tilknyttet disse programmer.

Parterne er enige om, at der fortsat skal være et stærkt samarbejde i forhold til naboregioner. Og regeringen står fortsat til rådighed for at drøfte de løbende muligheder, der er i de enkelte grænseoverskridende samarbejder.

Parterne er enige om at der kan arbejdes med følgende initiativer:

22. Østersøstrategiske indsatser i de regionale udviklingsplaner

Fra nationalt hold udarbejdes et forslag til udmøntningen af Østersøstrategien i administrationen af de to nationale strukturfondsprogrammer. Vækstfora inddrages i udmøntningen via programmernes normale beslutningsstrukturer.

Ved udarbejdelsen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier i 2010 sikrer vækstfora, at det overvejes:

- I hvilket omfang strategierne kan indeholde elementer, som bidrager til opfyldelse af prioriteterne under Østersøstrategien, og
- Hvorvidt de regionale udvælgelseskriterier i strukturfondsadministrationen skal ændres, så projekter, der støtter op om Østersøstrategien, vægtes højere end andre projekter.

Region Sjælland har særligt fokus på grænseoverskridende aktiviteter med naboregionerne og vil arbejde aktivt med Østersøstrategien. Strategien indgår som et væsentligt grundlag for Region Sjællands internationale handlingsplan. I Vækstforum Sjællands erhvervsudviklingsstrategi 2011-2014 fremhæves det, at Region Sjælland skal indgå aktivt i EU's Østersøstrategi og være med til at tegne en ny makroregion i Østersøområdet. Endelig har regionen sammen med kommunerne en klimastrategi, der bidrager til Østersøstrategien. Derudover er regionale parter med i flere projekter som bidrager til at realisere Østersøstrategien, herunder Eco-Region, hvor der udvikles en ny indsats for bæredygtig udvikling og Bioenergy Promotion, der udvikler regionale strategier for bioenergi.

VII. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

23. Initiativ omkring effekt og effektmåling

Parterne er enige om nødvendigheden af at have større viden om effekterne af den regionale erhvervsfremmeindsats.

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring i de kommende år. Der skal skabes højere vækst og øget produktivitet samtidig med, at de offentlige finanser skal holdes i ro. Derfor skal midlerne til erhvervsfremme anvendes effektivt og give størst mulig effekt.

Parterne har iværksat en uafhængig evaluering af den danske strukturfondsindsats for 2007-2013 og af effekten af de regionale vækstforas investeringer, som de regionale vækstfora systematisk har registreret på projektniveau. I evalueringen analyseres bl.a. output og effekter, hvordan indsatsen bidrager til vækst og erhvervsudvikling i yderområderne samt samspillet mellem de regionale og nationale målsætninger.

Parterne vil drøfte analysens resultater og anbefalinger og vurdere, om der er behov for yderligere tiltag i forlængelse heraf.

Som led i den fortsatte dialog og samarbejdet om metoder og processer til systematisk effektmåling vil parterne igangsætte effektmålingskursus for sagsbehandlere, intensivere den systematiske overvågning med udviklingen af et registerbaseret værktøj samt styrke videndeling og læring.

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden

23. september 2010

Indledning

Det er regeringens mål, at Danmark i 2020 skal være blandt de ti rigeste lande i verden, da velstand er en forudsætning for at opfylde vores ønsker på andre områder. Derfor skal danske virksomheder have de bedste betingelser for at skabe vækst og arbejdspladser.

Regeringens mål er ambitiøst, for Danmark står over for store udfordringer, som er blevet skærpet af den internationale krise. Vi kan ikke forudse, hvor arbejdspladserne om ti år vil være, men vi kan skabe de betingelser og rammer, som understøtter høj vækst og beskæftigelse og dermed fortsat velstand.

Vi skal uddanne os mere og bedre. Vi skal skabe grundlag for, at flere små og mellemstore virksomheder kommer ind i solide vækstforløb, og at virksomhederne bliver mere innovative. Og vi skal arbejde for at udnytte det erhvervsmæssige potentiale både i nye grønne teknologier, og når vi investerer i at forny velfærdssamfundet.

Regeringen lægger vægt på, at de kommende års vækstindsats udfoldes, således at vækstvilkårene styrkes i hele landet. Mulighederne for at bo, studere og drive erhverv skal være gode i hele landet. Regeringen har fremlagt "Danmark i balance i en global verden", som understøtter denne indsats med initiativer inden for bl.a. erhvervsudvikling og grøn vækst, forbedret infrastruktur, flere lokale muligheder på planområdet samt en styrket indsats på uddannelsesområdet.

Vækstforum Hovedstaden vurderer, at regionens vækstmuligheder er tæt knyttet til udviklingen af hovedstadsregionen som en international konkurrencedygtig metropolregion, hvor det er attraktivt at bo, arbejde, studere og drive virksomhed, og at en positiv udvikling i regionen kan komme hele landet til gavn. Vækstforum konstaterer i forlængelse heraf, at hovedstadsregionen på en række centrale parametre, fx værditilvækst og produktivitet, halter efter andre nordeuropæiske metropoler. Dette på trods af at hovedstadsregionen i internationale undersøgelser ofte fremhæves som blandt de bedste metropoler i Nordeuropa at bo, være turist og opstarte virksomhed i. Endelig vurderer vækstforum, at for hovedstadsregionen, med en beliggenhed i udkanten af det europæiske kontinent, er det ekstra vigtigt, at der er gode trafikforbindelser til og fra regionen – i form af adgang til internationale flyruter og opkobling på det europæiske højhastighedstognet.

Vækstforum Hovedstaden ønsker derfor i deres kommende erhvervsudviklingsstrategi særligt fokus på uddannelse på alle niveauer fra folkeskole til ph.d., at styrke rammerne for innovation og at styrke Hovedstadens attraktionsværdi. Strategien skal ses i lyset af, at åbningen af Øresundsbroen for ti år siden har givet mulighed for øget kritisk masse i konkurrencen med andre regioner og har fx positioneret hovedstadsområdet som et regionalt knudepunkt i Østersøområdet, samt at etableringen af den kommende Femernforbindelsen vil give nye muligheder for kritisk masse.

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden har på den baggrund indgået en ny partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling. Med aftalen er parterne enige om en række mål for de kommende års indsats og har fastlagt initiativer med henblik på at realisere målene. Parterne er enige om en indsats inden for følgende områder:

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud

2. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder
3. Innovation og videnspredning
4. Branding og markedsføring af Danmark
5. Grøn vækst
6. Det grænseoverskridende samarbejde
7. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

Parterne er samtidig enige om at sætte særligt fokus på følgende 3 initiativer:

I. Styrket samarbejde om uddannelse – fra ungdomsuddannelserne til Ph.d.-niveau

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden vil arbejde sammen om at højne uddannelsesniveaue ved at:

- Sætte fokus på bekæmpelse af frafald på ungdomsuddannelserne, fx ved at identificere best practise på uddannelsesinstitutioner og styrke videndelingen
- Øge antallet af praktikpladser
- Gøre en indsats for at styrke overgange og sammenhænge i uddannelsessystemet
- Vækstforum efter dialog med regeringen igangsætter udviklingsprojekter på erhvervsskoleområdet om nye undervisningsmetoder, som bedre matcher de unges forskellige forudsætninger
- Styrke samarbejdet om at få flere ph.d.'er ud i erhvervslivet. Det kræver et tæt samarbejde med erhvervslivet
- Vækstforum Hovedstaden vil derudover i efteråret 2010 nedsætte en tænketank, der skal udvikle nye, konkrete initiativer på uddannelsesområdet. Regeringen vil i relevant omfang aktivt deltage i tænketankens arbejde, og regionens uddannelsesinstitutioner vil blive inviteret til at indgå aktivt i dette.

II. En attraktiv og innovativ metropol

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden vil arbejde sammen om at styrke hovedstadsregionen som en attraktiv og innovativ metropol ved:

- Løbende at drøfte samspillet mellem relevante nationale og regionale indsatser for forskning og innovation, herunder særligt indsatser, der kan føre til øget produktion og deling af viden mellem universiteter, hospitaler og erhvervsliv, kommercialisering af forskningsresultater, samt rammer for den sundhedsvidenskabelige forskning på regionens hospitaler og universiteter
- At drøfte dækningen af behovet for internationale skolepladser, herunder i regi af de eksisterende drøftelser mellem Undervisningsministeriet, Dansk Industri, de internationale skoler og Danmarks Privatskoleforening. Vækstforum vil indgå i dette arbejde, og relevante kommuner vil ligeledes blive inviteret til at deltage.
- At videreføre et fokus på at tiltrække talent, herunder fortsætte dialogen om boliger til forskere og internationale studerende. Vækstforum vil i samarbejde med bl.a. Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Copenhagen Capacity tiltrække og fastholde udenlandske forskere og videnarbejdere – konkret i form af bl.a. velkomstpakker for forskere og organisations- og finansieringsmodeller for etablering af attraktive forsker- studenterboliger
- At arbejde for en fortsat udvikling af Øresundsregionen i forlængelse af den fælles regeringserklæring fra 15. juni 2010 og Øresundskomiteens ny strategi – ØRUS

(Øresundsregional Udviklingsstrategi) – herunder drøfte behovet for videreudvikling af triple-helix-samarbejdet mellem erhvervsliv, universiteter og offentlige myndigheder i Øresundsregionen – bl.a. for at udnytte synergieffekterne ved den kommende ESS-facilitet (European Spallation Source)

- At bidrage til en velfungerende transportinfrastruktur i Øresundsregionen, herunder at Københavns Lufthavn fortsat skal være et internationalt knudepunkt for flytrafikken i hele Norden og Østersøregionen
- At styrke den internationale markedsføring af Danmark og hovedstadsregionen med henblik på at tiltrække værdiskabende turister, kongresser og internationale virksomheder og dermed øge de internationale markedsandele

III. En vækststrategi for Femern Bælt – vejen til en international storbyregion

Øresundsbroen og den kommende Femern Bælt-forbindelse binder hovedstadsregionen sammen med Sydsverige, Sjælland og Nordtyskland. Det øger den kritiske masse inden for forskning, erhverv og arbejdsmarked og skaber grundlaget for én sammenhængende og international storbyregion.

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden vil i samarbejde med Vækstforum for Region Sjælland udarbejde en strategi for udnyttelse af vækstpotentialet i forbindelse med den kommende Femern Bælt-forbindelse.

Strategien vil blandt andet fokusere på:

- Nye vækstmuligheder på tværs af regionerne inden for eksempelvis logistik og vedvarende energi
- Udviklingen af et sammenhængende arbejdsmarked, herunder et tværnationalt arbejdsmarkedsnetværk
- Et styrket samarbejde om forskning og innovation

Geografisk kan strategien fx tage afsæt i det eksisterende STRING-samarbejde mellem Region Skåne, Region Hovedstaden, Region Sjælland, Slesvig-Holsten og Hamborg. Indsatsen supplerer det konsultationsorgan, der i henhold til den dansk-tyske aftale om etableringen af en fast forbindelse over Femern Bælt skal nedsættes.

Parterne vil desuden løbende indgå i dialog om trafikal infrastruktur. Det vil blandt andet ske i forbindelse med den analyse af den langsigtede indretning af bane- og vejkapaciteten i hovedstadsområdet, som regeringen har igangsat.

Partnerskabsaftalen indgås inden for eksisterende økonomiske rammer. Regeringen og Vækstforum Hovedstaden er enige om løbende at følge implementeringen af partnerskabsaftalen og årligt at drøfte behovet for nye initiativer, der kan arbejdes med.

I. Uddannelse og arbejdskraftudbud

I en verden, hvor danske virksomheder i stigende grad konkurrerer globalt, er viden og kompetencer centrale konkurrenceparametre. Derfor er det afgørende for Danmarks muligheder for vækst, at vi har et uddannelsessystem, som kan måle sig med de bedste i verden som grundlag for, at flere uddanner sig mere og bedre.

Samtidig er der et generelt behov for at øge arbejdsstyrken og dens kompetenceniveau. Voksen- og efteruddannelse er centralt i forhold til at opkvalificere og udbygge de ansattes kompetencer i takt med ændrede krav på arbejdsmarkedet. Og et øget arbejdsudbud er afgørende for, at Danmark igen bliver blandt de ti mest velstående lande i verden.

Der er pres på arbejdsstyrken i hovedstadsregionen, hvor det samlede udbud er stagnerende, og hvor "fuld beskæftigelse" således er afgørende. På sigt forudser vækstforum mangel på faglært arbejdskraft. Det er derfor en særlig opgave at opkvalificere og skabe nye job til ufaglærte i takt med, at deres traditionelle jobbase bliver mindre.

Vækstforum vurderer, at der er behov for styrkede kompetencer i hovedstaden, herunder som følge af frafald på uddannelserne, at studerende kommer sent ud på arbejdsmarkedet, utilstrækkelig udnyttelse af indvandreres kvalifikationer og vanskeligheder ved at tiltrække højtuddannede nøglemedarbejdere, studerende og forskere fra andre lande. Det er vækstforums vurdering, at den aktuelle økonomiske krise og stigning i ledigheden kun midlertidigt ventes at sløre manglen på kompetencer.

Vækstforum Hovedstaden har fokus på, at det generelle uddannelsesniveau skal hæves i det ordinære uddannelsessystem – fra ungdomsuddannelser til ph.d.-niveau. Det er Vækstforum Hovedstadens mål, at mindst 60 pct. af en ungdomsårgang i 2020 tager en videregående uddannelse. Hovedstadsregionen skal have en kompetent arbejdsstyrke. Regionen skal kunne tiltrække og fastholde talent af internationalt format.

Regionen ønsker flere nye virksomheder, der skaber job, vækst og innovation. Vækstforum ønsker, at uddannelsesinstitutionerne i højere grad skal bidrage til at udklække flere potentielle iværksættere.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.

Boks 1: Mål for uddannelse og arbejdskraftudbud

- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Flere unge fra regionen skal tage en videregående uddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang i 2015 tager en videregående uddannelse.
- Arbejdsudbuddet i regionen skal øges og således bidrage til, at det samlede danske arbejdsudbud i 2020 er blandt de 10 højeste i verden.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om at målrette indsatsen mod initiativer på følgende områder:

1. Flexibilitet i uddannelserne

Parterne er enige om, at udviklingsprojekter på uddannelsesområdet med fordel kan have fokus på fleksibilitet for den enkelte i uddannelserne. Det gælder fx den enkeltes muligheder for at få anerkendt sine realkompetencer, bygge videre på sine uddannelser samt at undervisningen tilrettelægges i en form, så den er let tilgængelig, interessant og passer til brugerens behov. Konkrete projekter kan fx omhandle mulighederne for, at efter- og videreuddannelse kan passes ind i forhold til arbejde, og at det er muligt at uddanne sig, uanset hvor i landet man bor.

Parterne er enige om særligt at målrette indsatsen mod:

- *At udvikle og udbrede mere fleksible undervisningsformer*

Uddannelse skal være tilgængelig og tilrettelagt på en måde, så det er muligt og attraktivt at tage uddannelse samt at efter- og videreuddanne sig. Parterne er derfor enige om at støtte udviklingsprojekter, der kan være med til at udvikle og udbrede mere fleksible undervisningsformer, der kan realiseres inden for de eksisterende økonomiske rammer.

- *At skabe mere fleksible overgange mellem uddannelser*

Der skal være gode muligheder for at tage skridtet fra én uddannelse til en anden. Det gælder både, når man skal videre til et nyt trin i uddannelsessystemet, og når man har behov for at vælge om. Parterne vil fortsat arbejde for sammenhæng mellem uddannelserne og fleksibilitet for den enkelte i overgangene mellem uddannelserne.

Parterne er enige om at have fokus på vejledningsprojekter, der kan bidrage til lettere overgange mellem uddannelser.

2. Nye kompetencer og uddannelsesbehov på fremtidens arbejdsmarked

Med henblik på at udbuddet af kompetencer i videst muligt omfang matcher de behov, som erhvervslivet efterspørger, vil parterne have særligt fokus på at koordinere nationale og regionale initiativer og herunder udviklingsprojekter, der understøtter kompetenceopbygning, i hele landet.

Danmark skal kunne konkurrere på viden, faglig dygtighed og talent og på evnen til at udvikle nyt. Det forudsætter viden om, hvilke nye kompetencer og uddannelsesbehov, der efterspørges, og hvordan uddannelserne imødekommer denne efterspørgsel. Parterne vil særligt samarbejde om:

- *Styrke samspillet mellem uddannelse og erhverv*

Parterne er enige om at have fokus på udviklingsprojekter, der har til hensigt at understøtte, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne fremmer udviklingen af

kompetencer, der bidrager til vækst og regional udvikling af erhverv og professioner. Det skal så vidt muligt ske i samarbejder mellem blandt andre professionshøjskoler, erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler, universiteter samt ikke mindst Region Hovedstadens erhvervsliv.

- *Opkvalificering og omstilling af arbejdsstyrken med særligt fokus på kortuddannede og kompetenceudvikling i små og mellemstore virksomheder.*

Parterne vil samarbejde om at fremme kvalitet og effekt af VEU-indsatsen ved at afdekke kompetenceudviklingsbehov på det lokale arbejdsmarked. Samarbejdet vil regionalt ske i regi af VEU-centrene.

- *Fremme af elevers interesse og kompetencer inden for naturvidenskab*

Parterne er enige om at arbejde for at fremme tilgangen til fag og uddannelser inden for naturvidenskab, teknik og sundhed og at styrke elevernes kompetencer inden for disse områder og vil på den baggrund støtte et udviklingsarbejde med tiltag, der får flere til at vælge naturfag. Parterne er endvidere enige om, at der i samarbejde med NTS-centret med tilhørende lokale afdelinger i regionerne, iværksættes et antal lokale og regionale projekter, som kan støtte talentudvikling inden for naturvidenskab.

3. Bedre undervisnings- og læringsmiljø

Udgangspunktet for undervisningen bør være at give den enkelte elev eller studerende de bedste betingelser for læring. Derfor bør undervisningen og undervisningsmiljøet indrettes således, at det tager højde for den enkelte elev, både for den svage og den med særlige talenter. Undervisnings- og læringsmiljøerne skal samtidig give den enkelte lyst til at lære. Det kan fx ske ved, at miljøerne er inspirerende, skaber fællesskaber og giver elever og studerende identitetsfølelse i forhold til deres skole og fag. Attraktive undervisnings- og læringsmiljøer bør være tilgængelige i hele landet.

Parterne vil støtte op om dette ved særligt at:

- *Sikre flere praktikpladser*

For at bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, vil parterne fortsat bidrage til at øge antallet af praktikpladser. Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre vedtog i 2009 tre praktikpladspakker, som skal bidrage til at vende udviklingen på praktikpladsområdet. Region Hovedstaden og Vækstforum Hovedstaden har allerede bidraget aktivt til at vende den negative udvikling. Således er der gennemført en praktikpladskampagne, hvor konsulenter telefonisk har kontaktet virksomheder for at skaffe unge en praktikplads. Der er planer om en opfølgende kampagne.

- *Bekæmpe frafald i uddannelserne*

Parterne er enige om, at lokale og regionale udviklingsarbejder med fordel kan målrettes mod tiltag, som bidrager til fastholdelse af elever i uddannelserne. Initiativer kan udvikles i samarbejde med uddannelsesinstitutioner. Parterne er enige om at undersøge best practice blandt uddannelsesinstitutioner, der er gode til at fastholde elever.

- *Styrke talentarbejdet*

Hvert barn og ungt menneske bør kunne udnytte sine særlige styrker, så langt talentet rækker, og talent bør derfor udvikles og gødes hele vejen igennem det danske skolesystem. Herunder skal regeringens talentarbejdsgruppe evaluere den hidtidige indsats på talentområdet og komme med forslag til en strategi for talentudviklingen i uddannelsessystemet. Parterne er i den forbindelse enige om at samarbejde om at følge op på talentarbejdsgruppens arbejde.

- *Skabe bedre læring gennem målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisningen*

Parterne vil udarbejde udviklingsprojekter, der kan understøtte en øget målretning af anvendelsen af pædagogisk it i undervisningen og læring.

Parterne er enige om at have fokus på brugen af it og andre medier i undervisningen.

- *Undersøge mulighed for udvikling af en web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet*

Parterne vil undersøge mulighederne og behovet for, samt opbakning til, at etablere en landsdækkende web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet. Herunder undersøges, om dette hensigtsmæssigt kan ske ved en videreudvikling af den videndelingsportal, der er etableret i regi af Region Syddanmark, hvor viden og erfaring fra forsøgs- og udviklingsarbejdet på undervisningsområdet samles.

- *To-sprogede og bogligt svage elever*

Parterne er enige om at have fokus på initiativer, der skal sikre et fagligt løft for to-sprogede unge og bogligt svage elever. Det vil bl.a. være initiativer, som skal sikre, at elever, som ikke er klar til at gennemføre en erhvervsuddannelse, får de rette tilbud om opkvalificering, fx i samspil med produktionsskolerne.

4. Tiltrækning af Talent

Parterne er enige om, at der fortsat er behov for at tiltrække, fastholde og integrere højtuddannet udenlandsk arbejdskraft i Danmark. Parterne ønsker at videreføre et fokus på at tiltrække talent: forskere, forskerstuderende, studerende og nøglemedarbejdere, jf. partnerskabsaftalen for 2009.

Tiltrækning, rekruttering, settlement og fastholdelse af udenlandske forskere og videnarbejdere i regionen

Vækstforum vil etablere et partnerskab med fokus på København som international forsker-, studenter- og expatby. Partnerskabet skal lægge en strategi, der fx omfatter velkomstpakker for forskere og organisations- og finansieringsmodeller for etablering af attraktive forsker- studenterboliger. Partnerskabet kan bygge videre på nogle af de tiltag, som er under udvikling i samarbejdet mellem Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Region Hovedstaden:

Opførelse af attraktive boliger/kollegier til forskere og studerende

Videreførelse af den igangværende dialog mellem Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Region Hovedstaden og Universitets- og Bygningsstyrelsen om organisations- og finansieringsmodeller for etablering af attraktive boliger for forskere og studerende.

Internationale skoletilbud for børn og unge

En væsentlig parameter for tiltrækning af højt kvalificerede udlændinge er gode muligheder for deres børns adgang til internationale uddannelser på grundskoler og ungdomsuddannelser.

Parterne vil på den baggrund drøfte dækningen af behovet for internationale skolepladser, herunder i regi af de eksisterende drøftelser mellem Undervisningsministeriet, Dansk Industri, de internationale skoler og Danmarks Privatskoleforening. Vækstforum vil indgå i dette arbejde, og relevante kommuner vil ligeledes blive inviteret til at deltage.

Dette – samt det generelle løft af uddannelsessystemet og den målretning mod efterspurgte kompetencer i erhvervslivet, som følger af aftalens øvrige indsatsområder – vil bidrage til at fastholde den internationale arbejdskraft og højne de kvalifikationer, der er afgørende for regionens placering i storbykonkurrencen.

II. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Nye og mindre virksomheder har stor betydning for vækst og jobskabelse. Den danske etableringsrate er blandt OECD's højeste, og en meget stor del af de nye virksomheder ligger i Hovedstaden (37,5 pct.). Iværksætterne skaber omkring 86.000 job om året. Dette svarer til, at knap en tredjedel af alle nye job i private virksomheder skabes i virksomheder, der er under to år gamle.

Vækstforum Hovedstaden vurderer, at der i regionen er et stort behov for større værdiskabelse i produktionen og flere job. Men hovedstadens nystartede virksomheder har ofte svært ved at konsolidere sig og bevæge sig fra enkeltmandsforetagender, der overlever et par år, til at ansætte flere medarbejdere og sikre fortsat vækst. Ca. 40 pct. af hovedstadens firmaer lever fortsat efter de første seks år, og andelen af eksportiværksættere er faldet fra mere end 8 pct. i 2003 til 6,6 pct. i 2006. Den økonomiske afmatning har reduceret iværksætteraktiviteten - antallet af nye virksomheder har været faldende igennem 2008 og var medio 2009 på det laveste niveau siden 1994. Dette indikerer et større fald end i sammenlignelige lande og er lavere end eksempelvis Helsinki og Stockholm. Dertil kommer, at overlevelsesraten i hovedstadsregionen generelt ligger lavere end i resten af landet.

Undersøgelser viser, at brugen af ekstern rådgivning har en positiv effekt på små og mellemstore virksomheders vækstrater. Vækstforum Hovedstaden vurderer, at effektiv rådgivning af iværksættere måske er den vigtigste opgave i forhold til at styrke rammerne for iværksætteri i Hovedstaden. Iværksætterrådgivning tilbydes i Væksthus Hovedstadsregionen, forskerparkerne og studentervæksthusene, kommunernes erhvervsafdelinger samt ved en række private aktører.

Regeringen har taget en række initiativer, der skal give nye virksomheder bedre lånemuligheder og styrke deres adgang til risikovillig kapital. Fx har erhvervspakken fra oktober 2009 forbedret adgangen til kapital til forretningsudvikling og investeringer i erhvervsbyggeri og andre aktiver, der kan realkreditbelånes, ved at hæve rammen for vækstkaution med 1,5 mia. kr. indtil udgangen af 2010. Regeringen viderefører Erhvervspakken i 2011, herunder styrkelsen af vækstkautionsordningen i 2011 samt en styrkelse af ordningen kom-i-gang-lån med 100 mio.kr. i 2010 og 2011.

Vækstforum Hovedstaden har sat sig som mål at ville styrke iværksætterkulturen væsentligt, at der skal være flere iværksættere med solid vækst og overlevelsesraten skal forbedres blandt iværksættere.

Vækstforum Hovedstaden arbejder løbende sammen med kommuner, ministerier og private aktører om at skabe en bred vifte af tilbud, der støtter op om iværksætteri. Bl.a. skal vækstforum-støttede projekter *Spin-off* og *Next Generation* medvirke til, at henholdsvis flere ansatte starter egen virksomhed, og flere studerende får lyst til at blive iværksættere.

Hovedstadens vækstmiljøer og forskerparker leverer målrettet rådgivning og stiller inkubator miljøer til rådighed for videntunge iværksættere med særlig tilknytning til forskermiljøerne.

Vækstforums og Videnskabsministeriets fælles ønske om at styrke de bioteknologiske kompetencer har resulteret i etableringen af Copenhagen Bio Science Park (COBIS), der bl.a. kan tilbyde en lokalitet for laboratorier for inkubatorer. COBIS' udbygning er knyttet til, hvor stor en andel af bygningen der er udlejet, og hvis den nuværende succes fortsætter, så skal man allerede i 2010 begynde at se på mulighederne for at igangsætte anden etape af byggeriet.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende bedre vilkår for nye vækstvirksomheder, jf. boks 2.

Boks 2: Mål for bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Regionen skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 er blandt de lande, der er bedst til at skabe nye vækstvirksomheder.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

5. Væksthusene

Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Væksthusene skal uvildigt og uden vederlag hjælpe virksomheder med at kortlægge deres vækstpotentiale, udarbejde en vækstplan og henvise til private rådgivere og offentlige tilbud, der kan medvirke til at realisere vækstpotentialet. Derudover er væksthusene etableret som knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem, hvor væksthusene skaber samarbejde mellem aktørerne og er dynamo i udviklingen af nye virksomhedsrettede vækstinitiativer. Endelig kan væksthusene være operatører på relevante projekter, der fx udbydes af staten, regioner og kommuner.

Parterne er enige om at bakke op om videreførelsen og udviklingen af kvaliteten og kompetencerne i væksthusene, når de fra 2011 overgår til kommunerne.

Regeringen vil fortsat anvende væksthusene som regional indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder, fx initiativer om IPR, eksport, innovation og finansiering., som gennemføres i samarbejde med bl.a. Patent- og Varemærkestyrelsen, Eksportrådet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Vækstfonden.

Vækstforum Hovedstaden anvender blandt andet væksthuset som operatør for relevante regionale erhvervsudviklingsinitiativer, der er rettet mod at styrke vækstvilkårene for nye og mindre vækstvirksomheder, og vækstfora vil i relevant omfang koordinere andre initiativer med væksthusene. På samme måde vil vækstforum også bruge andre kvalificerede og stærke operatører i hovedstadsregionen (forskerparker, universiteter m.m.).

6. Strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder

Regeringen vil præsentere en strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder. Målet er, at mindre virksomheder skal have bedre mulighed for at vokse sig store. I strategien vil regeringen sætte fokus på de barrierer, der gør, at den nystartede virksomhed eller den lille etablerede håndværker vælger at forblive lille i stedet for at vokse sig større. Det gælder blandt andet manglende overblik over forpligtelser ved at have ansatte, adgangen til risikovillig kapital og små og mellemstore virksomheders kapacitet til introduktion af produkter og serviceydelser på globale markeder. Vækstforum Hovedstaden vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

7. En styrket og sammenhængende indsats for uddannelse i entreprenørskab

I 2009 lancerede regeringen en strategi for uddannelse i entreprenørskab. Et af de centrale initiativer i strategien er Fonden for Entrepreneørskab, der blev etableret den 1. januar 2010. Fonden skal samle aktørerne inden for uddannelse i iværksætteri.

Parterne er enige i, at:

- Der er behov for, at der skabes bedre sammenhæng og synergi mellem initiativer, der har til formål at fremme undervisning i entreprenørskab. I løbet af de senere år er mange nye initiativer sat i søen, både lokalt, regionalt og nationalt. Parterne er enige om at inddrage Fonden for Entrepreneørskab i udviklingen af nye initiativer og videndeling om allerede gennemførte initiativer inden for uddannelse i entreprenørskab og derved skabe grobund for en mere strategisk og effektiv indsats fremover og et nødvendigt kompetenceløft.
- Vækstfora og de involverede ministerier vil løbende indgå i dialog med Fonden for Entrepreneørskab og derved skabe gode forudsætninger for en større sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats. Og Fonden for Entrepreneørskab indgår allerede i partnerskabet omkring vækstforums fyrtårnsinitiativ Next Generation sammen med Københavns Universitet, DTU og CBS. Initiativet, der skal skabe flere højtuddannede iværksættere og entreprenører på universiteterne i hovedstadsregionen, medfinansieres af Vækstforum Hovedstaden.

8. Etnisk erhvervsfremme

Regeringen har sammen med Aalborg, København, Odense, Slagelse, Vejle og Århus kommuner samt Væksthus Midtjylland udviklet en model for en landsdækkende indsats for etnisk erhvervsfremme, hvor der skabes sammenhæng mellem lokale initiativer, regionale strategier og en fælles national indsats.

Initiativet finansieres af Integrationsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og indtil videre desuden af ovennævnte kommuner samt region Midtjylland og Region Sjælland. De øvrige regioner er ligeledes inviteret til at deltage i projektet, ligesom kredsen af deltagende kommuner løbende udvides.

Etnisk erhvervsfremme er rammen om et tæt samarbejde om:

- En opgradering af den lokale, opsøgende indsats over for iværksættere og erhvervsdrivende med anden etnisk baggrund. Denne indsats forankres i de deltagende kommuner.
- En national understøttelse af den lokale indsats gennem fx systematisk videnopbygning, uddannelse af vejledere, netværk mellem aktørerne, opbygning af mentornetværk, målrettet kommunikation til målgruppen og pressearbejde. Den nationale del forankres i Væksthus Midtjylland med en klar forpligtelse til at sikre, at vidensspredning når ud til kommunerne – og bliver til nytte for den primære målgruppe.

Parterne er enige om at bakke op om videreudviklingen af projektet, herunder inddragelsen af flere kommuner. Vækstforum Hovedstaden lægger vægt på at projektet har et fokus på iværksættere med lyst og potentiale for vækst, og at der sættes ambitiøse mål for antallet af nye iværksættere og vækstiværksættere fordelt på hver region.

9. Risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på virksomheders adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Vækstforum Hovedstaden udarbejdede i 2009 et analysegrundlag om virksomhedernes adgang til kapital. Heri blev det konkluderet, at der fandtes række finansielle gabs for virksomhederne i relation til microlån, mezzaninkapital, venturekapital og exitmuligheder på kapitalmarkedet. Analysen blev stillet til rådighed for regeringen, og i forbindelse med erhvervspakkens lancering konstaterede vækstforum, at denne tager hånd om en række af problemstillingerne i forhold til risikovillig kapital.

Regeringens udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital" har afgivet sin rapport og konkluderer, at der er sket en klar forbedring af markedet for risikovillig kapital, men at der også fremover er behov for en offentlig indsats. Rapportens anbefalinger indgår i opfølgningen på erhvervspakken og regeringens drøftelser med pensionsinstitutterne.

Regeringen og vækstforum vil i lyset af de finansielle og økonomiske forhold se på situationen for risikovillig kapital i regionen.

10. Forstærket regional indsats for risikovillig kapital til vækstvirksomheder

Med henblik på at styrke den regionale indsats for at tiltrække mere risikovillig kapital til små vækstvirksomheder vil Vækstfonden tilbyde regionerne at bidrage til at kortlægge udfordringer i den enkelte region og evt. bidrage til en strategi for risikovillig kapital.

Igennem de seneste år er der indhøstet vigtige erfaringer fra nye tiltag og nye instrumenter på området risikovillig kapital til små vækstvirksomheder. Den overordnede strategi for regeringens indsats på hele området er at sikre størst mulig privat deltagelse og om muligt at overlade finansierings- og investeringsbeslutninger til private forvaltere. Det styrker markedsorienteringen af indsatsen og indebærer en løftestangeffekt i forhold til den private kapital. Men strategien indebærer også, at den

konkrete anvendelse af instrumenterne beror på et privat engagement, der kan variere fra region til region.

Erfaringerne viser, at initiativerne og instrumenterne har haft meget forskellig gennemslagskraft i de fem regioner. For enkelte af instrumenterne har gennemslagskraften været særdeles markant i visse regioner, men næsten fraværende i andre.

Vækstfonden vil nu tilbyde at stille datagrundlag og analysekraft til rådighed for en strategisk gennemgang af hver enkelt region. Vækstfonden vil samtidig tilbyde at medvirke til at foreslå og gennemføre initiativer, der sigter mod at overføre gode erfaringer fra region til region.

III. Innovation og videnspredning

Der er i dag for få virksomheder, der er innovative, og de innovative virksomheder får for lidt ud af deres innovationsaktiviteter målt på omsætning og vækst fra nye produkter og løsninger. Der er ikke nogen entydig forklaring på denne udvikling. På overordnet niveau er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at Danmark anvender færre midler på at skabe gode rammer for virksomhedernes innovationsaktiviteter end de førende lande på området. Således investeres der betydelige midler i forskning og udvikling i disse år og i videnformidlings- og netværksaktiviteter og andre projekter, der skal understøtte virksomhedernes innovation.

Parterne er enige om at sætte fokus på at sikre bedre gennemslag i virksomhederne af de offentlige investeringer i innovation. Det er vigtigt, at det offentlige innovationssystem effektivt understøtter virksomhedernes innovationsaktiviteter, og at der er en hensigtsmæssig arbejdsdeling og samarbejde mellem aktørerne i innovationssystemet.

Samtidig skal mulighederne for kommercialisering af de forskningsresultater, der skabes på hospitalet og universiteter i regionen udnyttes, bl.a. på biosundhedsområdet, hvor det er en udfordring for hovedstadsregionen at bevare sin styrkeposition.

Den kliniske forskning er ligeledes under pres for at bevare sin styrkeposition. Lande som Brasilien, Rusland, Indien og Kina er hårde konkurrenter. Desuden faldt antallet af kliniske forsøg i Danmark i perioden 2007-2008 fra 336 til 268. Når dette kombineres med et fald i de eksterne udgifter til klinisk forskning i Danmark fra 366 mio. kr i 2005 til 256 mio. kr. i 2008, så står den kliniske forskning over for væsentlige udfordringer.

Klyngerne i hovedstadsregionen har stor betydning for videndeling og innovation. Et af hovedstadsregionens vigtigste erhvervsmæssige aktiver er biotekklyngen, der består af mere end 100 videntunge virksomheder. Sammen med Sydsverige udgør hovedstadsregionen en af verdens stærkeste life science regioner. Biotekklyngen er en del af dette life science miljø.

Biotekklyngen og de andre klynger i regionen står dog over for flere udfordringer. I en international kontekst, er klyngerne i hovedstadsregionen ikke særligt store.

Det er Vækstforum Hovedstadens vurdering, at universiteter, øvrige videninstitutioner og offentlige myndigheder i hovedstadsregionen bør blive bedre til at videndele med erhvervslivet og omvendt. Samarbejdet på tværs af Øresund og med globale forskningsmiljøer kan også forbedres. Strategiske platforme mellem forskere, virksomheder og myndigheder, kan bringe de forskellige parter resultater og viden i spil. Ligeledes er der med den kommende Femern-forbindelse givet et potentiale for samarbejde på forsknings- og innovationsområdet.

Vækstforum Hovedstadens har sat sig som mål, at ville etablere en ny funktion, der letter selve processen omkring gennemførelse af både forsknings- og virksomhedsinitierede kliniske forsøg, herunder patientrekruttering og at samle og understøtte Øresundsregionens ressourcer inden for viden- og innovationsområdet gennem etablering af en stærk Triple-Helix organisation.

Parterne er derfor enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende innovation og vidensspredning, jf. boks 3.

Boks 3: Mål for innovation

- Andelen af regionens virksomheder, der er innovative, skal øges, således at regionen bidrager til, at Danmark i 2020 er blandt de lande i verden, hvor virksomhederne er mest innovative.
- Regionens virksomheders anvendelse af midler til innovation, herunder forskning og udvikling, skal udgøre en stigende andel af regionens BNP.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

11. Større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem

Parterne er enige om at arbejde for at sikre større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem. Der udarbejdes som led heri overblik over, hvilke ordninger og initiativer der er igangsat nationalt og regionalt med henblik på vurdering af, om der er behov for styrket koordination og samarbejde.

Regeringen vil etablere en brugervenlig innovationsportal for at give virksomhederne nem adgang til alle relevante offentlige innovationstilbud. Derudover vil regeringen etablere et call-center i regi af de regionale væksthuse, hvor virksomheder kan få hjælp med at finde frem til de initiativer i innovationssystemet, der matcher den enkelte virksomheds behov. Vækstforum vil blive inddraget i dette arbejde.

- *Styrket innovation i virksomhederne*

Parterne er enige om at styrke rammerne for den virksomhedsrettede innovation.

Regeringen har i august måned fremlagt et oplæg om styrket innovation i virksomhederne. Med oplægget samles en vifte af initiativer, der styrker rammerne for virksomhedernes innovation. Der etableres blandt andet en ny innovationsportal samt et call-center, der skal vejlede virksomheder om offentlige innovationstilbud, og virksomhederne tilbydes et innovationstjek med henblik på at styrke det globale salg.

Med oplægget lægges der op til en åben drøftelse med en bred kreds af interessenter om tiltag, der kan styrke innovationen i virksomhederne. Vækstforum opfordres til at indgå i dialogen.

I forlængelse af den åbne dialog vil parterne drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum.

- *Fortsættelse og udbygning af det strategiske samarbejde mellem RTI og vækstfora om forskning og innovation*

RTI og Vækstforum Hovedstaden er enige om at fortsætte og udbygge det strategiske samarbejde om forskning og innovation i de kommende år.

Særlige fokusområder for samarbejdet vil bl.a. omhandle:

- Samarbejde om etablering af strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation (fx SPIR). Her samarbejdes også med Det Strategiske Forskningsråd (DSF)
- Samarbejde om at styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk
- Samarbejde om at fremme et innovativt samspil mellem den offentlige og private sektor - herunder inden for sundheds- og velfærdsinnovation
- Samarbejde om at styrke danske virksomheders deltagelse i internationale FoU- og innovationsprogrammer, herunder deltagelse i programmer på de danske innovationscentre i udlandet
- Samarbejde om at styrke de mindre og mellemstore virksomheders innovationskraft
- Samarbejde om analyser og effektmålinger af innovationsvirkemidler

Parterne vil ultimo 2010 drøfte og lægge en plan for, hvordan det konkrete samarbejde skal foregå.

12. Erhvervsudvikling af velfærdsløsninger

Parterne er enige om at drøfte videnspredning mellem de forskellige eksisterende nationale og regionale indsatser vedrørende innovationssamarbejde om udvikling af nye velfærdsløsninger. Videnspredning kan fx bestå af indsamling af best practise og opstilling af business cases.

IKT-baserede hjælpemidler

IKT, herunder digitale tjenester og hjælpemidler, gør det muligt for ældre i højere grad at vælge at blive i eget hjem og klare flest mulige opgaver selv. For at fremme det erhvervsmæssige potentiale i udvikling af digitale værktøjer til levering af fx sundhedsydelser og af IKT-baserede hjælpemidler vil parterne:

- Indsamle erfaringer med digitale tjenester og it-understøttede sundhedsydelser i en region
- Afprøve muligheder for at udnytte potentialet i sociale medier i en region, fx med henblik på at mobilisere de frivillige netværk som støtte for ældre via sociale medier – fx med deltagelse af det professionelle social- og sundhedspersonale

Region Hovedstaden har i samarbejde med vækstforum sat fokus på offentlig-privat samspil om regionale og kommunale velfærdsløsninger. Det er sket ved at etablere en række satsninger/centre i forbindelse med eksisterende miljøer. Indsatserne er:

- LEV VEL samler – med udgangspunkt i hovedstadsregionen - parter i et stort konsortium omkring innovative samfundsløsninger i strategiske partnerskaber. Målet er selvhjulpne ældre, der kan fastholde livsrum og funktionsevne så længe som muligt.
- Center for SundhedsInnovation (CSI) igangsætter projekter om brugerdreven innovation på regionens 12 hospitaler og giver personalet kompetencer inden for brugerdreven innovation. Eksempelvis udvikler og tester Healthcare Innovation Lab nye produkter, it-løsninger, services, organisations- og bygningsformer. I delpro-

jektet deltager blandt andet virksomheder, branche- og interesseorganisationer, hospitaler og universiteter.

- Medico Innovation skal fungere som katalysator for udviklingssamarbejder mellem Medico-industrien, sundhedsvæsnen og Danmarks Tekniske Universitet om udvikling af nye processer og produkter baseret på brugerdreven innovation.
- ICPH – Innovationcenter Copenhagen arbejder sammen med kommuner i hovedstadsregionen om nytænkning af velfærdsydelser inden for børne-, skole- og ældreområdet. ICPH er et partnerskab mellem Væksthus Hovedstadsregionen og Copenhagen Living Lab.

13. Samarbejde om OPS og OPI

Regeringen vil fremlægge en strategi for offentlig-privat samarbejde i efteråret 2010. Vækstforum Hovedstaden vil blive inviteret til et samarbejde om udmøntningen af relevante dele af strategien.

14. Anlæg i forskningsinfrastrukturen - ESS

Regeringen har besluttet at deltage i etableringen af forskningsinfrastrukturen ESS som medvært sammen med Sverige. Videnskabsministeren har i den sammenhæng underskrevet en fælleserklæring med sin svenske kollega, som fastslår, at ESS skal etableres i Øresundsregionen med Danmark og Sverige som værter. Som led i opbygningen af ESS etableres et ESS Data Management Centre på den danske side af Øresund. Regeringen har i den forbindelse besluttet at etablere en forberedende ESS-organisation, der skal fremme etableringen af ESS i Øresundsregionen. Der er bl.a. nedsat en kontaktgruppe for erhverv og regionale aktører, som skal forberede hovedstads- og øresundsregionens virksomheder og videninstitutioner på at deltage i den kommende opbygning af ESS og udnytte det potentiale, ESS-anlægget giver. Kontaktgruppens drøftelser skal kunne skabe afsæt for konkrete initiativer. For eksempel er det vigtigt, at regionen konkret er rustet til at kunne modtage og fastholde forskere tilknyttet ESS-anlægget, og at regionens arbejdsmarked får optimalt udbytte af tilrejsende forskere og specialister. ESS-faciliteten kan have væsentlige synergimuligheder til sundhedsforskning.

Forberedelsen af ESS er en fælles opgave for stat, regioner, universiteter og erhvervsorganisationer. Arbejdet forankres i den danske ESS-organisering, hvor der både bør være fokus på den mere tekniske opbygning af ESS og den bredere udvikling af et videns- og innovationssystem inden for materialevidenskab.

IV. Branding og markedsføring af Danmark

Udlandets kendskab til Danmarks styrker og kompetencer er en væsentlig faktor i den globale konkurrence om investeringer, markedsandele, internationale begivenheder, kvalificeret arbejdskraft og turister. Derfor igangsatte regeringen i 2007 en offensiv global markedsføring af Danmark med henblik på at skabe et klart og positivt billede af Danmark i udlandet, så Danmark også fremover står stærkt i den globale konkurrence.

Udlandet har ikke et særlig klart billede af Danmark som turistmål, og samtidig er turismeerhvervet i international konkurrence om at tiltrække turister. Turismeerhvervet har en udfordring i forhold til at øge væksten i dansk turisme. Det danske turisterhverv har en lavere værditilvækst end det øvrige erhvervsliv, størstedelen af de udenlandske turister har et relativt lavt døgnforbrug, og set over en længere årrække er andelen af udenlandske turister i Danmark faldet. Der er derfor brug for en målrettet og koordineret markedsføring af Danmark og det danske turismeprodukt, som kan øge kendskabet til Danmark som turistmål. Derudover er der behov for en kontinuerlig nytænkning og udvikling af det danske turismeprodukt. Dette kan være med til at sikre udvikling, vækst og beskæftigelse i hele Danmark. For at øge værditilvæksten i dansk turisme har VisitDenmark i dialog med aktørerne i dansk turisme udarbejdet en fælles strategi for dansk turisme *Vores Rejse* frem mod år 2015.

Tiltrækning af udenlandske investeringer til Danmark kan give flere videntunge job og styrke erhvervsudvikling og videnskabelse i Danmark. Konkurrencen om at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder er hård. Der er derfor fortsat behov for at styrke samarbejdet mellem den nationale markedsføring af danske spidskompetencer internationalt og den regionale indsats, hvor man opdyrker netværk med virksomheder og videninstitutioner, kortlægger regionale kompetenceklynger, håndterer konkrete investeringsprojekter samt yder bistand til udenlandske investorer, som allerede er lokaliseret i regionalområdet.

Hovedstadsregionen har haft pæne vækstrater inden for turismeområdet de senere år. Samlet set er den internationale turisme i gennemsnit vokset med 2,1 pct. årligt de sidste fem år. Vækstraterne står imidlertid ikke mål med væksten i turismen internationalt. Den internationale turisme i Europas storbyer er som helhed er vokset med 6 pct. Ved ikke at holde trit med den udvikling, er det vækstforums vurdering, at hovedstadsregionen går glip af 1,2 mia. kr. årligt. Det er således et mål for vækstforum, at hovedstadsregionens markedsandele for tiltrækning af internationale turister, kongresser, virksomheder m.m. øges.

Muligheden for at vende udviklingen handler om at udnytte, at hovedstaden trods sin - i internationale sammenhæng - beskedne størrelse har et relativt stærkt internationalt *brand*. De seneste års afholdelse af internationale begivenheder har samtidig vist, at hovedstadsregionen er i stand til at afholde verdensbegivenheder.

Derfor er det vigtigt, at det nye VisitDenmark kommer godt fra start og er aktiv i international markedsføring og branding af både Danmark og hovedstaden. Og det er positivt, at der nu gennem strategien *Vores Rejse* satses på den værdiskabende turisme, der jo netop er én af regionens styrker.

Vækstforum Hovedstaden arbejder sammen med bl.a. Wonderful Copenhagen, Copenhagen Capacity, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune samt store private virksomheder om at skabe et fælles *brand* – OPENhagen – for regionen og byen København. Det er et samarbejde, der skal sørge for, at København bliver markedsført på en ensartet og let genkendelig måde i regionen såvel som i udlandet. Den internationale brug af OPENhagen brandet er koordineret med VisitDenmarks aktiviteter og med VisitDenmarks internationale kommunikationsplatform.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende branding og markedsføring af Danmark, jf. boks 4.

Boks 4: Mål for branding og markedsføring af Danmark

Der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark, herunder i hovedstadsregionen.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

15. Styrket samarbejde om markedsføring af Danmark

Parterne er enige om, at hele Danmark skal bidrage aktivt til markedsføringen af danske styrkepositioner.

Parterne vil på denne baggrund drøfte, hvordan markedsføringsindsatsen i 2011 og 2012 kan forankres regionalt og lokalt.

Økonomi- og Erhvervsministeriet tager initiativ til nærmere dialog om det videre samarbejde.

16. Styrket udvikling og international markedsføring af Danmark som turistmål

Med Lov om VisitDenmark lægges op til en mere effektiv og koordineret organisering af turismefremmeindsatsen. Dette indebærer en styrkelse af den internationale markedsføringsindsats, et mere forretningsorienteret VisitDenmark, en klarere arbejdsdeling mellem turismeaktørerne og en styrket tværgående koordination og et øget offentligt-privat samarbejde.

Med Lov om nationalparker kan miljøministeren beslutte og fastsætte regler om den fælles markedsføring af nationalparkerne.

For at understøtte dette lægges op til følgende initiativer:

Styrket koordination af statslige og regionale internationale markedsføringsindsatser og udviklingsaktiviteter inden for turisme

- Parterne er enige om, at VisitDenmark er den centrale aktør i forhold til koordinationen af den internationale markedsføring.

- Parterne er enige om, at de regionale og kommunale aktører i samarbejde med erhvervet har ansvaret for produkt- og oplevelsesudviklingen og den tværgående koordination af dette.
- Parterne vil bidrage aktivt til at styrke den tværgående koordination af den statslige, regionale og kommunale turismefremmeindsats. Dels via koordination og informationsdeling med VisitDenmark og dels via bl.a. Danske Regioners deltagelse i den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsetter efter vedtagelsen af Lov om VisitDenmark.
- Parterne er enige om, at koordinationen og videndelingen omkring den internationale markedsføring og udviklingsaktiviteterne i vidt omfang vil ske via samarbejdsaftalerne mellem VisitDenmark og de regionale turismeudviklingsselskaber samt via erhvervspartnerne, men at der også kan indgås aftaler derudover.
- VisitDenmark vil sikre en øget videndeling ved at offentliggøre de planlagte internationale markedsføringsindsatser og de regionale udviklingsindsatser på VisitDenmarks hjemmeside.

Udvikling af model for erhvervspartnerne

- Parterne er enige om at arbejde målrettet på at finde en hensigtsmæssig model for erhvervspartnerne inden for turisme. Arbejdet vil blive håndteret i regi af den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsetter med Lov om VisitDenmark.

Samarbejde om udvikling og markedsføring af en grøn og bæredygtig turisme med særligt fokus på nationalparkerne

- Parterne er enige om målrettet at arbejde på at udvikle og markedsføre Danmark som et attraktivt grønt og bæredygtigt turistmål, som kan øge væksten i dansk turisme.
- Parterne er enige om, at den fælles markedsføring af nationalparkerne skal koordineres med Miljøministeriet.
- Parterne er enige om at indgå et tværregionalt samarbejde med henblik på at udnytte erhvervsudviklingspotentialet i nationalparkerne - både i forhold til at tiltrække turister og i forhold til at udvikle en produktion af fødevarer, håndværk mv., hvor oprindelsesstedet anvendes målrettet i markedsføringen.
- Parterne er enige om at indgå et samarbejde mellem den enkelte region/turismeudviklings-selskab og nationalpark med henblik på at styrke den lokale/regionale udvikling af samspillet mellem nationalparken og resten af regionen, med henblik på udvikling af naturrelateret landdistrikts- og turismeudvikling.
- Parterne vil drøfte mulighederne for at etablere et samarbejde, der kan videreudvikle oplevelsesportalen "Udinauren.dk". Med over 1 mio. unikke besøg om året er portalen den samlede hjemmeside for naturoplevelser i dag. Udviklingen kan fx bestå i at samle informationer fra offentlige myndigheder, kommuner og grønne organisationer om kulturoplevelser, overnatningsmuligheder, forplejning, vej og stinet mv. Det er en erfaring fra andre EU-lande, at et sådant samlet overblik øger turismen og omsætningen i bl.a. hotel- og restaurationsbranchen. Miljøministeriet vil invitere vækstforum, det regionale turismeudviklingsselskab, relevante ministerier og andre relevante interesserede til en drøftelse.

En indsats vil i givet fald finde sted i det regionale turismeudviklingsselskab i det omfang det stemmer overens med den regionale turismestrategi og koordineret med den enkelte nationalparkbestyrelse.

17. Tiltrækning af store grønne events

Det nationale og regionale samarbejde om tiltrækning af store events kan videreudvikles.

Der er etableret et arbejde med at etablere et partnerskab mellem aktører, såsom Københavns Kommune, Region Hovedstaden, Wonderful Copenhagen, Copenhagen Cleantech Cluster, Klimakonsortiet og VisitDenmark omkring tiltrækning og afholdelse af internationale grønne begivenheder og kongresser som et understøttende element i arbejdet med den grønne vækst-dagsorden.

Parterne forventer, at relevante ministerier bakker op om arbejdet på passende niveau og i relevant omfang.

V. Grøn vækst

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energiforbruget og -forsyningen i de kommende år. Det er ikke en unik dansk udfordring, men en udfordring de fleste af verdens lande står overfor. Klima- og miljøudfordringerne og håndteringen af disse repræsenterer et erhvervsmæssigt potentiale. Danmarks styrkepositioner på miljø- og energiområdet kan søges udnyttet og udviklet i samarbejde mellem staten, cleantech-virksomhederne og det øvrige erhvervsliv samt forskningsinstitutionerne.

Med Erhvervsklimastrategien, Aftale om Grøn Vækst og Aftale om Grøn Vækst 2.0 gik regeringen i dialog med erhvervslivet om vækstbetingelserne og tog på den baggrund en række initiativer med henblik på at skabe gode rammevilkår for danske cleantech-virksomheder og fremme, at et højt niveau af miljø-, natur-, og klimabeskyttelse går hånd i hånd med en moderne og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarerproduktion.

Regeringens indsats vil blive fulgt op de kommende år i kraft af etableringen af et mindre antal storskala-testcentre - de såkaldte Green Labs DK, en målrettet indsats gennem Fornyelsesfonden og med en række initiativer til fremme af landbrugets rolle som leverandør af grøn energi. Således er der skabt gode forudsætninger for forskning, udvikling, demonstration og markedsføring af grønne teknologier, der kan bidrage til at gøre Danmark til et grønt vækstlaboratorium og understøtte en fortsat vækst i den danske eksport af klima-, energi- og miljøløsninger. Ved behandlingen af ansøgninger til Green Labs DK vil der blandt andet blive lagt vægt på, at Danmark har en klar styrkeposition på området, at indsatsen understøtter sammenhængen i hele innovationssystemet, og at indsatsen etableres i samarbejde med og/eller medfinansieres af vækstforum.

Fornyelsesfonden på 760 mio. kr. i perioden 2010-2012 kan der blandt andet søges om medfinansiering til lokalt og regionalt forankrede projekter, som kan bidrage til en hurtig omstilling til nye erhvervs- og vækstmuligheder.

I hovedstadsregionen er der et stort fokus på at skabe intelligent grøn vækst, der sikrer såvel fremtidens erhvervsudvikling som en bæredygtig udvikling af samfundet. I vækstforums kommende erhvervsstrategi og i regionens kommende klimastrategi bliver disse emner og udfordringer adresseret. For eksempel gennem fokus på en styrkelse af det offentlig-private samarbejde med henblik på at skabe rammer for at udnytte den offentlige viden til den fremtidige erhvervsproduktion.

Region Hovedstaden og Region Sjælland har begge udpeget miljø-, energi- og klimaområdet (Cleantech) som et centralt fokusområde for den fremtidige vækst og udvikling i regionerne. I Region Hovedstaden er vigtige viden- og forskningsmiljøer lokaliseret, og op imod halvdelen af de ca. 700 virksomheder, der beskæftiger sig med cleantech. Mange af virksomhederne er ligeledes kendetegnet ved at være spin-off fra videnmiljøerne.

Med satsningen på Copenhagen Cleantech Cluster, herunder indsatser for at styrke test og demonstration, matchmaking, innovation og entreprenørskab samt international outreach, vurderer vækstforum, at der i regionerne Sjælland og Hovedstaden er skabt grundlag for at styrke fremtidens teknologier inden for cleantech, som kan komme hele Danmark til gavn.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende grøn vækst, jf. boks 5.

Boks 5: Mål for grøn vækst og omstilling

Regionerne skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 skal være et grønt bæredygtigt samfund og blandt verdens tre mest energieffektive

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

18. Fornyelsesfonden (Fonden for grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse)

Parterne er enige om at afholde et årligt koordinationsmøde mellem Fornyelsesfonden og de regionale vækstfora. Formålet er at sikre et positivt samspil mellem fondens indsats for at fremme grøn vækst, velfærdsteknologi og erhvervsmæssig omstilling og tilsvarende tiltag i de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

Parterne vil ligeledes have fokus på at formidle Fornyelsesfondens indsatser til relevante virksomheder og projekter i regionerne. Formålet er at udbrede kendskabet til fonden og samtidig styrke kvaliteten af de ansøgninger, som fonden modtager.

19. En bæredygtig grøn økonomi i hele Danmark

Økonomi- og Erhvervsministeriet og Klima- og Energiministeriet vil udarbejde en analyse, der belyser det erhvervsmæssige potentiale vedrørende system-integration og intelligente el-systemer. De regionale vækstfora vil med udgangspunkt i konkrete virksomheder og regionale cases levere bidrag.

Regeringen har med Aftale om Grøn Vækst besluttet at styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi, fx gennem øget anvendelse af biogas. Der sigtes mod, at op til 50 pct. af husdyrgødningen i Danmark kan udnyttes til grøn energi i 2020. Der er i den forbindelse afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til fremme af produktionen af biogas.

Regeringen har besluttet, at energiforbrug i nye bygninger skal reduceres med 25 pct. i 2010, 50 pct. samlet under et i 2015 og mindst 75 pct. inden 2020. Lavenergibyggeri og -renoveringer forudsætter forståelse for byggeprocessen som helhed og på tværs af faggrænser. Kompetenceudfordringen rækker endvidere ud over byggeriets faggrænser. Viden om energieffektivitet kan udbredes blandt indkøbere i offentlige myndigheder og private virksomheder.

Vækstforum Hovedstaden har allerede igangsat projektet Energirigtig renovering - Plan C i samarbejde med det fælleskommunale miljøvidencenter GATE 21. Projektet omfatter samarbejde mellem kommuner, boligselskaber, virksomheder og erhvervsorganisationer om nye metoder og samarbejdsformer ved boligrenovering. Ligeledes sætter regionens klimastrategi fokus på klimaudfordringer i hovedstadsregionen, som fx klimaforandringer, miljøvenlige transportformer, og hvordan løsningen af disse ud-

fordringer bl.a. via de kommunale og regionale investeringer kan skabe grøn, innovativ vækst og bæredygtig udvikling i regionen.

For at understøtte denne indsats vil regeringen løbende drøfte erfaringer i forhold til lavenergibyggeri og energirenovering med relevante offentlige bygherrer.

20. Fødevarer

Regionerne i Danmark har i dag en række strategier for fødevarerområdet, der understøtter de regionale styrkepositioner. Danske Regioner har opgjort vækstforænes fødevarerinvesteringer i 2007 og i 2008 til samlet 244 mio. kr.

Fødevarerministeriet vil tage initiativ til at etablere et strategisk samarbejde med de regionale vækstfora om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer. Det strategiske samarbejde skal sikre en fokuseret dialog om og en styrket indsats for fødevarerudvikling.

Vækstforum Hovedstaden ønsker endvidere at drøfte perspektiverne i at tiltrække et EU KIC (Knowledge Innovation Community) inden for fødevarer og sundhed til regionen.

VI. Det grænseoverskridende samarbejde

Alle regionerne samt Bornholms Regionskommune deltager i EU-finansierede grænseoverskridende programmer. Samarbejdet om grænseoverskridende aktiviteter finder således i mange tilfælde sted inden for de beslutningsstrukturer, som er tilknyttet disse programmer.

Parterne er enige om, at der fortsat skal være et stærkt samarbejde i forhold til naboregioner. Og regeringen står fortsat til rådighed for at drøfte de løbende muligheder, der er i de enkelte grænseoverskridende samarbejder.

Parterne er enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

21. Østersøstrategiske indsatser i de regionale udviklingsplaner

Fra nationalt hold udarbejdes et forslag til udmøntningen af Østersøstrategien i administrationen af de to nationale strukturfondsprogrammer. Vækstfora inddrages i udmøntningen via programmernes normale beslutningsstrukturer.

Ved udarbejdelsen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier i 2010 sikrer vækstfora, at det overvejes:

- I hvilket omfang strategierne kan indeholde elementer, som bidrager til opfyldelse af prioriteterne under Østersøstrategien
- Hvorvidt de regionale udvælgelseskriterier i strukturfondsadministrationen skal ændres, så projekter, der støtter op om Østersøstrategien, vægtes højere end andre projekter.

22. Øresunddirekt

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden er enige om, at yderligere integration på tværs af Øresund kræver en høj grad af information, og at borgere og virksomheder sikres en effektiv og hurtig service, bl.a. gennem et øget samarbejde mellem myndighederne på begge sider af Øresund.

Parterne er ligeledes enige om, at det er væsentligt, at relevante offentlige myndigheder inddrages i samarbejdet vedrørende Øresunddirekt, således at man på bedste vis kan dække virksomheder og borgeres informationsbehov, når det handler om at drive virksomhed, uddanne sig, tage arbejde eller bosætte sig på den anden side af Øresund. Det er samtidig vigtigt, at der er bred statslig, regional og kommunal opbakning til videreudviklingen af et fælles dansk-svensk Øresunddirekt, og at der sker en inddragelse af andre aktører på Øresundsarbejdsmarkedet, herunder konkret Workin-denmark East og Cross-border Øresund.

VII. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

23. Initiativ omkring effekt og effektmåling

Parterne er enige om nødvendigheden af at have større viden om effekterne af den regionale erhvervsfremmeindsats.

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring i de kommende år. Der skal skabes højere vækst og øget produktivitet samtidig med, at de offentlige finanser skal holdes i ro. Derfor skal midlerne til erhvervsfremme anvendes effektivt og give størst mulig effekt.

Parterne har iværksat en uafhængig evaluering af den danske strukturfondsindsats for 2007-2013 og af effekten af de regionale vækstforas investeringer, som de regionale vækstfora systematisk har registreret på projektniveau. I evalueringen analyseres bl.a. output og effekter, hvordan indsatsen bidrager til vækst og erhvervsudvikling i yderområderne samt samspillet mellem de regionale og nationale målsætninger.

Parterne vil drøfte analysens resultater og anbefalinger og vurdere, om der er behov for yderligere tiltag i forlængelse heraf.

Som led i den fortsatte dialog og samarbejdet om metoder og processer til systematisk effektmåling vil parterne igangsætte effektmålingskursus for sagsbehandlere, intensivere den systematiske overvågning med udviklingen af et registerbaseret værktøj samt styrke videndeling og læring.

Regeringen og Bornholms Vækstforum

11. november 2010

Indledning

Det er regeringens mål, at Danmark i 2020 skal være blandt de ti rigeste lande i verden, da velstand er en forudsætning for at opfylde vores ønsker på andre områder. Derfor skal danske virksomheder have de bedste betingelser for at skabe vækst og arbejdspladser.

Regeringens mål er ambitiøst, for Danmark står over for store udfordringer, som er blevet skærpet af den internationale krise. Vi kan ikke forudse, hvor arbejdspladserne om ti år vil være, men vi kan skabe de betingelser og rammer, som understøtter høj vækst og beskæftigelse og dermed fortsat velstand.

Vi skal uddanne os mere og bedre. Vi skal skabe grundlag for, at flere små og mellemstore virksomheder kommer ind i solide vækstforløb, og at virksomhederne bliver mere innovative. Og vi skal arbejde for at udnytte det erhvervsmæssige potentiale både i nye grønne teknologier, og når vi investerer i at forny velfærdssamfundet.

Regeringen lægger vægt på, at de kommende års vækstindsats udfoldes, således at vækstvilkårene styrkes i hele landet. Mulighederne for at bo, studere og drive erhverv skal være gode i hele landet. Regeringen har fremlagt "Danmark i balance i en global verden", som understøtter denne indsats med initiativer inden for bl.a. erhvervsudvikling og grøn vækst, forbedret infrastruktur, flere lokale muligheder på planområdet samt en styrket indsats på uddannelsesområdet.

Det bornholmske samfund står ligesom resten af Danmark over for den udfordring, at væksten uden for de større byer har vanskelige kår. Øen havde i august 2010 en ledighed på 6,7 pct. mod et landsgennemsnit på 4,1 pct.. Arbejdsstyrken er faldet med 10 pct. de seneste ti år, og andelen af unge mellem 20 og 30 år i den bornholmske arbejdsstyrke er faldet med 42 pct., mens der er blevet flere over 50 år. Bornholms særlige demografi stiller derfor også uddannelserne på Bornholm over for en række udfordringer.

I den kommende erhvervsudviklingsstrategi fra Bornholms Vækstforum arbejdes der med fire indsatsområder: Bornholm som erhvervs-ø, Bornholm som grøn test-ø, Bornholm som uddannelses-ø, og Bornholm som oplevelses-ø. Indsatsområderne afspejler ifølge vækstforum både øens udfordringer og øens muligheder: Vækstforum ønsker for det første, at det skal være attraktivt at drive virksomhed på Bornholm med øget fokus på bl.a. innovation og iværksætteri. Dernæst ser vækstforum et helt nyt vækstpotentiale inden for tests af grønne løsninger. På uddannelsesområdet vurderer vækstforum, at der dels er behov for en fortsat styrket indsats, dels muligheder i at satse på unikke uddannelser. Og endelig vurderer vækstforum, at der ligger et yderligere vækstpotentiale i at satse på den mangfoldighed af oplevelser, øen byder på.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund indgået en ny partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling. Med aftalen er parterne enige om en række mål for de kommende års indsats og har fastlagt initiativer med henblik på at realisere målene. Parterne er enige om en indsats inden for følgende områder:

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud
2. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder
3. Innovation og videnspredning
4. Branding og markedsføring af Danmark

5. Grøn vækst
6. Det grænseoverskridende samarbejde
7. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.
8. Trafikken til og fra Bornholm

Parterne er samtidig enige om i fællesskab at gøre en særlig indsats for realiseringen af følgende fire initiativer:

I. Campus

Parterne er enige om at arbejde for et tættere samarbejde på tværs af uddannelser og uddannelsesinstitutioner, herunder fx etableringen af en fysisk campus så der skabes en bæredygtig uddannelses- og institutionsstruktur. Campus vil skulle finansieres inden for de pågældende uddannelsesinstitutioners og Undervisningsministeriets eksisterende økonomiske rammer samt med bidrag fra andre kilder, herunder fx private fonde.

Undervisningsministeriet godkendte den 30. august 2010 en fusion mellem Bornholms Erhvervsskole, Bornholms Gymnasium og VUC Bornholm som et første skridt på vejen i et tættere samarbejde mellem uddannelserne på Bornholm. I sammenlægningsredegørelsen har bestyrelserne for de fusionerede institutioner bemærket, at sammenlægningen forudsætter opbakning til og finansiering af et campusprojekt. Fusionen er indgået under navnet Campus Bornholm og har virkning fra 1. januar 2010.

Et tættere samarbejde, der vil kunne omfatte etableringen af campus med deltagelse af videregående uddannelser samt folkeskolens 10. klasser og Ungdommens Uddannelsesvejledning, vil blandt andet kunne bidrage til at sikre grundlaget for:

- Mere attraktive uddannelsesmiljøer
- Bedre rammer for og samarbejde om faglig og pædagogisk udvikling
- Fastholdelse og udvidelse af det nuværende udbud af uddannelser på Bornholm
- Stordriftsfordele, der giver mulighed for højere kvalitet i undervisningen
- Tiltrækning og fastholdelse af elever og studerende gennem bedre koordinering af vejledningsindsatsen på tværs af uddannelserne
- Et styrket og mere samlet uddannelsesmiljø som i samarbejde med erhvervsliv og forskning kan være et aktiv for erhvervsudviklingen på Bornholm
- At styrke uddannelse som erhverv på Bornholm

Med ovenstående formål vil parterne bakke op om et fortsat arbejde i den eksisterende styregruppe om den fremtidige institutionsstruktur på Bornholm. Regeringen vil foreslå udvidelse af styregruppen med et medlem fra Økonomi- og Erhvervsministeriet.

II. Ny bredbåndsmålsætning

Parterne vil undersøge de konkrete muligheder for at understøtte bredbåndsudrullingen på Bornholm inden for rammerne af de gældende regler. Parterne er bl.a. eni-

ge om at samarbejde med kommuner og andre aktører om igangsætte en proces, hvor regioner og kommuner kan dele erfaringer med at prioritere bredbåndsområdet.

Hurtig og god it-adgang er særligt vigtigt i yderområderne, både for borgere og for virksomheder. Det skaber lettere adgang til at arbejde, uddanne sig og kontakte myndighederne. Bedre digital infrastruktur i yderområderne kan understøtte borgerne brug af bl.a. hjemmearbejdspladser, videokonferencer og e-læringstilbud. Hurtigt bredbånd er samtidigt væsentlig for digitalisering i erhvervslivet, ikke mindst i små- og mellemstore virksomheder. Digitalisering bidrager til effektivisering, innovation og udvikling af nye produkter og dermed virksomhedernes konkurrenceevne.

Regeringen har derfor fastsat en bredbåndsmålsætning om, at alle i Danmark skal have adgang til 100 Mbit/s i 2020. Opfyldelsen af målsætningen skal ske via en markedsbaseret og teknologineutral udrulning.

Såfremt det vurderes, at markedet ikke vil dække visse områder med 100 Mbit/s inden udgangen af 2020, er der mulighed for i kommende frekvensauktioner, at stille krav om dækning med bredbånd. Dette kan eksempelvis ske ved frekvensauktionen over de såkaldte 800 MHz-frekvenser allerede i 2011.

III. Bornholm som grønt demonstratorium og testområde

Parterne er enige om at indgå i dialog om erhvervsmuligheder og barrierer forbundet med en miljømæssigt bæredygtig og effektiv udnyttelse af alle former for "restbiomasse" fra landbruget til både energi, foder og fiberprodukter og til mere intelligente el-systemer - "smart grids".

Regeringen ønsker desuden at samarbejde med regioner, kommuner, erhvervsliv og forskningsinstitutioner om at udvikle og gennemføre forsøgs- og demonstrationsprojekter i udvalgte danske regioner og områder.

Bornholm er i den sammenhæng velegnet til demonstration af nye teknologier i stor/fuld skala, idet øen er afgrænset både geografisk og befolkningsmæssigt. Det kan dreje sig om projekter inden for energiforsyning, infrastruktur, elbiler, miljøløsninger, energieffektiviseringer og landbruget mv.

Som eksempel kan fremhæves EcoGrid-projektet på Bornholm, hvor Smart Grid løsninger og virkemidler til et fremtidigt elsystem med 50 pct. vindkraft i elsystemet afprøves i praktiske forsøg - både enkeltvis, men ikke mindst i samspil med hinanden - i perioden januar 2011 til december 2014. Hvor det skønnes hensigtsmæssigt, kan reguleringen tilpasses for at muliggøre sådanne forsøgs- og demonstrationsprojekter.

Investorerne bag EcoGrid-projektet ønsker mulighed for at eksperimentere med dynamiske pris- og afgiftsaftaler med henblik på at kunne måle effekten af forskellige pris- og afgiftsstrukturer. På grund af sin afgrænsning og manglende naboskaber er Bornholm et yderst velegnet område til at afprøve, hvilken indflydelse fx løbende aflæsninger og variable priser har for forbrugsmønstrene.

Regeringen opfordrer vækstforum og regionskommunen til at bidrage med konkrete forslag til ændring af love og regler på området, fx gennem brug af deres udfordrings-

ret. Projekterne kan også søge finansiering fra de eksisterende statslige puljer, der kan støtte sådanne formål inden for de enkelte sektorer.

IV. Nye praktikpladsmodeller

Den bornholmske erhvervsstruktur og den igangværende finanskriser udgør en udfordring i forhold til at sikre det nødvendige antal praktikpladser til de unge. Efterspørgslen efter praktikpladser er steget det seneste år og har været større end stigningen i antallet af indgåede uddannelsesaftaler. Tilvejebringelsen af flere praktikpladser har derfor høj prioritet på Bornholm.

Parterne er enige om at tage initiativ til at drøfte alternative modeller for uddannelsesaftaler sammen med repræsentanter for de dele af erhvervslivet, som har særlige vanskeligt ved at oprette praktikpladser, enten på grund af sæsonledighed eller på grund af vigende ordrebeholdning.

Partnerskabsaftalen indgås inden for eksisterende økonomiske rammer. Regeringen og Bornholms Vækstforum er enige om løbende at følge implementeringen af partnerskabsaftalen og årligt at drøfte behovet for nye initiativer, der kan arbejdes med.

I. Uddannelse og arbejdskraftudbud

I en verden, hvor danske virksomheder i stigende grad konkurrerer globalt, er viden og kompetencer centrale konkurrenceparametre. Derfor er det afgørende for Danmarks muligheder for vækst, at vi har et uddannelsessystem, som kan måle sig med de bedste i verden som grundlag for, at flere uddanner sig mere og bedre.

Samtidig er der et generelt behov for at øge arbejdsstyrken og dens kompetenceniveau. Voksen- og efteruddannelse er centralt i forhold til at opkvalificere og udbygge de ansattes kompetencer i takt med ændrede krav på arbejdsmarkedet. Og et øget arbejdsudbud er afgørende for, at Danmark igen bliver blandt de ti mest velstående lande i verden.

Behovet for uddannelse gælder ikke mindst i yderområderne, der taber traditionelle jobs i industrien i takt med, at globaliseringen stiger. Selvom uddannelsesniveautet i yderområderne er stigende, er det dog stadig en mindre andel af de unge i forhold til resten af landet, som tager en ungdomsuddannelse, lang uddannelse eller kompetencegivende uddannelse. På Bornholm er det særligt andelen, der gennemfører en videregående uddannelse, der er lav i forhold til store dele af resten af landet.

Det er vigtigt, at uddannelsesindsatsen kommer hele landet til gode. Af den grund har regeringen med det regionalpolitiske udspil ”Danmark i balance – i en global verden” lanceret initiativer til at sikre et højt uddannelsesniveau i landets yderområder. I udspillet indgår, at regeringen vil tage initiativ til:

- At fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser.
- Sørge for, at erhvervsakademier og professionshøjskoler arbejder strategisk med den regionale uddannelsesdækning.
- Forbedre transportmulighederne for studerede i yderområder – Iværksætte et initiativ, der bringer ledige akademikere i beskæftigelse i yderområderne

Bornholms står over for en række udfordringer på uddannelses- og arbejdskraftudbudsområdet:

- Antallet af børn og unge er faldende, hvilket udgør en udfordring i forhold til at sikre et bredt og varieret udbud af videregående uddannelser
- Det generelle uddannelses- og kompetenceniveau på Bornholm er lavt sammenlignet med resten af landet, bl.a. fordi de uddannelsessøgende forlader øen
- De videregående uddannelser på Bornholm retter sig primært mod job i den offentlige sektor
- Arbejdsstyrkens gennemsnitsalder er høj på Bornholm, og behovet for kvalificeret arbejdskraft viser sig derfor allerede om kort tid.
- De lediges uddannelsesmæssige baggrund matcher ofte ikke arbejdsmarkedets efterspørgsel.

Bornholms Vækstforum betragter uddannelse som erhverv og vil derfor arbejde for et attraktivt uddannelsesmiljø med en stærk iværksætter- og innovationskultur.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.

Boks 1: Mål for uddannelse og arbejdskraftudbud

- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Flere unge fra regionen skal tage en videregående uddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang i 2015 tager en videregående uddannelse.
- Arbejdskraftudbuddet i regionen skal øges og således bidrage til, at det samlede danske arbejdskraftudbud i 2020 er blandt de 10 højeste i verden.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om at målrette indsatsen mod initiativer på følgende områder:

1. **Fleksibilitet i uddannelserne**

Parterne er enige om, at udviklingsprojekter på uddannelsesområdet med fordel kan have fokus på fleksibilitet for den enkelte i uddannelserne. Det gælder fx den enkeltes muligheder for at få anerkendt sine realkompetencer og at kunne, bygge videre på sine uddannelser. Det gælder også, at undervisningen tilrettelægges i en form, så den er let tilgængelig, interessant og passer til brugerens behov. Konkrete projekter kan fx omhandle mulighederne for, at efter- og videreuddannelse kan passes ind i forhold til arbejde og arbejdsliv, og at det er muligt at uddanne sig, uanset hvor i landet man bor.

Parterne er enige om særligt at målrette indsatsen mod:

- *At skabe mere fleksible overgange mellem uddannelser*

Der skal være gode muligheder for at tage skridtet fra én uddannelse til en anden. Det gælder både, når man skal videre til et nyt trin i uddannelsessystemet, og når man har behov for at vælge om. Parterne vil fortsat arbejde for sammenhæng mellem uddannelserne og fleksibilitet for den enkelte i overgangene mellem uddannelserne.

2. **Nye kompetencer og uddannelsesbehov på fremtidens arbejdsmarked**

Med henblik på at udbuddet af kompetencer i videst muligt omfang matcher de behov, som erhvervslivet efterspørger, vil parterne have særligt fokus på at koordinere nationale og regionale initiativer og herunder udviklingsprojekter, der understøtter kompetenceopbygning, i hele landet, herunder i yderområderne.

Danmark skal kunne konkurrere på viden, faglig dygtighed og talent og på evnen til at udvikle nyt. Det forudsætter viden om, hvilke nye kompetencer og uddannelsesbehov, der efterspørges, og hvordan uddannelserne imødekommer denne efterspørgsel.

Parterne vil særligt samarbejde om:

- *Opkvalificering og omstilling af arbejdsstyrken med særligt fokus på kortuddannede og kompetenceudvikling i små og mellemstore virksomheder.*

Bornholm har allerede igangsat projektet Kompetence Forum Bornholm Parterne vil samarbejde med henblik på at afdække kompetenceudviklingsbehovet på Bornholm. Parterne vil samarbejde for at fremme kvalitet og effekt af VEU-indsatsen. Samarbejdet vil regionalt ske i regi af VEU-centrene ved at øge den opsøgende indsats lokalt fra VEU Center Hovedstaden og Bornholm.

3. Bedre undervisnings- og læringsmiljø

Udgangspunktet for undervisningen bør være at give den enkelte elev eller studerende de bedste betingelser for læring. Derfor bør undervisningen og undervisningsmiljøet indrettes således, at det tager højde for den enkelte elev, både for den svage og den med særlige talenter. Undervisnings- og læringsmiljøerne skal samtidig give den enkelte lyst til at lære ved at være inspirerende, skabe fællesskaber og giver elever og studerende identitetsfølelse i forhold til deres skole og fag. Attraktive undervisnings- og læringsmiljøer bør være tilgængelige i hele landet.

Parterne vil støtte op om dette ved særligt at:

- *Bekæmpe frafald i uddannelserne*

Parterne er enige om, at lokale og regionale udviklingsarbejder med fordel kan målrettes mod tiltag, som bidrager til fastholdelse af elever i uddannelserne. Initiativer kan udvikles i samarbejde med uddannelsesinstitutioner i de forskellige lokalområder, således at der tages højde for specifikke lokale problemstillinger. På Bornholm vil især flere praktikpladser (se herom under ovenstående særlig initiativer ”Nye praktikpladsmodeller”) kunne medvirke til at reducere frafaldet fra erhvervsuddannelserne.

- *Styrke talentarbejdet*

Hvert barn og ungt menneske bør kunne udnytte sine særlige styrker, så langt talentet rækker, og talent bør derfor udvikles og gødes hele vejen igennem det danske skolesystem. Herunder skal regeringens talentarbejdsgruppe evaluere den hidtidige indsats på talentområdet og komme med forslag til en strategi for talentudviklingen i uddannelsessystemet. Parterne er i den forbindelse enige om at samarbejde om at følge op på talentarbejdsgruppens arbejde.

På Bornholm vil UTA-projektet (uddannelse til alle) arbejde for at udvikle talentmassen inden for de naturvidenskabelige fag gennem samarbejde mellem folkeskolen og gymnasiet.

- *Bakke op om indsatsen for børn og unge med særlige behov*

Parterne vil fortsat yde en særlig indsats over for de elever, der risikerer at forlade folkeskolen uden de nødvendige faglige færdigheder til efterfølgende at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse, samt over for de unge, som har særlige udfordringer med at komme i uddannelse. Regeringen vil arbejde for, at udviklingsprojekter målrettes mod at adressere disse udfordringer.

II. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Nye og mindre virksomheder har stor betydning for vækst og jobskabelse. De nye virksomheder skaber omkring en tredjedel af alle nye job i Danmark eller gennemsnitligt 86.000 nye job om året. Særligt den lille gruppe af vækstiværksættere er vigtige for jobskabelsen. Vækstiværksættere skaber næsten ti gange flere job i deres første fem leveår end andre iværksættere. Desuden har vækstiværksættere en produktivitet, der ligger højere end andre virksomheder.

Danmark har gennem en årrække været på niveau med de førende lande, når der ses på antallet af opstartsvirksomheder ift. det samlede antal virksomheder, men placerer sig kun i det internationale midterfelt for så vidt angår vækst i de nye virksomheder. Det er derfor vigtigt, at vi fortsat har fokus på vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder

Det gælder også adgangen til risikovillig kapital. Regeringen har taget en række initiativer, der skal styrke virksomhedernes adgang til risikovillig kapital. Fx har erhvervspakken fra oktober 2009 forbedret adgangen til kapital til forretningsudvikling og investeringer i erhvervsbyggeri og andre aktiver, der kan realkreditbelånes, ved at hæve rammen for vækstkaution med 1,5 mia. kr. indtil udgangen af 2010. Dette kommer også yderområderne til gavn. Regeringen viderefører vækstkautionsordningen i 2011 samt styrker ordningen kom-i-gang-lån med 25 mio. kr. i 2010 og 75 mio. kr. i 2011

Parterne er derfor enige om et fortsat fokus på at skabe gode vækstvilkår for nye og små virksomheder med vækstambitioner.

Der er blevet etableret færre nye virksomheder på Bornholm (9,1 pct.) i forhold til resten af landet (10,5 pct.) i 2007. Den bornholmske erhvervsstruktur er meget forskelligartet, hvor nogle bidrager til et højt niveau inden for forskning og udvikling, andre har stor økonomisk og beskæftigelsesmæssigt betydning, mens andre igen er kreative, dynamiske iværksættere.

Bornholms Vækstforum har allerede taget første skridt til en mere offensiv og proaktiv erhvervsfremmeindsats ved at samle de offentlige erhvervsfremmeaktører under samme tag – ”single point of entry”. I den kommende strategi-periode vil vækstforum arbejde for at gøre det attraktivt for især mindre virksomheder at deltage i samarbejder og netværk, der kan opveje ulempen ved at være en lille virksomhed i en global verden.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende bedre vilkår for nye vækstvirksomheder, jf. boks 2.

Boks 2: Mål for bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Bornholm skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 er blandt de lande, der er bedst til at skabe nye vækstvirksomheder

For at nå ovenstående mål er parterne enige om at arbejde med følgende initiativer:

4. Væksthusene

Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Væksthusene skal uvildigt og uden vederlag hjælpe virksomheder med at kortlægge deres vækstpotentiale, udarbejde en vækstplan og henvise til private rådgivere og offentlige tilbud, der kan medvirke til at realisere vækstpotentialet. Derudover er væksthusene etableret som knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem, hvor væksthusene skaber samarbejde mellem aktørerne og er dynamo i udviklingen af nye virksomhedsrettede vækstinitiativer. Endelig kan væksthusene være operatører på relevante projekter, der fx udbydes af staten, regioner og kommuner.

Parterne er enige om at bakke op om videreførelsen og udviklingen af kvaliteten og kompetencerne i væksthusene, når de fra 2011 overgår til kommunerne.

Regeringen vil fortsat anvende væksthusene som regional indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder, fx initiativer om IPR, eksport, innovation og finansiering., som gennemføres i samarbejde med bl.a. Patent- og Varemærkestyrelsen, Eksportrådet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Vækstfonden.

Bornholms Vækstforum vil fortsat anvende Væksthus Hovedstadsregionen som operatør for relevante erhvervsudviklingsinitiativer, der er rettet mod at styrke vækstvilkårene for nye og mindre vækstvirksomheder og vil i relevant omfang koordinere andre initiativer med væksthuset.

5. Strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder

Regeringen vil præsentere en strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder. Målet er, at mindre virksomheder skal have bedre mulighed for at vokse sig store. I strategien vil regeringen sætte fokus på de barrierer, der gør, at den nystartede virksomhed eller den lille etablerede håndværker vælger at forblive lille i stedet for at vokse sig større. Det gælder blandt andet manglende overblik over forpligtelser ved at have ansatte, adgangen til risikovillig kapital og små og mellemstore virksomheders kapacitet til introduktion af produkter og serviceydelser på globale markeder. Vækstforum vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

6. En styrket og sammenhængende indsats for uddannelse i entreprenørskab

I 2009 lancerede regeringen en strategi for uddannelse i entreprenørskab. Et af de centrale initiativer i strategien er Fonden for Entrepreneørskab, der blev etableret den 1. januar 2010. Fonden skal samle aktørerne inden for uddannelse i iværksætteri.

Parterne er enige i, at:

- Der er behov for, at der skabes bedre sammenhæng og synergi mellem initiativer, der har til formål at fremme undervisning i entreprenørskab. I løbet af de senere

år er mange nye initiativer sat i søen, både lokalt, regionalt og nationalt. Parterne er enige om at inddrage Fonden for Entreprenørskab i udviklingen af nye initiativer og videndeling om allerede gennemførte initiativer inden for uddannelse i entreprenørskab og derved skabe grobund for en mere strategisk og effektiv indsats fremover og et nødvendigt kompetenceløft.

- Vækstforum og de involverede ministerier vil løbende indgå i dialog med Fonden for Entreprenørskab og derved skabe gode forudsætninger for en større sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats.

7. Fremme SMV'ers brug af it

Parterne vil samarbejde om at udbrede viden om cloud computing, der er en ny forretningsmodel for at købe og sælge it-ydelser, hvor it-ressourcer leveres som en service, der fx kan tilgås via internettet, og som kan leveres og betales efter behov og forbrug. Videnskabsministeriet vil stille information til rådighed om cloud computing og dermed skabe grundlag for, at vækstfora kan bidrage til at omsætte disse til konkret information og vejledning til SMV'erne fx via de regionale væksthuse.

Bornholms Vækstforum vil overlade informations- og rådgivningsarbejdet til Væksthuset Hovedstadsregionen og Business Center Bornholm for at fremme SMV'ers kendskab til og anvendelse af NemHandel. Det kan fx ske ved, at NemHandel integreres i uddannelses- og rådgivningsforløb, og ved at leverandører aktivt opfordres til at anvende NemHandel, når de handler med regionerne.

Samarbejderne kan ske i dialog med IBIZ Center, der i dag rådgiver SMV'ere om anvendelse af it generelt.

8. Risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringens udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital" har afgivet sin rapport og konkluderer, at der er sket en klar forbedring af markedet for risikovillig kapital, men at der også fremover er behov for en offentlig indsats. Rapportens anbefalinger indgår i regeringens overvejelser i forbindelse med opfølgningen på erhvervs-pakken og regeringens drøftelser med pensionsinstitutterne.

Regeringen og vækstforum vil i lyset af de finansielle og økonomiske forhold se på situationen for risikovillig kapital i regionerne og på Bornholm.

9. Forstærket regional indsats for risikovillig kapital til vækstvirksomheder

Med henblik på at styrke den regionale indsats for at tiltrække mere risikovillig kapital til små vækstvirksomheder vil Vækstfonden tilbyde regionerne og Bornholm at bidrage til at kortlægge udfordringer i den enkelte region og evt. bidrage til en strategi for risikovillig kapital.

I gennem de seneste år er der indhøstet vigtige erfaringer fra nye tiltag og nye instrumenter på området risikovillig kapital til små vækstvirksomheder. Den overordnede strategi for regeringens indsats på hele området er at sikre størst mulig privat deltagelse og om muligt at overlade finansierings- og investeringsbeslutninger til private forvaltere. Det styrker markedsorienteringen af indsatsen og indebærer en løftestangeffekt i forhold til den private kapital. Men strategien indebærer også, at den konkrete anvendelse af instrumenterne beror på et privat engagement, der kan variere fra region til region.

Erfaringerne viser, at initiativerne og instrumenterne har haft meget forskellig gennemslagskraft i de fem regioner og på Bornholm. For enkelte af instrumenterne har gennemslagskraften været særdeles markant i visse regioner, men næsten fraværende i andre.

Vækstfonden vil nu tilbyde at stille datagrundlag og analysekraft til rådighed for en strategisk gennemgang af hver enkelt region og Bornholm. Vækstfonden vil samtidig tilbyde at medvirke til at foreslå og gennemføre initiativer, der sigter mod at overføre gode erfaringer fra region til region.

III. Innovation og videnspredning

Der er i dag for få virksomheder, der er innovative, og de innovative virksomheder får for lidt ud af deres innovationsaktiviteter målt på omsætning og vækst fra nye produkter og løsninger. Der er ikke nogen entydig forklaring på denne udvikling. På overordnet niveau er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at Danmark anvender færre midler på at skabe gode rammer for virksomhedernes innovationsaktiviteter end de førende lande på området. Således investeres der i betydelige midler i forskning og udvikling i disse år og i vidensformidlings- og netværksaktiviteter og andre projekter, der skal understøtte virksomhedernes innovation.

Parterne er enige om at sætte fokus på at sikre bedre gennemslag i virksomhederne af de offentlige investeringer i innovation. Det er vigtigt, at det offentlige innovationssystem effektivt understøtter virksomhedernes innovationsaktiviteter, og at der er en hensigtsmæssig arbejdsdeling og samarbejde mellem aktørerne i innovationssystemet.

Adgang til højhastighedsbredbånd er vigtigt for udviklingen i hele landet, men kan ikke mindst være værdifuldt i de egne af landet, hvor de større afstande ellers kunne virke som en barriere for borgernes adgang til det offentlige og virksomhedernes adgang til kunder og markeder. Hurtig bredbånd er væsentlig for digitalisering af erhvervslivet og kan bidrage til effektivisering, innovation og udvikling af nye produkter. Samtidig kan bedre digital infrastruktur understøtte borgernes brug af hjemmearbejdspladser, videokonferencer og e-læringstilbud. Regeringen har sat en målsætning om, at der i 2020 er 100 Mbit/s til alle.

Færre af de bornholmske virksomheder var innovative i 2006-2008 (32 pct.) end i landet som helhed (42 pct.). Til gengæld er en højere andel af virksomhederne på Bornholm proces- og markedsføringsinnovative i forhold til landsgennemsnittet. Antallet af forsknings- og videninstitutioner på Bornholm er begrænset, og vækstforum vil derfor fremadrettet arbejde for at få de lokale virksomheder til at udnytte de offentlige erhvervsfremmeordninger bedre med henblik på at støtte videntilførsel til innovation i de små og mellemstore virksomheder. Bornholms Vækstforum ønsker et særligt fokus på innovation, videndeling og -opfølgning inden for miljørigtig energi samt "oplevelser" med afsæt i det potentiale, de enkelte virksomheder repræsenterer.

Parterne er derfor enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende innovation og videnspredning, jf. boks 3.

Boks 3: Mål for innovation

- Andelen af Bornholms virksomheder, der er innovative, skal øges, således at Bornholm bidrager til, at Danmark i 2020 er blandt de lande i verden, hvor virksomhederne er mest innovative.
- Bornholmske virksomheders anvendelse af midler til innovation, herunder forskning og udvikling skal udgøre en stigende andel af regionens BNP.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

10. Større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem

Parterne er enige om at arbejde for at sikre større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem. Der udarbejdes som led heri overblik over hvilke ordninger og initiativer, der er igangsat nationalt og regionalt med henblik på vurdering af, om der er behov for styrket koordination og samarbejde.

- *Styrket innovation i virksomhederne*

Parterne er enige om at styrke rammerne for innovation i virksomhederne.

Regeringen har i august 2010 fremlagt et oplæg om styrket innovation i virksomhederne. Med oplægget samles en vifte af initiativer, der styrker rammerne for virksomhedernes innovation. Der etableres blandt andet en ny innovationsportal samt et call-center i regi af de regionale væksthuse, der skal vejlede virksomheder om offentlige innovationstilbud, og virksomhederne tilbydes et innovationstjek med henblik på at styrke det globale salg. Vækstforum vil blive inddraget i dette arbejde i relevant omfang.

Med oplægget lægges der op til en åben drøftelse med en bred kreds af interessenter om tiltag, der kan styrke innovationen i virksomhederne. Vækstforum opfordres til at deltage i drøftelserne.

I forlængelse af disse drøftelser vil parterne drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum.

- *Fortsættelse og udbygning af det strategiske samarbejde mellem Rådet for Teknologi og Innovation (RTI) og vækstfora om forskning og innovation*

RTI og vækstforum er enige om at fortsætte og udbygge det strategiske samarbejde om forskning og innovation i de kommende år.

Særlige fokusområder for samarbejdet vil bl.a. fokusere på:

- At etablere strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation (fx SPIR). Her samarbejdes også med Det Strategiske Forskningsråd (DSF)
- At styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk
- At fremme et innovativt samspil mellem den offentlige og private sektor - herunder inden for sundheds- og velfærdsinnovation.
- At styrke danske virksomheders deltagelse i internationale FoU- og innovationsprogrammer, herunder deltagelse i programmer på de danske innovationscentre i udlandet
- At styrke de mindre og mellemstore virksomheders innovationskraft
- At foretage analyser og effektmålinger af innovationsvirkemidler

Parterne vil ultimo 2010 drøfte og lægge en plan for, hvordan det konkrete samarbejde skal foregå.

11. Erhvervsudvikling af velfærdsløsninger

Parterne er enige om at drøfte videnspredning mellem de forskellige eksisterende nationale og regionale indsatser vedrørende innovationssamarbejde om udvikling af nye velfærdsløsninger. Videnspredning kan fx bestå af indsamling af best practice og opstilling af business cases.

Teknologibaserede hjælpemidler

Ny teknologi, herunder digitale tjenester, sociale medier og teknologibaserede hjælpemidler, gør det muligt for ældre i højere grad at vælge at blive i eget hjem og klare flest mulige opgaver selv. For at fremme det erhvervsmæssige potentiale i udvikling af digitale værktøjer til levering af fx sundhedsydelser og af teknologibaserede hjælpemidler vil parterne:

- Indsamle erfaringer med digitale tjenester og it-understøttede sundhedsydelser i en region
- Afprøve muligheder for at udnytte potentialet i sociale medier i en region, fx med henblik på at mobilisere de frivillige netværk som støtte for ældre via sociale medier – fx med deltagelse af det professionelle social- og sundhedspersonale

12. Samarbejde om OPS og OPI

Regeringen vil fremlægge en strategi for offentlig-privat samarbejde i efteråret 2010. De regionale vækstfora vil blive inviteret til et samarbejde om udmøntningen af relevante dele af strategien.

13. Statslige arbejdspladser og statslige funktioner på Bornholm

Det er regeringens hensigt, at det skal være attraktivt at bo, studere og drive erhverv i alle dele af landet. Som led heri er det regeringens generelle målsætning, at nye statslige institutioner som udgangspunkt placeres uden for hovedstaden, og at der tages regionale hensyn ved effektiviseringer af eksisterende arbejdspladser. Der er på den baggrund den 2. juli 2010 truffet beslutning i forhold til sagsbehandlingscentre for objektiv sagsbehandling, som bliver placeret i Frederikshavn, Holstebro, Haderslev, Vordingborg og Hillerød.

I forbindelse med den i juni 2010 offentliggjorte implementeringsplan for Forsvarsforlig 2010-2014 er det fastlagt, at forsvarets bemanning på Bornholm opretholdes på nuværende niveau.

IV. Branding og markedsføring af Danmark

Udlandets kendskab til Danmarks styrker og kompetencer er en væsentlig faktor i den globale konkurrence om investeringer, markedsandele, internationale begivenheder, kvalificeret arbejdskraft og turister. Derfor igangsatte regeringen i 2007 en offensiv global markedsføring af Danmark med henblik på at skabe et klart og positivt billede af Danmark i udlandet, så Danmark også fremover står stærkt i den globale konkurrence.

Udlandet har ikke et særlig klart billede af Danmark som turistmål, og samtidig er turismeerhvervet i international konkurrence om at tiltrække turister. Turismeerhvervet har en udfordring i forhold til at øge væksten i dansk turisme. Det danske turisterhverv har en lavere værditilvækst end det øvrige erhvervsliv, størstedelen af de udenlandske turister har et relativt lavt døgnforbrug, og set over en længere årrække er andelen af udenlandske turister i Danmark faldet. Der er derfor brug for en målrettet og koordineret markedsføring af Danmark og det danske turismeprodukt, som kan øge kendskabet til Danmark som turistmål. Derudover er der behov for en kontinuerlig nytænkning og udvikling af det danske turismeprodukt. Dette kan være med til at sikre udvikling, vækst og beskæftigelse i hele Danmark. For at øge værditilvæksten i dansk turisme har VisitDenmark i dialog med aktørerne i dansk turisme udarbejdet en fælles strategi for dansk turisme *Vores Rejse* frem mod år 2015.

Tiltrækning af udenlandske investeringer til Danmark kan give flere videntunge job og styrke erhvervsudvikling og videnskabelse i Danmark. Konkurrencen om at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder er hård. Der er derfor fortsat behov for at styrke samarbejdet mellem den nationale markedsføring af danske spidskompetencer internationalt og den regionale indsats, hvor man opdyrker netværk med virksomheder og videninstitutioner, kortlægger regionale kompetenceklynger, håndterer konkrete investeringsprojekter samt yder bistand til udenlandske investorer, som allerede er lokaliseret i regionalområdet.

Sammen med Skagen er Bornholm et af landets ældste turistmål. Turismen er et væsentligt erhverv på Bornholm og andelen af beskæftigede inden for turismeerhvervet udgør da også 6,3 pct. mod et landsgennemsnit på 4,6 pct. Til gengæld er antallet af overnatninger faldet med 27 pct. fra 2000-2009. Bornholms Vækstforum ønsker derfor at satse på økonomisk bæredygtige helårsattraktioner. Oplevelsesbranchen på Bornholm skal tilbyde Skandinaviens mest innovative og oplevelsesrige ferie- og erhvervsturismeprodukt, når det gælder natur- og kulturbaseret kystferie for familier og par, samt i øvrigt mindre grupper, der søger innovative og kreative mødeaktiviteter.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende branding og markedsføring af Danmark, jf. boks 4.

Boks 4: Mål for branding og markedsføring af Danmark

Der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark, herunder også på Bornholm.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om at arbejde med følgende initiativer:

14. Styrket samarbejde om markedsføring af Danmark

Parterne er enige om, at hele Danmark skal bidrage aktivt til markedsføringen af danske styrkepositioner.

Parterne vil på denne baggrund drøfte, hvordan markedsføringsindsatsen i 2011 og 2012 kan forankres regionalt og lokalt.

Økonomi- og Erhvervsministeriet tager initiativ til nærmere dialog om det videre samarbejde.

15. Styrket udvikling og international markedsføring af Danmark som turistmål

Med lov om VisitDenmark lægges op til en mere effektiv og koordineret organisering af turismefremmeindsatsen. Dette indebærer en styrkelse af den internationale markedsføringsindsats, et mere forretningsorienteret VisitDenmark, en klarere arbejdsdeling mellem turismeaktørerne og en styrket tværgående koordination og et øget offentligt-privat samarbejde.

Med Lov om nationalparker kan miljøministeren beslutte og fastsætte regler om den fælles markedsføring af nationalparkerne.

For at understøtte dette lægges op til følgende initiativer:

Styrket koordination af statslige og regionale internationale markedsføringsindsatser og udviklingsaktiviteter inden for turisme

- Parterne er enige om, at VisitDenmark er den centrale aktør i forhold til koordinationen af den internationale markedsføring.
- Parterne er enige om, at de regionale og kommunale aktører i samarbejde med erhvervet har ansvaret for produkt- og oplevelsesudviklingen og den tværgående koordination af dette.
- Parterne vil bidrage aktivt til at styrke den tværgående koordination af den statslige, regionale og kommunale turismefremmeindsats. Dels via koordination og informationsdeling med VisitDenmark og dels via Danske Regioners deltagelse i den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter efter vedtagelsen af lov om VisitDenmark.
- Parterne er enige om, at koordinationen og videndelingen omkring den internationale markedsføring og udviklingsaktiviteterne i vidt omfang vil ske via samarbejdsaftalerne mellem VisitDenmark og de regionale turismeudviklingsselskaber samt via erhvervspartnerne, men at der også kan indgås aftaler derudover.
- VisitDenmark vil sikre en øget videndeling ved at offentliggøre de planlagte internationale markedsføringsindsatser og de regionale udviklingsindsatser på VisitDenmarks hjemmeside.

Udvikling af model for erhvervspartnerne

- Parterne er enige om at arbejde målrettet på at finde en hensigtsmæssig model for erhvervspartnerne inden for turisme, hvor produkt- og oplevelsesudvikling indgår som en integreret del. Arbejdet vil blive håndteret i regi af den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter med lov om VisitDenmark.

Samarbejde om udvikling og markedsføring af en grøn og bæredygtig turisme med særligt fokus på nationalparkerne

- Parterne er enige om målrettet at arbejde på at udvikle og markedsføre Danmark som et attraktivt grønt og bæredygtigt turistmål, hvor det planlagte Green Solution House på Bornholm spiller en væsentlig rolle med henblik på at øge væksten i dansk turisme.
- Parterne er enige om, at den fælles markedsføring af nationalparkerne skal koordineres med Miljøministeriet.
- Parterne er enige om at indgå et tværregionalt samarbejde med henblik på at udnytte erhvervsudviklingspotentialet i nationalparkerne - både i forhold til at tiltrække turister og i forhold til at udvikle en produktion af fødevarer, håndværk mv., hvor oprindelsesstedet anvendes målrettet i markedsføringen.
- Parterne er enige om at indgå et samarbejde mellem den enkelte region/turismeudviklings-selskab og nationalpark med henblik på styrke den lokale/regionale udvikling af samspillet mellem nationalparken og resten af regionen, med henblik på udvikling af naturrelateret landdistrikts- og turismeudvikling.
- Parterne vil drøfte mulighederne for at etablere et samarbejde, der kan videreudvikle oplevelsesportalen "Udinaturen.dk". Med over 1 mio. unikke besøg om året er portalen den samlede hjemmeside for naturoplevelser i dag. Udviklingen kan fx bestå i at samle informationer fra offentlige myndigheder, kommuner og grønne organisationer om kulturoplevelser, overnatningsmuligheder, forplejning, vej og stinet mv. Det er en erfaring fra andre EU-lande, at et sådant samlet overblik øger turismen og omsætningen i bl.a. hotel- og restaurationsbranchen. Miljøministeriet vil invitere vækstforum, det regionale turismeudviklings-selskab, relevante ministerier og andre relevante interesserede til en drøftelse.

16. Bornholmske kompetencer inden for oplevelsesøkonomien

Parterne er enige om, at der er behov for at samarbejde om at realisere de erhvervs-mæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien – både i forhold til at tiltrække turister og i forhold til at udvikle en produktion af fødevarer, håndværk mv., hvor Bornholm som oprindelsessted anvendes målrettet i markedsføringen.

Der er opbygget en række kompetencer på Bornholm omkring oplevelsesøkonomi, dels da Dansk Videncenter for Oplevelsesøkonomi (DANVIFO) eksisterede fra 2005 til medio 2010, dels på Center for Regional- og Turismeforskning (CRT), der har iværksat en masteruddannelse i Oplevelsesledelse i yderområder (MOLLY), udbudt af Roskilde Universitet, og dels blandt øens øvrige erhvervsfremmeaktører – herunder specielt Business Center Bornholm og Destination Bornholm.

Parterne vil arbejde for at sikre en god regional forankring af arbejdet med Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi (CKO).

V. Grøn vækst

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energiforbruget og -forsyningen i de kommende år. Det er ikke en unik dansk udfordring, men en udfordring de fleste af verdens lande står overfor. Klima- og miljøudfordringerne og håndteringen af disse repræsenterer et erhvervsmæssigt potentiale. Danmarks styrkepositioner på miljø- og energiområdet kan søges udnyttet og udviklet i samarbejde mellem staten, cleantech-virksomhederne og det øvrige erhvervsliv samt forskningsinstitutionerne.

Med Erhvervsklimastrategien, Aftale om Grøn Vækst og Aftale om Grøn Vækst 2.0 gik regeringen i dialog med erhvervslivet om vækstbetingelserne og tog på den baggrund en række initiativer med henblik på at skabe gode rammevilkår for danske cleantech-virksomheder og fremme, at et højt niveau af miljø-, natur- og klimabeskyttelse går hånd i hånd med en moderne og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. Denne indsats vil blive fulgt op de kommende år i kraft af etableringen af et mindre antal stor-skala-testcentre - de såkaldte Green Labs DK, en målrettet indsats gennem Fornyelsesfonden og med en række initiativer til fremme af landbrugets rolle som leverandør af grøn energi. Danske ø-samfund som Bornholm kan desuden være velegnede til demonstration af nye teknologier i stor/fuld skala, idet de er afgrænsede både geografisk og befolkningsmæssigt. Således er der skabt gode forudsætninger for forskning, udvikling, testing demonstration og markedsføring af grønne teknologier, der kan bidrage til at gøre Danmark til et grønt vækstlaboratorium og understøtte en fortsat vækst i den danske eksport af klima-, energi- og miljøløsninger. Samtidig kan indsatsen komme alle dele af Danmark til gavn.

Disse indsatser har også stor betydning for vækst og erhvervsudvikling i landdistrikter og yderområder og bidrager dermed til at sikre et Danmark i balance. Grøn Vækst 2.0 bidrager til at forbedre vækstvilkår og beskæftigelsen for de ca. 140.000 ansatte i landbruget og i fødevarerhvervet. Med Fornyelsesfonden på 760 mio. kr. i perioden 2010-2012 kan der bl.a. søges om medfinansiering til lokalt og regionalt forankrede projekter, som kan bidrage til en hurtig omstilling til nye erhvervs- og vækstmuligheder.

Også på andre områder er der sat målrettet ind. Med aftalen om Forårspakken 2.0 videreføres det forhøjede befordringsfradrag i udkantkommuner. Endvidere er der afsat midler til medfinansiering af kommunale færgeinvesteringer samt en pulje til at understøtte kommunernes indsats for at forbedre det fysiske miljø i yderområderne. Med finansieringsreformen fra 2007 er der i højere grad taget hensyn til vanskeligt stillede kommuner i det generelle tilskuds- og udligningssystem.

Med udspillet Danmark i balance i en global verden har regeringen taget en række yderligere initiativer til at forbedre vilkårene for at bo i landdistrikterne. Regeringen vil med en mere differentieret planlov give kommuner i yderområder bedre muligheder for at udvikle erhvervslivet og bosætningsmulighederne, give mulighed for etablering af store udvalgsvarerbutikker i flere byer og for dispensation til butikker uden for bymidten samt skabe bedre muligheder for serviceerhverv i yderområderne.

De regionale vækstfora har også en særlig forpligtelse over for Danmarks yderområder. Det betyder bl.a., at mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal anvendes til gavn for yderområderne under ét. Danmark modtager i alt ca. 500 mio. kr.

årligt i strukturfondsmidler. Og med Grøn Vækst-aftalen om landdistriktsprogrammet for årene 2010-2013 udgør den samlede offentlige støtte til landdistrikterne i denne periode godt 1,5 mia. kr. pr. år. Som led i Landdistriktsprogrammet og Fiskeriudviklingsprogrammet kan de lokale aktionsgrupper – LAG'erne – prioritere og indstille projekter inden for udvikling af attraktive levevilkår og arbejdspladser i landdistrikterne for ca. 140 mio. kr. om året frem til 2013. Vækstforaene og LAG'erne sikrer fortsat koordination.

Bright Green Island 2014 er visionen om Bornholm som et bæredygtigt samfund i økonomisk vækst med et minimalt forbrug af klodens knappe ressourcer. Bornholms Vækstforum støtter op om visionen bl.a. gennem sin energistrategi "Implementering af mere grøn energi". Som klimakommune har Bornholms Regionskommune forpligtet sig til vækst baseret på grøn innovation. Vækstforum ønsker at udnytte dette til gavn for både erhvervslivet og samfundsökonomien, bl.a. gennem de potentialer, der ligger i "vugge-til-vugge-konceptet. Planen om at opføre et Green Solution House i Rønne er et godt eksempel på dette.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende grøn vækst, jf. boks 5.

Boks 5: Mål for grøn vækst og omstilling

- Regionerne skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 skal være et grønt bæredygtigt samfund og blandt verdens tre mest energieffektive lande.
- Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal komme yderområderne under ét til gavn. Vækstforum Bornholm skal anvende 100 pct. af sine strukturfondsmidler i perioden 2007-2013, så de kommer hele Bornholm til gavn.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

17. Fornyelsesfonden (Fonden for grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse)

Parterne er enige om at afholde et årligt koordinationsmøde mellem Fornyelsesfonden og de regionale vækstfora. Formålet er at sikre et positivt samspil mellem fondens indsats for at fremme grøn vækst, velfærdsteknologi og erhvervsmæssig omstilling og tilsvarende tiltag i de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

For så vidt angår udbud af puljemidler, hvori der forudsættes regional medfinansiering, vil parterne drøfte tilrettelæggelsen af ansøgningsprocesser under fonden, som bedst muligt sikrer koordination med vækstfora.

Parterne vil ligeledes have fokus på at formidle Fornyelsesfondens indsatser til relevante virksomheder og projekter i regionerne. Formålet er at udbrede kendskabet til fonden og samtidig styrke kvaliteten af de ansøgninger som fonden modtager.

18. En bæredygtig grøn økonomi i hele Danmark

Økonomi- og Erhvervsministeriet og Klima- og Energiministeriet vil udarbejde en analyse, der belyser det erhvervsmæssige potentiale vedrørende system-integration og intelligente el-systemer. Bornholms Vækstforum vil med udgangspunkt i konkrete virksomheder og regionale cases levere bidrag.

Regeringen har med Aftale om Grøn Vækst besluttet at styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi, fx gennem øget anvendelse af biogas. Der sigtes mod at op til 50 pct. af husdyrgødningen i Danmark kan udnyttes til grøn energi i 2020. Der er i den forbindelse afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til fremme af produktionen af biogas. Vækstforum vil understøtte indsatsen.

Regeringen har besluttet, at energiforbrug i nye bygninger skal reduceres med 25 pct. i 2010, 50 pct. samlet under et i 2015 og mindst 75 pct. inden 2020. Lavenergibyggeri og -renoveringer forudsætter forståelse for byggeprocessen som helhed og på tværs af faggrænser. Kompetenceudfordringen rækker endvidere ud over byggeriets faggrænser. Viden om energieffektivitet kan udbredes blandt indkøbere i offentlige myndigheder og private virksomheder.

For at udnytte mulighederne vil Bornholms Vækstforum prioritere projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer sikrer, at bornholmske aktører i byggeriet får et kendskab til lavenergibyggeri og energirigtig renovering. Bornholms Vækstforum vil endvidere prioritere projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer udvikler efteruddannelses tilbud til indkøbere med henblik på at øge viden om grønne indkøb. For at understøtte denne indsats vil regeringen løbende drøfte erfaringer i forhold til lavenergibyggeri og energirenovering med relevante offentlige bygherrer.

Vækstforum vil arbejde for, at erfaringer fra Green Solution House på Bornholm videreformidles til byggeriets aktører, i det omfang det kan gøres uden at være konkurrenceforvridende.

19. Udrulningsplan for biogas

Regeringen har i det forløbne år taget en række initiativer, der skal sikre en langt større anvendelse af biogas i energiforsyningen, der kan skabe lokal vækst og beskæftigelse i landområderne og bidrager til omstillingen til vedvarende energi i Danmark. Regeringen har således afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til at støtte etableringen af nye biogasanlæg, udarbejdet en koordinationsplan, forbedrede indtjeningsmuligheder, etableret et rejsehold der kan bistå med den lokale planlægning samt en ændret planlov, der sikrer, at kommunerne inddrager biogas-produktion i deres planlægning.

Parterne er enige om, at vækstforum inviteres til at drøfte mulige synergier i forhold til vækstforaenes vækstrettede indsatser inden for biogas.

20. Fødevarer

Regionerne i Danmark og Bornholm har i dag en række strategier for fødevarerområdet, der understøtter de regionale styrkepositioner. Danske Regioner har opgjort vækstforaenes fødevareinvesteringer i 2007 og i 2008 til samlet 244 mio. kr.

Fødevareministeriet vil tage initiativ til at etablere et strategisk samarbejde med de regionale vækstfora om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer. Det strategiske samarbejde skal sikre en fokuseret dialog om og en styrket indsats for den fødevareudvikling.

VI. Det grænseoverskridende samarbejde

Alle regionerne samt Bornholms Regionskommune deltager i EU-finansierede grænseoverskridende programmer. Samarbejdet om grænseoverskridende aktiviteter finder således i mange tilfælde sted inden for de beslutningsstrukturer, som er tilknyttet disse programmer.

Parterne er enige om, at der fortsat skal være et stærkt samarbejde i forhold til naboregioner. Og regeringen står fortsat til rådighed for at drøfte de løbende muligheder, der er i de enkelte grænseoverskridende samarbejder.

Parterne er enige om at der kan arbejdes med følgende initiativer:

21. Østersøstrategiske indsatser i de regionale erhvervsudviklingsstrategier

Fra nationalt hold udarbejdes et forslag til udmøntningen af Østersøstrategien i administrationen af de to nationale strukturfondsprogrammer. Vækstforum inddrages i udmøntningen via programmernes normale beslutningsstrukturer.

Ved udarbejdelsen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier i 2010 sikrer vækstfora, at det overvejes:

- I hvilket omfang strategierne kan indeholde elementer, som bidrager til opfyldelse af prioriteterne under Østersøstrategien, og
- Hvorvidt de regionale udvælgelseskriterier i strukturfondsadministrationen skal ændres, så projekter, der støtter op om Østersøstrategien, vægtes højere end andre projekter.

Maritim sikkerhed

Parterne er enige om, at gennemførelsen af EU's Østersøstrategi har en relation til rammerne for og arbejdet med den regionale erhvervsudviklingsstrategi for Bornholm.

Parterne vil derfor i fællesskab sørge for, at Bornholms Vækstforum til stadighed holdes opdateret om gennemførelsen af EU's Østersøstrategi, herunder at vækstforum får adgang til at afdække konkrete muligheder for at optimere arbejdet med den regionale erhvervsudviklingsstrategi gennem involvering i konkrete flagskibsprojekter under Østersøstrategien.

22. EU's 2020 strategi

Bornholms Vækstforum ønsker at blive inddraget aktivt i udarbejdelsen og gennemførelsen af det årlige danske nationale reformprogram, der ligger til grund for implementeringen af EU 2020 strategien i Danmark. De regionale vækstforas indflydelse sker gennem regionernes repræsentant i Europa2020-kontaktudvalget.

VII. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

23. Initiativ omkring effekt og effektmåling

Parterne er enige om nødvendigheden af at have større viden om effekterne af den regionale erhvervsfremmeindsats.

Danmark står overfor en betydelig vækstudfordring i de kommende år. Der skal skabes højere vækst og øget produktivitet samtidig med, at de offentlige finanser skal holdes i ro. Derfor skal midlerne til erhvervsfremme anvendes effektivt og give størst mulig effekt.

Parterne har iværksat en uafhængig evaluering af den danske strukturfondsindsats for 2007-13 og af effekten af de regionale vækstforas investeringer, som de regionale vækstfora systematisk har registreret på projektniveau. I evalueringen analyseres bl.a. output og effekter, hvordan indsatsen bidrager til vækst og erhvervsudvikling i yderområderne samt samspillet mellem de regionale og nationale målsætninger.

Parterne vil drøfte analysens resultater og anbefalinger og vurdere, om der er behov for yderligere tiltag i forlængelse heraf.

Som led i den fortsatte dialog og samarbejdet om metoder og processer til systematisk effektmåling vil parterne igangsætte effektmålingskursus for sagsbehandlere, intensivere den systematiske overvågning med udviklingen af et registerbaseret værktøj samt styrke videndeling og læring.

VIII. Trafikken til og fra Bornholm

24. Prisniveauet for færgetransport

Parterne er enige om, at tilgængeligheden til og fra Bornholm er en central rammebetjening for den videre udvikling af øens erhvervsliv. Kontrakten om færgebetjeningen af Bornholm, der gælder fra den 1. september 2011 og frem til 31. august 2017 har givet bedre tilgængelighed, større passager- og fragtkapacitet og bedre muligheder for godstransporten til og fra Bornholm. Vækstforum er fortsat af den opfattelse, at prisniveauet for færgetransporten er en væsentlig barriere for vækst på øen.